

Uitvoerings- en handhavingsstrategie 2024 - 2027 Gemeente Montfoort

12 maart 2024

Inhoudsopgave

Woord vooraf

Deel 1 Strategisch beleidskader

1 Inleiding

1.1. Waarom een U&H-strategie 2024 – 2027?

1.2. Over welke taken gaat deze U&H-strategie?

1.3. Doel

1.4. De U&H-strategie als onderdeel van beleidscycli

2 Bronnen van de U&H-strategie

2.1. Inleiding

2.2. Wet- en regelgeving en beleid

2.3. Ervaringen uit afgelopen jaren (Beleidsevaluatie)

2.4. Samenwerking met andere partners

3 Omgevingswet

3.1. Inleiding

3.2. Wat wijzigt er op het vlak van uitvoering en handhaving?

3.3. Keuzes gemeente bij uitvoering

4 Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

4.1. Inleiding

4.2. Wat wijzigt er op het vlak van uitvoering en handhaving

4.3. Keuzes gemeente bij uitvoering

5 Risicoanalyse

5.1. Inleiding

5.2. Gebiedsanalyse Montfoort

5.3. Risicoanalyse

6 Doelen en uitgangspunten

6.1. Doelen

6.2. Reguliere uitvoerings- en handhavingsdoelen

6.3. Uitvoerings- en handhavingsdoelen specifiek voor Montfoort

6.4. Organisatiedoelen

- 6.5. Uitgangspunten
- 7. Prioriteiten
  - 7.1. Inleiding
  - 7.2. Prioriteiten
  - 7.3. Aandachtsgebieden
  - 7.4. Landelijke prioriteiten
- 8. Strategieën
  - 8.1. Uitvoeringsstrategie
  - 8.2. Naleefstrategie
- 9. Organisatie en kwaliteitsborging
  - 9.1. Inleiding
  - 9.2. Organisatie
  - 9.3. Kwaliteitsborging
  - 9.4. Scheiding Uitvoering en handhaving
  - 9.5. Het voorkomen van het ontstaan van (vaste/frequente) handhavingsrelaties
  - 9.6. Het op schrift vastleggen van bevoegdheden, taken en verantwoordelijkheden
  - 9.7. Bereikbaarheid buiten kantooruren
  - 9.8. Klachtbehandeling
  - 9.9. Overlegstructuur (intern en extern)
  - 9.10. Opleiding
  - 9.11. Financiële verantwoording
  - 9.12. Monitoring, rapportage en evaluatie
  - 9.13. Hardheidsclausule

Deel 2 Bijlagenbundel

BIJLAGE A REIKWIJDTE

BIJLAGE B WETTELIJK KADER

BIJLAGE C OMGEVINGSWET

BIJLAGE D WET KWALITEITSBORGING VOOR HET BOUWEN

BIJLAGE E GEMEENTELIJKE KADERS

BIJLAGE F SAMENWERKINGSPARTNERS

BIJLAGE G TOELICHTING OP DE UITGANGSPUNTEN

BIJLAGE H UITVOERINGSSTRATEGIE

BIJLAGE I TOEZICHT EN HANDHAVING

BIJLAGE J TOELICHTING OP RISICOANALYSES

BIJLAGE K NALEEFSTRATEGIE

BIJLAGE L TOELICHTING INTERVENTIEMATRIX

BIJLAGE M INTERVENTIEMOGELIJKHEDEN

BIJLAGE N RICHTLIJN DWANGSOMMEN EN TERMIJNEN GEMEENTE MONTFOORT 2024

BIJLAGE O WERKWIJZE BIJ EEN STANDAARD CONTROLE

BIJLAGE P VORMEN VAN INTEGRAAL TOEZICHT

Woord vooraf

Voor u ligt de Uitvoerings- en Handhavingsstrategie 2024–2027 (verder U&H-strategie) die het op 12 mei 2020 door ons vastgestelde ‘VTH-beleid 2020 – 2023 Gemeente Montfoort’ vervangt.

Deze strategie beschrijft hoe Montfoort de uitvoerings- (Vergunningen) en handhavingstaken (Toezicht en Handhaving), op basis van de Omgevingswet (hierna Ow) en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (hierna Wkb) uitvoert. Voorheen werd dit ook wel het VTH-beleid (Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving) genoemd.

De strategie beschrijft hoe wij in de periode 2024–2027 uitvoering geven aan deze taken en welke doelen wij nastreven. Tevens wordt beschreven welke afwegingen wij maken ten aanzien van de inzet van de beschikbare en benodigde middelen en formatie.

De U&H-strategie bestaat uit twee delen:

- Deel 1: Uitvoerings- en handhavingsstrategie 2024 – 2027, strategisch beleidskader
- Deel 2: Uitvoerings- en handhavingsstrategie 2024 – 2027, bijlagenbundel

Deze strategie richt zich op de taken die wij zelf uitvoeren. Daarnaast hebben wij op 22 februari 2022 de Uniforme uitvoerings- en handhavingsstrategie regio Utrecht 2022–2023 (hierna UHS regio Utrecht) vastgesteld en deze op 12 december 2023 verlengd tot 1 januari 2026¹.

De ODRU voert in mandaat de milieutaken uit. In de UHS regio Utrecht is ons beleid op het gebied van de uitvoering van de milieutaken opgenomen waarmee de UHS regio Utrecht onderdeel uitmaakt van de gemeentelijke uitvoerings- en handhavingsstrategie.

Wij zijn op grond van de artikelen 13.5 en 13.6 van het omgevingsbesluit bevoegd voor het vaststellen van het beleid. Deze ‘U&H-strategie Montfoort 2024–2027’ hebben we op 12 maart 2024 vastgesteld.

Op basis van de strategie stellen wij jaarlijks een uitvoeringsprogramma op. Hierin wordt onder andere aangegeven welke onderwerpen nadrukkelijk de aandacht krijgen en welke capaciteit daarmee gemoeid is. De gemeenteraad wordt achteraf via een jaarverslag geïnformeerd.

---

¹ De UHS regio Utrecht is te vinden op: <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR673009>

Deel 1 Strategisch Beleidskader

1. Inleiding

1.1. Waarom een U&H-strategie 2024 – 2027?

In deze strategie leggen wij vast hoe wij uitvoering en handhaving inzetten om risico's die de leefomgeving in Montfoort kunnen bedreigen zo veel als mogelijk beperken. Wij leveren hiermee een bijdrage aan een schone, veilige, gezonde, en duurzame (fysieke) leefomgeving.

Daarnaast is het op grond van artikel 18.19 van de Ow in samenhang met artikelen 13.5 en 13.6 van het Omgevingsbesluit wettelijk verplicht om een U&H-strategie vast te stellen. Hierbij zijn wij verplicht om het bestaande beleid te evalueren en zo nodig aan te passen. Op grond hiervan is nagegaan wat het bestaande beleid heeft opgeleverd, welke doelstellingen zijn gerealiseerd en of de strategie bijstelling behoeft. De uitkomsten van deze evaluatie zijn opgenomen in deze U&H-strategie.

Tot slot zijn er landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen die van invloed zijn op de uitvoering en handhaving. Deze zijn eveneens in de strategie beschreven. Indien de veranderende wet- en regelgeving hierom vraagt, passen wij deze strategie tussentijds aan.

1.2. Over welke taken gaat deze U&H-strategie?

Deze U&H-strategie richt zich op de uitvoerings- en handhavingstaken die de gemeente uitvoert op het vlak van: bouwen, brandpreventie, ruimtelijke ordening en de APV (kappen van bomen, slopen etc.) en die taken van de buitengewone opsporingsambtenaren (Boa's) die zich richten op gebiedstoezicht. Daarnaast draagt deze strategie bij aan het realiseren van de bestuurlijke speerpunten op het vlak van tegengaan van ondermijning en het realiseren van veilige huisvesting van arbeidsmigranten in de gemeente. Deze onderwerpen zijn in essentie gerelateerd aan het taakveld openbare orde en veiligheid maar hebben, om goed te kunnen slagen, een nauwe relatie met vergunningverlening, toezicht en handhaving van de Ow. Voor de volledige uiteenzetting van de reikwijdte, het wettelijk- en bestuurlijk kader verwijzen wij naar de bijlagen A 'Reikwijdte' en B 'Wettelijk kader'.

1.3. Doel

Wat is het doel van de U&H-strategie?

Het doel van deze U&H-strategie is om te beschrijven hoe wij de uitvoerings- en handhavingsinstrumenten inzetten om risico's die de leefomgeving in Montfoort kunnen bedreigen zo veel als mogelijk uit te sluiten. Hiermee wordt bijgedragen aan de in het uitvoeringsprogramma 2022 – 2026 van ons college genoemde koers voor Montfoort namelijk: 'Een sociale gemeenschap waar het prettig wonen, werken en verblijven is'.

1.4. De U&H-strategie als onderdeel van beleidscycli

Deze strategie maakt onderdeel uit van de beleidscyclus zoals wettelijk vastgelegd in het Omgevingsbesluit. De beleidscyclus heeft tot doel om een logische aaneenschakeling tot stand te brengen van diverse bestuurlijke en uitvoerende werkprocessen.

De beleidscyclus wordt de 'dubbele regelkring' of 'big 8' genoemd en is in nevenstaande figuur weergegeven.

De U&H-strategie is binnen deze cyclus het strategisch beleidskader en beschrijft de prioriteiten, doelen en strategie. Het eerdergenoemde uitvoeringsprogramma maakt onderdeel uit van de operationele cyclus en richt zich op de werkwijze en geeft jaarlijks aan waarop de capaciteit wordt ingezet en welke producten worden afgeleverd.

De uitvoering van dit programma wordt gemonitord en hiervan wordt verslag gedaan in het jaarverslag (evaluatie). De eventuele verbetermaatregelen die voortkomen uit de evaluatie worden gebruikt als aanscherping en verbetering van de probleemanalyse en prioriteiten.

Naast de Big-8 bestaat onder de Omgevingswet ook een beleidscyclus. Deze kent een vergelijkbare opzet. Het verschil zit hem in het feit dat die cyclus betrekking heeft op de doelen voor het benutten en beschermen van de fysieke leefomgeving. Deze doelen worden in de gemeente beschreven in onder meer de omgevingsvisie en het omgevingsplan.

De uitvoerings- en handhavingstaken zijn in die cyclus te definiëren als één van de mogelijk in te zetten instrumenten.

2. Bronnen van de U&H-strategie

2.1. Inleiding

De U&H-strategie vloeit voort uit een aantal bronnen die mede bepalend zijn voor de uitvoerings- en handhavingstaken. Er moet uitvoering worden gegeven aan wet- en regelgeving en beleidsnota's waarbij uitvoerings- en handavingsinstrumenten worden ingezet. Ervaringen uit de afgelopen jaren kunnen ertoe leiden dat doelen worden bijgesteld, prioriteiten worden aangepast en formatie anders wordt ingezet. Ook de samenwerking met andere partners is van invloed op de uitvoerings- en handhavingstaken. Zo is UHS regio Utrecht opgesteld voor de partijen die onderdeel uitmaken van de Omgevingsdienst Regio Utrecht die zich voornamelijk richt op de milieugerelateerde taken. In dit hoofdstuk wordt bij deze bronnen stilgestaan en wordt vermeld wat de invloed is op de U&H-strategie.

2.2. Wet- en regelgeving en beleid

De uitvoering- en handhavingstaken zijn aan veranderingen onderhevig welke mede voortvloeien uit wetgeving of uit beleidskeuzes die lokaal, regionaal of landelijk worden gemaakt. Hieronder worden de belangrijkste ontwikkelingen toegelicht.

Lokale ontwikkelingen

In 2022 is een nieuwe raad geïnstalleerd. De doelen die worden nagestreefd staan beschreven in het *'Raadsprogramma van de raad van de gemeente Montfoort'* en het hiervan afgeleide college uitvoeringsprogramma *'Samen verder bouwen aan een toekomstbestendig Linschoten en Montfoort'*. De bestuurlijke koers is gericht op het verder bouwen aan een sociale gemeenschap waar het prettig wonen, werken en verblijven is

In bijlage E *'Gemeentelijke Kaders'* wordt ingegaan op andere van belang zijnde documenten en de daarin opgenomen doelen.

De provincie Utrecht houdt in het kader van het interbestuurlijk toezicht op de uitvoering- en handhavingstaken van de gemeenten. In haar laatste beoordeling heeft de provincie aangegeven dat wij de volgende verbeterpunten dienen door te voeren:

1. Stel het jaarverslag en uitvoeringsprogramma voor Ruimtelijke Ordening (RO), Bouw en Milieu, dat nu op 20 september 2022 is vastgesteld, eerder vast zodat het jaar kan worden begonnen met een actueel uitvoeringsprogramma en rekening kan worden gehouden conclusies en aanbevelingen uit het jaarverslag.
2. Evalueer het huidige VTH-beleid. Toelichting: het VTH-beleid moet periodiek worden geëvalueerd. Bij het opstellen van nieuw VTH-beleid (voor de periode vanaf 2023) is een beleidsevaluatie een onmisbaar onderdeel van het nieuwe beleid.
3. Werk de in het VTH-beleid Bouw opgenomen doelen zodanig uit dat deze meetbaar zijn. Toelichting: De in het beleid opgenomen doelen zijn onvoldoende meetbaar. Op bijvoorbeeld pagina 7 van het beleid zijn als doelen vermeld het op niveau blijven of verbetering van de kwaliteit van de (fysieke) leefomgeving en het op niveau blijven of verbetering van het naleefgedrag van inwoners/ ondernemers. Een nulmeting ontbreekt.
4. Breid de risicoanalyse uit met "Uitvoering" (vergunningverlening en aanverwante taken) en actualiseer de risicoanalyse voor RO.
5. Maak in het beleid inzichtelijk op welke wijze uw college het beleid heeft afgestemd met de andere betrokken bestuursorganen en de organen van strafrechtelijke handhaving. Toelichting: dit is niet inzichtelijk in het huidige VTH-beleid.

6. Maak inzichtelijk welke capaciteit en middelen nodig zijn voor de uitvoering van de VTH-taken gedurende de beleidsperiode 2020–2023 en voor de nieuwe beleidsperiode met ingang van 1–1–2024. Toelichting: dit is niet opgenomen in het VTH–Beleid en het hierbij horende bijlagenboek.
7. Stel een duidelijke prioritering vast voor de looptijd van het beleid. Toelichting: in het uitvoeringsprogramma 2022–2023 is de prioritering uit het VTH–beleid bijgesteld en er is aangegeven dat de prioritering van jaar tot jaar opnieuw wordt bekeken. Daarnaast wordt per overtreding een prioriteringsformulier met puntentelling gebruikt. Het is daardoor niet duidelijk welke prioriteitstelling van toepassing is en mogelijk ontstaat onbedoeld willekeur bij het prioriteren.
8. Maak de personele en financiële middelen die nodig zijn voor het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten inzichtelijk en zorg dat de voorgenomen activiteiten met name ook op het gebied van toezicht Bouw en RO volgens het VTH–beleid en het uitvoeringsprogramma kunnen worden uitgevoerd.
9. Zorg dat de resultaten en voortgang van de uitvoering van het uitvoeringsprogramma en het bereiken van de gestelde doelen worden gemonitord voor RO, Bouw en Milieu.

Ten aanzien van deze verbeterpunten wordt het volgende opgemerkt.

Wij zijn ons ervan bewust dat het jaarverslag en het uitvoeringsprogramma eerder moeten worden vastgesteld. Wij richten ons er op om vanaf 2025 te voldoen aan het bepaalde in het Omgevingsbesluit dat in het uitvoeringsprogramma wordt aangegeven welke activiteiten het *komende* jaar worden uitgevoerd. Het jaarverslag stellen wij vast in het eerste kwartaal van het nieuwe jaar.

Het huidige VTH–beleid wordt in paragraaf 2.3 van deze strategie geëvalueerd. Daarmee wordt voldaan aan dit verbeterpunt.

In deze strategie zijn de doelen beschreven in hoofdstuk 6.

Ook is in deze strategie de risicoanalyse voor uitvoering en de risicoanalyse voor RO geactualiseerd (hoofdstuk 5).

Deze strategie is in concept voorgelegd aan andere betrokken bestuursorganen en de organen van strafrechtelijke handhaving. De door deze organen gemaakte opmerkingen zijn, voor zover relevant, verwerkt in de strategie.

De capaciteit en middelen die nodig zijn voor de uitvoering van de in deze strategie genoemde taken staan vermeld in paragraaf 9.2 van deze strategie. De financiële middelen staan beschreven in paragraaf 9.11.

In hoofdstuk 7 van deze strategie, wordt de prioritering voor de uitvoering van de in deze strategie genoemde taken beschreven. Op onderdelen kan de prioriteit echter worden aangepast als blijkt dat zich ontwikkelingen voordoen die herziening van de prioriteiten vereisen. In het jaarverslag wordt hiervan melding gedaan en indien nodig wordt dit in het uitvoeringsprogramma opgenomen.

De monitoring van de voortgang van de uitvoering van het uitvoeringsprogramma heeft volop de aandacht. De prioriteiten en de resultaten die in deze strategie zijn genoemd, worden geconcretiseerd in de uitvoeringsprogramma's. De hierin genoemde activiteiten worden gemonitord zodat de voortgang kan worden bewaakt en, indien nodig, bijstelling kan plaatsvinden.

Daarnaast is door de provincie dringend verzocht om jaarlijks een evaluatie uit te voeren naar het voldoen aan de kwaliteitscriteria en de gemeenteraad hierover te informeren. De kwaliteitscriteria hebben betrekking op opleidingen, kritische massa en frequentie van de uitvoering van taken per medewerker en zijn bedoeld om de kwaliteit van de uitvoering van de uitvoerings- en handhavingstaken te borgen.

Door de komst van de Omgevingswet zijn de kwaliteitscriteria aangepast (versie 2.3) en dient de hierboven genoemde verordening te worden aangepast. In de huidige verordening wordt namelijk verwezen naar wetsartikelen die met de komst van de Omgevingswet zijn komen te vervallen. In 2024 wordt een herziene verordening aan de raad ter vaststelling aangeboden en wordt onderzocht in hoeverre de gemeente aan de herziene kwaliteitscriteria voldoet. Op basis van de uitkomsten worden acties ondernomen om te voldoen aan de kwaliteitscriteria.

Regionale ontwikkelingen

Sinds 2010 bestaat er een ambtelijk overleg over de uitvoering van de VTH-taken tussen de provincie Utrecht, de Omgevingsdienst regio Utrecht (ODRU), de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (RUD), de Veiligheidsregio Utrecht (VRU), waterschappen en de Utrechtse gemeenten. Dit heeft geresulteerd in formats die in de beleidscyclus van opstellen beleid, uitvoeren beleid en monitoren van beleid worden gebruikt. Ook Montfoort gebruikt deels deze documenten.

Landelijke ontwikkelingen

De landelijke ontwikkelingen manifesteren zich vooral in twee grote wetgevingsoperaties: de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen. Met beide wetten is bij het opstellen van deze strategie rekening gehouden. In de hoofdstukken 3 en 4 en bijlage C 'Omgevingswet' en D 'Wet kwaliteitsborging voor het bouwen' wordt nader op beide wetten ingegaan.

Daarnaast heeft in maart 2021 de Commissie Van Aartsen een rapport uitgebracht waarin aanbevelingen zijn gedaan om milieuhandhaving, -toezicht en vergunningverlening te versterken door het effectiever en slagvaardiger te maken. Deze aanbevelingen richten zich vooral op de omgevingsdiensten en gaan over zaken als het verhogen van de ondergrens van de omvang van omgevingsdiensten en het hebben van een zelfde basistakenpakket voor elke omgevingsdienst. Over deze aanbevelingen vinden discussies plaats. De uitkomsten van deze discussies dienen hun weerslag te vinden in de UHS regio Utrecht..

2.3. Ervaringen uit afgelopen jaren (Beleidsevaluatie)

Uitvoering in gemeentelijke organisatie

De gemeente Montfoort voert vanaf 1 januari 2022 weer alle taken inzake vergunningverlening, toezicht en handhaving van het omgevingsrecht in eigen beheer uit. Tot en met 2021 zijn die taken door de ODRU uitgevoerd. In 2022 is het nieuwe team Bouw en Ruimte ingericht en zijn dossiers vanuit de ODRU overgedragen. Gedurende 2022 en 2023 is het team verder ontwikkeld, zijn onderling taakaccenten ontstaan en is het team verder voorbereid op de Ow en de Wkb. Ondanks de krapte op de arbeidsmarkt is er sprake van een kwantitatief en kwalitatief goede bezetting, deels door externe inhuur. In 2024 wordt een onderzoek gedaan naar het voldoen aan de kwaliteitscriteria (zie paragraaf 2.2.) en de uitkomsten van dit onderzoek worden benut voor het indien nodig verder optimaliseren van de taakuitvoering.

Omgevingswet

De gemeente Montfoort heeft zich voorbereid op de Omgevingswet door onder meer de aansluiting op de landelijke voorziening van het Digitale Stelsel Omgevingswet te realiseren. Daarnaast zijn nieuwe processen ingericht en getest en is geoefend met de intaketafel. Daarnaast is breed in de organisatie een basistraining aangeboden. Voor de vergunningverleners zijn sessies georganiseerd waarin cases zijn behandeld. Montfoort neemt voorts deel aan het programma Omgevingswet van de ODRU met oog op afstemming van werkwijzen en afspraken met andere ketenpartners ter voorbereiding op de Omgevingswet. Ook in 2024 worden nog trainingen gegeven omdat de verwachting is, dat er zich nog

onvoorziene omstandigheden gaan voordoen en ook situaties vanuit de praktijk kunnen worden behandeld.

Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

Door de komst van de Wkb verandert de rol van de gemeente. De aandacht voor de impact van de Wkb heeft enigszins in de schaduw gestaan van die van de Ow. Er is kennis vergaard over de Wkb en de werkprocessen zijn in de basis aangepast. Deze zullen op basis van de praktijkervaringen verder worden uitgewerkt. De wijze waarop de gemeente beleidsmatig met de Wkb omgaat, is beschreven in hoofdstuk 4 en bijlage D van deze strategie

Programmatisch toezicht en branchegericht werken inrichtingen

Het programmatisch toezicht en branchegericht werken bij inrichtingen gebeurt door de ODRU. In de UHS regio Utrecht is beschreven hoe de ODRU daar uitvoering aan geeft. Kortheidshalve wordt hiernaar verwezen.

Buitengebied en agrarische sector

Vanwege de nationale opgave gericht op het terugdringen van de uitstoot van stikstof en autonome bedrijfsontwikkelingen, ontstaan er functieveranderingen in het agrarisch buitengebied. Het gaat hierbij om wijziging in zowel bedrijfsvoering als in bestemming of gebruik van gebouwen. Om de aanpak van vrijkomende en vrijgekomen agrarische bebouwing (VAB) te stimuleren werken de gemeente Montfoort en de provincie Utrecht samen aan de totstandkoming van een gemeentelijke VAB-visie, die tevens als voorbeeld voor andere Utrechtse gemeenten kan worden gebruikt.

Risicovolle activiteiten

In het VTH-beleidsplan 2020–2023 is een aantal onderwerpen als risicovol beschouwd die zich richten op de binnenstad, de wijken en kernen, de wateren, het landelijk gebied en de industrie- en bedrijfsterreinen. In de afgelopen jaren is gebleken dat slechts in zeer beperkte mate deze vooraf als risicovol ingeschatte activiteiten ook risicovol waren. Bovendien ging het hier veelal om activiteiten die in het kader van het verstoren van de openbare orde als risicovol werden beschouwd. Gelet hierop zijn deze activiteiten niet meer in deze strategie opgenomen. De onderwerpen die vanuit deze strategie wel als risicovol worden beschouwd zoals illegale bewoning en strijdig gebruik omgevingsplan zijn in de prioriteitenlijst (paragraaf 7.2) opgenomen.

Doelen VTH-beleidsplan 2020 – 2023

In het VTH-beleidsplan 2020 – 2023 is een aantal doelen gesteld waar in deze beleidsperiode op zou worden ingezet. Deze doelen worden in deze paragraaf benoemd en er wordt aangegeven of deze bereikt zijn.

De kwaliteit van onze (fysieke) leefomgeving blijft op niveau of wordt verbeterd.

Dit blijkt achteraf een te algemeen geformuleerd doel. Er is niet concreet gemaakt op basis van welke indicatoren gesteld kan worden of de kwaliteit van de (fysieke) leefomgeving op niveau blijft of wordt verbeterd. Ook is er geen 0-situatie bepaald. Omdat een dergelijk algemeen gesteld doel niet is te monitoren, komt deze niet meer terug in deze strategie.

Vanuit de praktijk zijn er de afgelopen jaren geen gevallen bekend, die hebben geleid tot een ernstige structurele aantasting van de leefomgeving. In algemene zin kan dan ook worden gesteld, dat de kwaliteit van de fysieke leefomgeving op niveau is gebleven. Wel blijven er aandachtspunten zoals illegale

bewoning, strijdig gebruik omgevingsplan (in relatie tot bijvoorbeeld ondermijningsactiviteiten) en de druk op het buitengebied door het aanleggen van paardenbakken. Deze aspecten krijgen in deze strategie aandacht bij het houden van toezicht. Bovendien is de beleidsnotitie *'Ruimtelijke kaders paardenhouderij'* op 13 november 2023 door de gemeenteraad vastgesteld die regels met betrekking tot de gebruiks- en bouw mogelijkheden voor paardenhouderijen bevat.

We borgen en verbeteren de eigen verantwoordelijkheid en betrokkenheid (participatie) van onze inwoners en ondernemers.

Ook dit doel blijkt achteraf te algemeen geformuleerd. Er is niet aangegeven op welke wijze gemonitord wordt om te bepalen of dit doel is bereikt. Bij nader inzien zijn wij tot de conclusie gekomen dat het niet de taak van de gemeente is om de eigen verantwoordelijkheid en betrokkenheid van inwoners en ondernemers te borgen en te verbeteren. Wel kunnen wij hierin ondersteunen en faciliteren. Zo faciliteren wij bijvoorbeeld de betrokkenheid van inwoners door de *'Handreiking participatie voor initiatiefnemers'*. Deze handreiking geeft antwoord op belangrijke vragen over participatie in onze gemeente en concrete tips om een goed participatietraject te organiseren. Ook heeft de gemeenteraad aangegeven bij welke activiteiten de aanvrager verplicht een participatietraject moet doorlopen. In paragraaf 3.3. wordt hier verder op ingegaan.

We borgen en verbeteren de samenwerking met onze partners.

Kortheidshalve wordt verwezen naar hetgeen hierover in paragraaf 2.4 en bijlage F 'Samenwerkingspartners' is opgemerkt.

Het naleefgedrag van onze inwoners/ondernemers blijft op niveau of wordt verbeterd.

Om te kunnen bepalen of het doel is bereikt, dient een nul situatie te zijn bepaald en moeten indicatoren zijn gesteld om te kunnen achterhalen of het doel bereikt is. Dit is niet gebeurd waardoor het niet is te achterhalen of deze doelstelling is behaald.

De hierboven genoemde doelstelling vinden wij bij nader inzien te ambitieus. Het belang van een goed naleefgedrag onderschrijven wij echter volkomen. Wij zullen daarom een goed naleefgedrag van onze inwoners en ondernemers blijven stimuleren. De wijze waarop is beschreven in bijlage G 'Toelichting op de uitgangspunten'.

Bij de evaluatie kwam als specifiek aandachtspunt naar voren dat wij ontwikkelingen in het buitengebied toestaan onder voorwaarde van een goede landschappelijke inpassing of sloop van bepaalde gebouwen maar dat deze voorwaarden lang niet altijd (volledig) worden nageleefd. Dit is nadelig voor de ruimtelijke kwaliteit. Bovendien ontstaat de kans dat de raad minder geneigd zal zijn om mee te werken aan herbestemming van vrijkomende agrarische bebouwing. Deze ongewenste ontwikkeling willen wij voorkomen door een hoge prioriteit te geven aan het houden van toezicht op het nakomen van voorwaarden die zijn gesteld bij het toestaan van nieuwe stedelijke functies in het landelijk gebied. Het gaat hierbij om voorwaarden die zijn opgenomen in het omgevingsplan (of eventueel een omgevingsvergunning).

We voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen voor de uitvoering van de VTH-taken.

Er wordt hard gewerkt om te voldoen aan de kwaliteitseisen, maar hier wordt nog niet aan voldaan. Dit heeft deels te maken met het feit, dat de bouwtaken vanaf 1 januari 2022 weer worden uitgevoerd door de gemeente. Het gevolg hiervan is dat de beleidscyclus die verbonden is aan de uitvoering van de bouwtaken nog niet wordt behaald. We zijn ons hiervan bewust en gaan in deze beleidsperiode aan de slag om aan de wettelijke kwaliteitseisen te voldoen. Het opstellen van deze strategie is hier een voorbeeld van. Ook zal in

2024 een onderzoek worden uitgevoerd naar de vraag in hoeverre de formatie voldoet aan de kwaliteitseisen.

2.4. Samenwerking met andere partners

De gemeente Montfoort werkt samen met andere partners aan een veilige, duurzame, leefbare, aantrekkelijke en gezonde leefomgeving. Een deel van de werkzaamheden wordt namens de gemeente, op basis van onder meer de doelen, prioriteiten en strategieën zoals bepaald in deze strategie, in mandaat uitgevoerd door de ODRU en de VRU. Afspraken over deze werkzaamheden (die zich vooral richten op de milieugerelateerde taken (ODRU) en de brandveiligheidstaken (VRU)) zoals over aansprakelijkheden, diensten en producten zijn vastgelegd in dienstverleningsovereenkomsten.

Deze partners stellen jaarlijks een begroting, jaarverslag, uitvoeringsprogramma en (kwartaal)rapportages op waarmee de gemeente kan sturen op haar prioriteiten.

Daarnaast wordt in de regio Utrecht al lange tijd door gemeenten, waterschappen ODRU, RUD, VRU en de Provincie Utrecht samengewerkt om ervaringen te delen, kennis uit te wisselen en projecten af te stemmen. De gemeente Montfoort participeert hier ook in. Eén van de doelen is om in gezamenlijkheid de kwaliteit en uniformering van de U&H-strategie, het uitvoeringsprogramma VTH en de VTH evaluaties te vergroten. Ook is de invoering van de Omgevingswet in deze samenwerking opgepakt. Door het bestuurlijk ondertekenen van een Samenwerkingsovereenkomst Omgevingswet (SOK-OW) is dit proces geformaliseerd.

In bijlage F 'Samenwerkingspartners' wordt nader ingegaan op de externe partners.

3. Omgevingswet

3.1. Inleiding

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet (hierna Ow) van kracht geworden. De Ow bundelt (delen van) 26 bestaande wetten voor onder meer bouwen, milieu, water, ruimtelijke ordening en natuur. Gemeenten krijgen meer beleidsvrijheid en verantwoordelijkheid en meer mogelijkheden om lokale afwegingen te maken. De gemeenten hebben nieuwe instrumenten gekregen, die zij inzetten om hun doelen en ambities t.a.v. de fysieke leefomgeving te verwezenlijken, namelijk de omgevingsvisie, het programma en het omgevingsplan. In bijlage C 'Omgevingswet' wordt uitgebreid op de Ow ingegaan.

3.2. Wat wijzigt er op het vlak van uitvoering en handhaving?

Voor de meest voorkomende activiteiten, zoals milieubelastende activiteiten en bouwactiviteiten, geldt nog steeds een plicht om een omgevingsvergunning aan te vragen. De wetgever heeft op rijksniveau voor zoveel mogelijk activiteiten algemene regels gemaakt. Daardoor heeft de initiatiefnemer van een activiteit niet meer altijd toestemming nodig.

In vergelijking met de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) zijn dit de belangrijkste wijzigingen waarmee rekening moet worden gehouden:

1. Het realiseren van (passende) wensen. Het gedachtegoed van de Ow is om te kijken naar wat wél kan. Een van 'nee, tenzij', naar 'ja, mits' omslag.
2. De reguliere procedure (afhandelingstermijn van 8 weken) is uitgangspunt.
3. De vergunning van rechtswege is vervallen.
4. Eén loket, bij meervoudige aanvragen zijn gemeenten meestal het bevoegd gezag.

5. Meldingen en aanvragen komen binnen via Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO), per mail of analoog.
6. Nieuwe definities, begrippen en terminologie.
7. Informatie over toegepaste participatie is een indieningsvereiste.
8. De 'knip' in een vergunning voor het bouwtechnische deel (op basis van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen) en het ruimtelijke deel (op basis van de Ow).

Door de komst van de Ow is de grondslag waarop getoetst wordt, veranderd. Dit gebeurde voor de komst van de Omgevingswet veelal op basis van het Bouwbesluit en of gemeentelijke bestemmingsplannen of verordeningen. Het toetsen op basis van het Besluit bouwwerken leefomgeving (opvolger van het bouwbesluit onder het regime van de Omgevingswet) zal straks veelal door een kwaliteitsborger gebeuren (zie hoofdstuk 4).

De regels uit gemeentelijke bestemmingsplannen en – verordeningen zijn grotendeels overgegaan in het omgevingsplan.

3.3. Keuzes gemeente bij uitvoering

Niet alle hierboven genoemde wijzigingen leiden tot beleidskeuzes. Een aantal wijzigingen (zoals het vervallen van de vergunning van rechtswege of het binnenkomen van aanvragen en meldingen via het DSO) zijn een gegeven en leiden tot aanpassingen in het werkproces. Deze zijn doorgevoerd.

Het organiseren van de versnelde afhandelingstermijn en de wijze van participatie heeft tot de volgende keuzes geleid.

Intaketafel

Bij de afhandeling van aanvragen zijn de door de wetgever vastgestelde afhandelingstermijnen bepalend. Zo valt het merendeel van de ingediende aanvragen op grond van de Ow onder de zogenoemde reguliere procedure waarvoor in beginsel een beslistermijn van acht weken geldt. Deze termijn kan eenmalig met zes weken worden verdaagd. Als de beslistermijn verstreken is, kan dit tot gevolg hebben dat de gemeente op grond van Algemene wet bestuursrecht een dwangsom moet betalen aan de aanvrager. Wel bepaalt de Ow dat de uitgebreide procedure van toepassing is, op verzoek of met instemming van de aanvrager. Daarnaast kan het college bij activiteiten die aanzienlijke gevolgen voor de omgeving hebben en waarvan de verwachting is dat verschillende belanghebbenden bedenkingen zullen hebben, besluiten dat de uitgebreide procedure van toepassing is.

Maar in het algemeen moet dus veel sneller duidelijk worden of een vergunning al dan niet wordt verleend. Dit betekent dat de voorbereiding van de omgevingsvergunning zoveel mogelijk in de informele voorfase (dus voor het indienen van de officiële aanvraag) plaatsvindt. Op die manier kan met een kortere beslistermijn worden volstaan.

Om dit realiseren is gekozen voor het inrichten van een zogenaamde intaketafel. Aan deze tafel wordt op basis van het uitgangspunt: 'Hoe kunnen we dit initiatief mogelijk maken?' met betrokken vertegenwoordigers van de gemeente-lijke organisatie een plan beoordeeld op haalbaarheid en wenselijkheid. Hierbij wordt tevens besproken welke keten-partners betrokken moeten zijn. Een proces dat (ruimschoots) start voordat een aanvraag om omgevingsvergunning formeel ingediend wordt bij de gemeente.

Participatie

Onder de Ow dient een aanvrager op het aanvraagformulier aan te geven of aan participatie is gedaan. Dit nieuwe vereiste stimuleert initiatiefnemers om informatie te verschaffen over de wijze waarop de belangen van belanghebbenden zijn gehoord en hoe het resultaat daarvan is verwerkt in het plan. Een initiatiefnemer is niet verplicht om participatie toe te passen, tenzij de raad heeft besloten om activiteiten aan te wijzen waarbij de verplichting wel geldt. Als de aanvrager dit niet doet, kan de aanvraag buiten behandeling worden gelaten.

Gesloten of open normen omgevingsplan

Ook de wijze waarop vergunningaanvragen getoetst worden, is veranderd. Onder de Ow is de mogelijkheid gecreëerd om in het omgevingsplan minder vergunningplichten te hebben en meer zorgplichten of meer algemene regels. Dit kan ertoe leiden dat waar voorheen vooraf werd getoetst, toetsingen in het nieuwe stelsel meer achteraf kunnen gaan plaatsvinden. De mate waarin de gemeente in het omgevingsplan met gesloten- of open normen gaat werken wordt de komende jaren meer (en verder) vormgegeven.

4. Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

4.1. Inleiding

Op 1 januari 2024 is de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) van kracht geworden. De Wkb beoogt een stelsel te ontwikkelen waarmee marktpartijen (kwaliteitsborgers) garanderen dat het te realiseren bouwplan bij oplevering een bepaald kwaliteitsniveau heeft.

De Wkb wordt gefaseerd ingevoerd. Er wordt begonnen met nieuwbouw welke valt onder de zogenaamde gevolgklasse 1 zoals grondgebonden eengezinswoningen en kleinere bedrijfspanden. Het verbouwen van bouwwerken onder gevolgklasse 1 zal per 1 januari 2025 onder de Wkb vallen. Uiterlijk 3 jaar na de inwerkingtreding van de Wkb zal een evaluatie plaatsvinden. Afhankelijk van de uitkomsten van de evaluatie volgen daarna (al dan niet gelijktijdig) de bouwwerken in hogere risicoklassen. Dit zijn bijvoorbeeld bibliotheken en onderwijsgebouwen (gevolgklasse 2) en voetbalstadions en ziekenhuizen (gevolgklasse 3). Hierdoor kunnen bouwbedrijven en gemeenten stap voor stap ervaring opdoen met het nieuwe toezicht in de bouw.

In bijlage D wordt nader op de Wkb ingegaan.

4.2. Wat wijzigt er op het vlak van uitvoering en handhaving

De wet heeft tot gevolg dat de gemeente een beperktere taak overhoudt bij het toetsen van een aanvraag omgevingsvergunning bouwen. Het toetsen en houden van toezicht door de gemeente op de technische eisen uit het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) wordt vervangen door toetsing van en toezicht door kwaliteitsborgers op het bouwwerk zoals dat wordt gebouwd. De kwaliteitsborger dient hiertoe minstens 4 weken voor het begin van de bouwwerkzaamheden een melding aan de gemeente te doen. De gemeente kijkt alleen nog of de melding compleet is. Het gaat hierbij om de naam- en adresgegevens, een beschrijving van het bouwwerk, een beschrijving van de kwaliteitsborger, het gebruikte toetsinstrument, de risicobeoordeling (welke risico's zijn er die ertoe zouden kunnen leiden dat er niet aan de bouwtechnische voorschriften wordt voldaan) en het borgingsplan (welke maatregelen worden genomen om die risico's te voorkomen of te beperken). In de risicobeoordeling moet rekening worden gehouden met (bijzondere) locatie specifieke omstandigheden (zie bijlage D voor de lokale specifieke omstandigheden voor Montfoort). De kwaliteitsborger treedt hierover in overleg met de gemeente. Dit geldt bij invoering van de wet dus voor nieuwbouw gevolgklasse 1, op 1 januari 2025 voor verbouw gevolgklasse 1 en na de te houden evaluatie voor de gevolgklassen 2 en 3.

De gemeente blijft verantwoordelijk voor het toetsen aan welstand, omgevingsplan en omgevingsveiligheid (zowel bij de toetsing van de aanvraag als tijdens de bouw).

4.3. Keuzes gemeente bij uitvoering

Bij het vervullen van deze nieuwe rol, biedt de Wkb ruimte aan de gemeente om in beleid specifieke keuzes te maken over:

- Bij welk type bouwwerk of onderwerp de gemeente (wanneer) wel/niet betrokken wil worden. Artikel 2.20 van het Bbl biedt de gemeente de mogelijkheid om voor specifieke bouwwerkzaamheden en de momenten waarop deze worden uitgevoerd gegevens en bescheiden op te vragen. De risicobeoordeling en het borgingsplan zijn bedoeld om de gemeente inzicht te geven in de risico's in een bouwwerk en de borging daarvan door de kwaliteitsborger en in de bouw zelf. Wordt dit onvoldoende geborgd, dan kan de gemeente tijdens de uitvoering van een bepaald onderdeel van de bouw zelf toezien als zij dat nodig acht.
- Hoe de gemeente omgaat met de informatie van de kwaliteitsborger over geconstateerde strijdigheid met de bouwregelgeving. Is sprake van een strijdigheid die de verklaring van gereedmelding in de weg staat (3.86 lid 1, Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl)), dan is de kwaliteitsborger verplicht de gemeente hierover te informeren. De gemeente moet zelf bepalen hoe zij vanuit haar handhavende rol met de verstrekte informatie omgaat. Dat kan bijvoorbeeld administratief (schrijven aan indiener melding 'verbod op gebruik totdat er info wordt overlegd waar-uit blijkt dat het probleem is opgelost') of inhoudelijk (de bouwplaats op).
- De wijze waarop de gemeente omgaat met de verklaring van gereedmelding. Bij de gereedmelding wordt een 'As built' dossier aan de gemeente verstrekt. Doel van het dossier is dat de gemeente – bijvoorbeeld in geval van een calamiteit of toekomstige verbouwingen – over informatie beschikt die nodig is voor het toezicht op het gerealiseerde bouwwerk. De gemeente heeft als taak om te toetsen of het dossier volledig is en dus of alle stukken aanwezig zijn. De gemeente kan vervolgens kiezen om het dossier inhoudelijk te beoordelen met als doel eventueel nog zelf een controle uit te voeren of deze stukken zonder verdere inhoudelijke beoordeling te archiveren voor toekomstig gebruik.

Bij het maken van deze keuzes stelt Montfoort zich terughoudend op. Onder de Wkb ziet een onafhankelijke (gecertificeerde) kwaliteitsborger erop toe dat het bouwwerk daadwerkelijk aan de eisen uit het Bbl voldoet. Het is ook de kwaliteitsborger die aan de vergunninghouder een verklaring afgeeft op het moment dat er een gerechtvaardigd vertrouwen bestaat dat het bouwwerk voldoet aan het Bbl. Het bevoegd gezag, de gemeente, vertrouwt (en mag in beginsel vertrouwen) op de deskundigheid van de kwaliteitsborger en laat de verantwoordelijkheid voor het voldoen van het bouwwerk aan wet- en regelgeving daar waar deze hoort. Montfoort toetst slechts op uitgangspunten (administratief) en laat een inhoudelijke beoordeling van de strijdigheid met het Bbl en het 'As built' dossier in beginsel achterwege. Om de algehele kwaliteit van de verstrekte gegevens/dossiers te bepalen (controleren) worden ieder jaar steekproefsgewijs vijf dossiers beoordeeld.

Risicogestuurd toezicht door de gemeente is aan de orde bij de locatie specifieke omstandigheden die van invloed kunnen zijn op het voldoen aan de voorschriften. Een bijzonder lokale omstandigheid in Montfoort is de erg wisselende grondslag binnen de gemeente. Voor het bepalen van het paaldraagvermogen en paalpuntniveau van hei- of boorpalen dient men in Montfoort dichter als normaal op elkaar te sonderen. Normaal gebeurt dit bijvoorbeeld bij een groot bouwproject binnen een raster van sonderingen niet verder dan 25 m1 uit elkaar. In Montfoort is in de praktijk ondervonden dat dit op bepaalde plaatsen binnen de gemeente te ver uit elkaar is omdat tijdens het heien werd vastgesteld dat bepaalde heipalen onvoldoende

kalendering (= te weinig slagen per 25cm zakking) hadden. In Montfoort is sonderingen uitvoeren op max.15 meter uit elkaar dan ook te prefereren. Eventuele andere specifieke lokale omstandigheden worden doorgegeven tijdens het vooroverleg. Initiatiefnemers dienen deze specifieke lokale omstandigheden mee te nemen in een risicobeoordeling.

Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet heeft de gemeente de toezichts- en handhavingsprocessen bij bouwactiviteiten aangepast aan de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb). Het gaat dan om de inrichting van processen, de informatievoorziening, de afspraken met uitvoeringsdiensten en private partijen en de juridische en inhoudelijke aspecten.

5. Risiconalyse

5.1. Inleiding

In artikel 13.5 van het omgevingsbesluit is bepaald dat de U&H-strategie is gebaseerd op een analyse van de problemen die zich kunnen voordoen bij naleving van de regels van de Omgevingswet. In dit hoofdstuk wordt beschreven welke problemen zich (kunnen) voordoen. Om deze analyse te kunnen maken, wordt eerst een gebiedsanalyse van de gemeente Montfoort gegeven, aangezien het karakter van de gemeente mede bepalend kan zijn voor de meest voorkomende problemen binnen de gemeente.

5.2. Gebiedsanalyse Montfoort

Bij het opstellen van deze beschrijving is geput uit de Omgevingsvisie Montfoort 2021 'Vitale kernen in een waardevol landschap'.

Montfoort is te typeren als een historische plattelandsgemeente in het Groene Hart, waar men elkaar kent. Deze identiteit wordt versterkt door kernkwaliteiten zoals landgoed Linschoten, de oude historische centra, de waterwegen en het waardevolle (cultuur)landschap. De volgende waarden zijn van belang: een sterke lokale binding en kracht van de gemeenschap (zowel ruimtelijk, sociaal als economisch), de sterke waarde die aan de rust, het groen en het waardevolle landschap wordt gegeven en de erkenning dat dit bijdraagt aan de hoge kwaliteit van leven in de gemeente en het beschermen (en doorontwikkelen) waard is.

Een groot deel van het buitengebied bestaat uit graslanden die in dienst staan van de grondgebonden veehouderij. In recreatief opzicht is met name het medegebruik van het landelijk gebied belangrijk. Hiervoor bestaat een netwerk van routes en een aanbod aan overwegend kleinschalige voorzieningen.

De gemeente ligt in de metropoolregio van Utrecht en in de buurt van uitvalswegen, waardoor veel bedrijven makkelijk te bereiken zijn. De Montfoortse economie bestaat onder andere uit een groot aantal industriële maakbedrijven met veel professionaliteit en vakmanschap. De loyaliteit onder ondernemers is groot, net als de bereidheid om te investeren in de lokale samenleving.

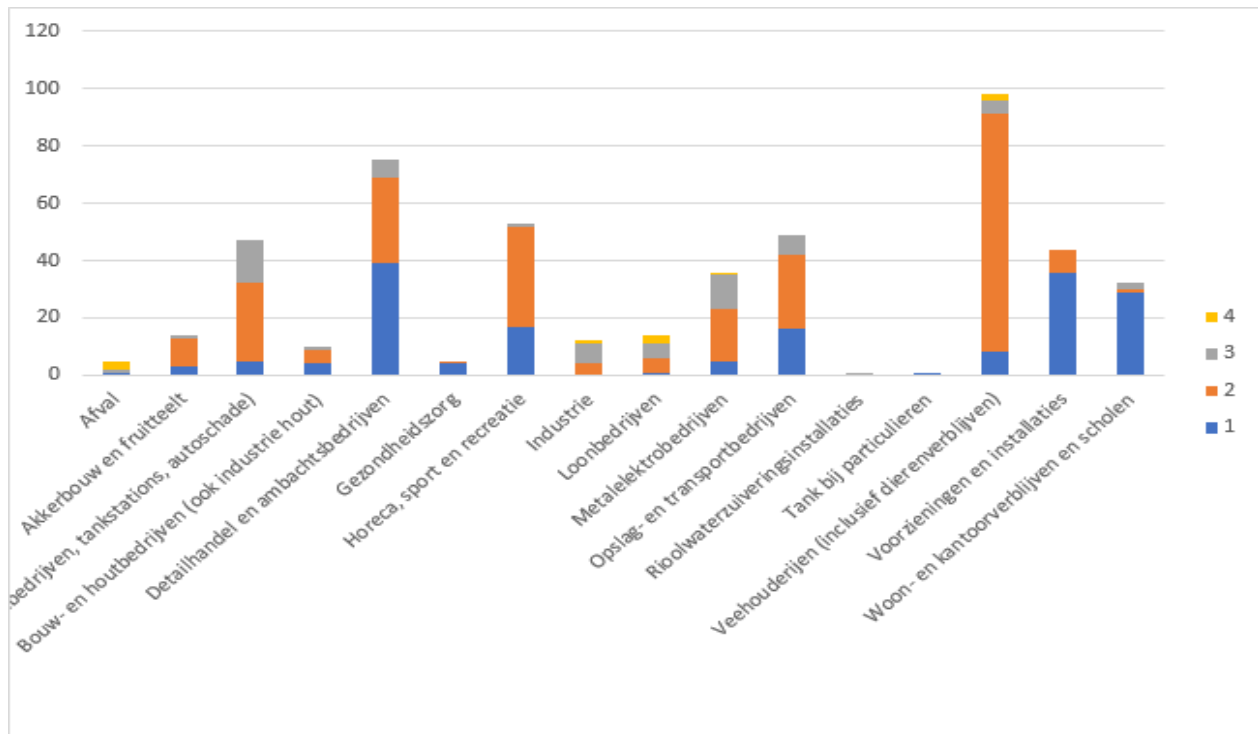
Afbeelding afkomstig uit Omgevingsvisie Montfoort 2021

Uit onderzoek naar de woningbehoefte blijkt, dat er de komende tien jaar 430 woningen gebouwd moeten worden. Dit zal vooral geschieden door in- en uitbreiding van de kernen en het gebruik van ruimte in de linten.

Er is, met name in Montfoort, een lokale vraag naar bedrijventerreinen. Daarnaast is er een streven naar een toekomstbestendige landbouw, waarbij andere of bredere verdienmodellen voor agrariërs mogelijk moeten zijn. Waar mogelijk wordt gestreefd naar het behalen van een positieve impact van agrarische bedrijven op een gezonde bodem en schoon water.

Toezicht en handhaving binnen het taakveld milieu wordt uitgevoerd door de Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU), met uitzondering van de provinciale en BRZO (Besluit Risico Zware Ongevallen) inrichtingen. De provinciale inrichtingen vallen onder het toezicht van de RUD Utrecht en de BRZO inrichtingen onder het toezicht van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied. Er is in de gemeente Montfoort 1 provinciale inrichting aanwezig. Het aantal inrichtingen waar de ODRU toezicht op houdt beslaat 496 (peildatum december 2023). Inrichtingen worden ingedeeld in vier categorieën, oplopend van 1 naar 4 (van licht naar zware milieurisico's). De inrichtingen worden onderverdeeld in branches, zodat er op basis van programmatisch toezicht risicogericht, effectief en efficiënt toezicht kan worden gehouden. Er zijn binnen de gemeente Montfoort 20 voormalige Wet milieubeheer-inrichtingen als leegstaand pand, deze zijn niet meegenomen in onderstaande grafiek.

De grafiek hieronder geeft inzicht in de verdeling van inrichtingen en categorieën per branche (peildatum december 2023).

5.3. Risicoanalyse

De forse druk op de woningmarkt gekoppeld aan de grote behoefte aan arbeidsmigranten leidt ook in Montfoort tot ongewenste situaties. Uit controles van toezichthouders, toenemende klachten van inwoners en bestuurlijke vragen blijkt dat er veelvuldig illegale bewoning plaatsvindt in gebouwen zonder woonbestemming, met woonbestemming (waarbij illegaal splitsing of verkamering plaatsvindt) en in bedrijfsgebouwen. De illegale bewoning vindt plaats in bouwwerken die daar niet voor zijn ingericht waardoor onveilige situaties op het vlak van brandveiligheid en volksgezondheid plaatsvinden. Daarnaast worden er in deze gebouwen meer personen gehuisvest dan bedoeld, waardoor er burengerucht en een ongewenste parkeerdruk plaatsvindt hetgeen leidt tot klachten van omwonenden.

De hierboven genoemde problemen doen zich voor in het centrum van de kern Montfoort en op bedrijfsterreinen. De situaties in het centrum van de kern Montfoort zijn hierbij risicovoller dan die op de bedrijfsterreinen aangezien de gebouwen in het centrum van Montfoort, waar overtredingen plaatsvinden, over het algemeen bestaan uit kleinere ruimtes waarin teveel personen verblijven waarbij bovendien onvoldoende brandveiligheidsvoorzieningen zijn getroffen. Bovendien is in het centrum van de kern Montfoort meer sprake is van burengerucht en parkeerproblematiek.

Zoals in de gebiedsanalyse (paragraaf 5.2.) beschreven is Montfoort een plattelandsgemeente met een waardevol cultuurlandschap. Dit cultuurlandschap wordt mede in stand gehouden door de grondgebonden veehouderijen. Wij vinden het daarom van belang dat de bedrijfswoningen die behoren bij deze bedrijven ook als zodanig gebruikt worden en niet als burgerbewoning worden ingezet.

Ook in Montfoort moeten wij aandacht hebben voor ongewenste criminele activiteiten en het vroegtijdig signaleren van mogelijke ondermijning. Dit kan zich mede voordoen bij het strijdig gebruik van agrarische- en bedrijfsgebouwen. Het strijdig gebruik van agrarische gebouwen is daarnaast niet wenselijk gelet op het eerdergenoemde waardevolle cultuurlandschap waarin de grondgebonden veehouderijen een belangrijke rol in spelen.

In de gebiedsanalyse is vermeld, dat in recreatief opzicht met name het medegebruik van het landelijk gebied belangrijk is. Voor veel agrarische bedrijven is de paardenhouderij een interessante (neven)activiteit geworden. Ook het aantal hobbymatige paardenhouders neemt toe. Het risico bestaat dat hierdoor ongereguleerd activiteiten worden ontplooid (zoals het aanleggen van paardenbakken) waardoor het waardevolle cultuurlandschap wordt aangetast. We willen daarom heldere kaders opstellen voor de bouw- en gebruiksmogelijkheden van paardenhouderijen en voorkomen dat ongewenste situaties ontstaan.

Wij merken dat het waardevolle cultuurlandschap ook wordt bedreigd doordat voorschriften, die zijn gesteld bij nieuwe stedelijke functies in het landelijke gebied (bijvoorbeeld de verplichting tot landschappelijke inpassing), lang niet altijd (volledig) worden nageleefd. Hierdoor ontstaat de kans dat de raad minder geneigd zal zijn om mee te werken aan de herbestemming van vrijkomende agrarische bebouwing. Gelet op het belang, dat wij hechten aan zowel het cultuurlandschap als een passende doorontwikkeling van agrarische bebouwing, heeft naleving van deze voorschriften onze expliciete aandacht.

De hierboven genoemde situaties hebben een hoge prioriteit in de uitvoering van de uitvoerings- en handhavingstaken omdat ze een forse nadelige invloed hebben op een schone, veilige, gezonde, en duurzame (fysieke) leefomgeving, ze met enige regelmaat voorkomen en ze bestuurlijk van belang worden gevonden.

De hieronder genoemde situaties kennen een minder hoge prioriteit omdat de nadelige invloed op de leefomgeving minder groot is en omdat ze minder voorkomen en minder bestuurlijke aandacht hebben.

Toch vinden wij het van belang om aan deze problemen aandacht te schenken. Het gaat hierbij vooral om activiteiten die illegaal uitgevoerd (kunnen) worden. Deze activiteiten zijn divers en variëren van het zonder vergunning slopen, bouwen, kappen van bomen en gebruik van gemeentegrond. Het probleem van deze activiteiten zit in het feit dat deze zonder vergunning worden uitgevoerd waardoor geen toets op bijvoorbeeld de technische eisen, de voorwaarden uit het omgevingsplan en de welstandseisen kan plaatsvinden. Dit kan leiden tot ongewenste en/of risicovolle situaties. Ook wordt hierdoor niet het gesprek met de omgeving (participatie) aangegaan waardoor dit belang niet kan worden meegewogen in het eindoordeel over het al dan niet toestaan van de activiteit. Daarnaast vinden wij het een grondbeginsel dat regels worden nageleefd.

6. Doelen en uitgangspunten

6.1. Doelen

Het centrale doel van deze U&H-strategie is beschrijven hoe met de uitvoering van de U&H-taken wordt bijgedragen aan een veilige en gezonde leefomgeving. Hierbij gaat het zowel om de reguliere uitvoerings- en handavingsdoelen als om de uitvoerings- en handavingsdoelen die voortkomen uit de risicoanalyse) en die zich richten op de specifiek lokale risico's (zie hoofdstuk 5). Ook de doelen die zich richten op het verder optimaliseren van de uitvoerings- en handavingsorganisatie komen hier aan de orde.

Hierbij ligt de focus op het stellen van doelen die zich richten op de veiligheid en duurzaamheid van bouwwerken (bijvoorbeeld constructie en gevelisolatie) en op het in stand houden van landschappelijke en cultuurhistorische waarden (handhaven regels uit het omgevingsplan en bescherming van monumenten).

6.2. Reguliere uitvoerings- en handavingsdoelen

Wij geven uitvoering aan de uitvoerings- en handhavingstaken die wij hebben op grond van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen. Hierbij hebben wij de volgende doelen voor ogen:

- We handelen reguliere aanvragen binnen de wettelijke termijnen af en initiatieven zijn beoordeeld op de wettelijke kaders die daarop van toepassing zijn;
- Bij 100% van de verleende omgevingsvergunningen vindt een opleveringscontrole plaats. In geval van overtreding wordt de naleefstrategie (bijlage K) toegepast;
- Er vindt minimaal 2 keer per jaar een integrale controle plaats op locaties die worden gekenmerkt door een (vermoedelijk) groter dan gemiddelde complexiteit of bestuurlijke prioriteit. Het gaat hierbij om controles samen met ketenpartners. Dit kunnen bijvoorbeeld zijn de VRU, de ODRU, het waterschap, het RIEC of de politie.
- 100% van de voor de gemeente bestemde sloopmeldingen worden afgehandeld hetgeen betekent het accepteren van de melding, al dan niet onder oplegging van nadere voorwaarden; of het buiten behandeling laten van de melding.
- Er wordt altijd gecontroleerd of voorwaardelijke verplichtingen/gebodsbepalingen in het omgevingsplan worden nageleefd.
- Op handavingsverzoeken wordt binnen 8 weken een besluit genomen en medegedeeld aan degene die het verzoek heeft ingediend. Gelet op de beslistermijn van acht weken wordt zo snel als mogelijk na ontvangst van een verzoek een controle uitgevoerd door een toezichthouder. Indien de termijn van 8 weken niet wordt behaald dan vindt éénmalig een verlenging plaats. Degene die het verzoek heeft ingediend wordt hierover geïnformeerd.
- Om de algehele kwaliteit van de verstrekte gegevens/dossiers te bepalen (controleren) worden ieder jaar steekproefsgewijs vijf 'as built' dossiers beoordeeld.

6.3. Uitvoerings- en handavingsdoelen specifiek voor Montfoort

Naast de reguliere uitvoerings- en handhavingstaken richten wij onze aandacht op de risico's die specifiek voor Montfoort aan de orde zijn. Uit de in hoofdstuk 3 beschreven risicoanalyse blijkt dat illegale bewoning van bouwwerken met en zonder woonbestemming en in bedrijfsgebouwen als zeer risicovol wordt beschouwd. Om deze problematiek aan te pakken, willen wij voorkomen dat deze illegale situaties ontstaan en handhavend optreden tegen bestaande illegale situaties. Dit willen wij bereiken door de volgende doelen te realiseren:

- Het vaststellen van het paraplubestemmingsplan wonen en logies. Binnen de gemeente Montfoort ontbreekt in meerdere bestemmingsplannen de koppeling tussen '(het) wonen' en het begrip 'woning'. Daarnaast is er in voorkomende gevallen geen duidelijkheid over wat onder logies verstaan wordt. Het doel is om in één keer op een goede en eenduidige manier de regeling voor wonen en logies vast te stellen. Hiermee wordt geregeld, dat een woning uitsluitend bedoeld is voor de huisvesting van één afzonderlijk huishouden. Op deze manier krijgen wij meer regie over het toestaan van verschillende woonvormen en kunnen wij het ongewenst gebruik van woningen tegengaan. Ook het gebruik voor kamerbewoning, met uitzondering van bestaande, legale situaties, wordt uitgesloten.
- Met behulp van het paraplubestemmingsplan wonen en logies gaan wij aanvragen om omgevingsvergunning beoordelen en voorschriften opleggen waardoor ongewenste woonvormen worden voorkomen, kamerbewoning wordt uitgesloten en (brand)onveilige situaties worden tegengegaan;

- Het actief voeren van toezicht op deze illegale situaties door in het toezicht van de toezichthouders hier prioriteit aan te geven;
- Bij het constateren van een illegale situatie altijd een handhavingstraject op basis van de naleefstrategie (zie bijlage K) uit te voeren.

Om het cultuurlandschap in stand te houden, vinden wij het belangrijk dat de bedrijfswoningen die behoren bij deze woningen ook als zodanig gebruikt worden en niet als burgerwoning worden ingezet. Dit willen wij bereiken door:

- bij een constatering, dat een bedrijfswoning bij een veehouderij wordt gebruikt als burgerwoning een handhavingstraject conform de naleefstrategie (zie bijlage K) in te zetten.

Om ongewenste criminele activiteiten te voorkomen, mogelijke ondermijning vroegtijdig te signaleren en het waardevolle cultuurlandschap te beschermen willen wij het illegaal gebruik van agrarische- en bedrijfsgebouwen tegengaan. Dit willen wij bereiken door:

- tweemaal per jaar een integrale actie met ketenpartners en strafrechtelijke partners te houden die zich mede richt op deze activiteiten;
- het gebiedstoezicht te intensiveren;
- bij een constatering, dat een bedrijfswoning bij een veehouderij wordt gebruikt als burgerwoning een handhavingstraject conform de naleefstrategie (zie bijlage K) in te zetten.

Wij willen voorkomen dat het cultuurlandschap wordt aangetast door het aanleggen van paardenbakken. Dit willen wij bereiken door:

- ruimtelijke kaders voor het houden van paardenhouderijen vast te stellen (op 13 november 2023 door de gemeenteraad vastgesteld);
- een inventarisatie op te stellen van alle paardenbakken in Montfoort;
- te onderzoeken welke van deze paardenbakken gelegaliseerd kunnen worden;
- voor paardenbakken die gelegaliseerd kunnen worden een vergunningstraject te starten;
- voor paardenbakken die niet gelegaliseerd kunnen worden een handhavingstraject conform de naleefstrategie (zie bijlage K) te starten.

Wij willen voorkomen, dat het cultuurlandschap wordt aangetast doordat voorschriften die zijn gesteld bij nieuwe stedelijke functies in het landelijke gebied (bijvoorbeeld de verplichting tot landschappelijke inpassing) niet worden nageleefd. Wij willen dit bereiken door:

- het stellen van voorschriften in relevante omgevingsvergunningen en/of het omgevingsplan die tot doel hebben het cultuurlandschap te beschermen;
- het nadrukkelijk controleren van deze voorschriften;
- bij een constatering, dat een voorschrift niet wordt nageleefd een handhavingstraject conform de naleefstrategie (zie bijlage K) in te zetten.

Tot slot willen wij een oordeel kunnen vormen over de overige illegale activiteiten die ons ter ore komen. Dit willen wij bereiken door:

- elk bericht dat wij ontvangen over een overige illegale activiteit te onderzoeken;

afhankelijk van de aard van het bericht (handhavingsverzoek of niet) en de geconstateerde overtreding een vervolgactie te ondernemen. Dit geschiedt aan de hand van een geobjectieerd puntenformulier.

6.4. Organisatiedoelen

Om de hierboven geschetste uitvoerings- en handhavingsdoelen te bereiken is het nodig dat de organisatie op een adequate wijze haar bedrijfsvoering inricht. Wij bereiken dit op de volgende wijzen:

- We werken met een goed ingericht zaakstelsel waardoor volledig digitaal gewerkt kan worden;
- We werken met een intakeafel om zodoende de wenselijkheid en/of de haalbaarheid van een initiatief in een vroegtijdig stadium te beoordelen;
- We zorgen op de website van de gemeente voor heldere, makkelijk te vinden beschrijvingen van wat we verwachten van vergunning aanvragers. We blijven werken aan het verbeteren van onze informatievoorziening op de website waardoor het voor aanvragers duidelijker/makkelijker wordt om een aanvraag in te dienen en men weet wanneer er een vergunningplicht geldt.
- We werken altijd op afspraak om goed voorbereid te zijn alsmede om initiatiefnemers gelegenheid te geven zich goed voor te bereiden;
- De uitvoerings- en handhavingstaken vinden plaats op het kwaliteitsniveau dat is opgenomen in de 'Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving Omgevingsrecht 2017 gemeente Montfoort'.
- De organisatie is ingericht op de Om hetgeen onder meer tot uiting komt in aangepaste werkprocessen en het gebruik maken van Toepasbare Regels.
- De organisatie is ingericht op de Wkb waardoor wij soepel en snel bouwmeldingen onder de Wkb kunnen afhandelen.
- De gemeente is een degelijke samenwerkingspartner in de keten van uitvoering en handhaving. In regionaal verband vindt uitwisseling van kennis en expertise plaats en wordt gezamenlijk gewerkt aan het optimaliseren van de beleidscyclus.
- We geven informatie en voorlichting over de regels en de reden dat de regels gesteld worden. Hiermee wordt beoogd begrip te creëren voor het nut en de noodzaak van de regels waardoor meer verantwoordelijkheid voor het naleven van de regels wordt verkregen. Wanneer sprake is van overtredingen met een laag risicoprofiel, proberen we partijen te begeleiden in het samen vinden van oplossingen. De bestuursrechtelijke middelen blijven echter exclusief voorbehouden aan de gemeente.
- Wij benutten de mogelijkheden die de Omgevingswet ons biedt. Wij gebruiken bijvoorbeeld de intakeafel en de participatievereisten om de betrokkenheid van inwoners en ondernemers te vergroten.
- We maken gebruik van een flexibele schil (detacheringsbureau) waardoor pieken in werkvoorraad kunnen worden opgevangen.

6.5. Uitgangspunten

Uitgangspunten geven sturing aan de wijze hoe de uitvoerings- en handhavingstaken worden uitgevoerd. Ze vormen de basis voor de activiteiten die wij uitvoeren om onze doelen en resultaten te behalen. Er zijn algemene uitgangspunten en uitgangspunten die zich richten op Uitvoering en Handhaving. Een toelichting op de uitgangspunten wordt gegeven in bijlage G 'Toelichting op uitgangspunten'.

Algemene uitgangspunten

- De uitvoerings- en handhavingstaken van regels gebeurt risicogestuurd hetgeen betekent dat prioriteit wordt gegeven aan onderwerpen met de grootste impact op de veiligheid en de kwaliteit van de leefomgeving en dat de aanpak is gebaseerd op het aanwezige risico en het gedrag van de overtreder. Belangrijke aandachtspunten zijn (constructieve) veiligheid, brandveiligheid, duurzaamheid, gezondheid en cultuurhistorie.

- We communiceren open, duidelijk en transparant over de wijze waarop wij het beleid uitvoeren.
- De inzet op het gebied van toezicht en handhaving is gebaseerd op bestuurlijke keuzes en een risicoanalyse waarbij de activiteiten met de grootste risico en de kans dat het risico ontstaat als bepalende factoren worden gebruikt. In bijlage J 'Toelichting op risicoanalyses' wordt hier nader op ingegaan.
- We passen regels consequent toe en leveren maatwerk waar nodig.
- We behandelen iedereen in een zelfde situatie op een gelijke manier.
- Bij het beoordelen van situaties wordt het algemeen belang boven het individuele belang gesteld.
- In de contacten met de inwoners en ondernemers staat de klantvriendelijkheid voorop.
- We beslissen niet meer alleen wat de beste oplossing is voor een vraagstuk, maar stellen onze kennis beschikbaar zodat we samen met anderen tot die beste oplossing komen.

Uitgangspunten bij de uitvoering

- We beoordelen initiatieven vanuit mogelijkheden en oplossingen ('ja, mits' i.p.v. 'nee, tenzij').
- We informeren en begeleiden inwoners en ondernemers bij omgevingsvergunningaanvragen.
- Vergunningverlening vindt plaats volgens de Uitvoeringsstrategie (zie bijlage H 'Uitvoeringsstrategie')

Uitgangspunten bij de handhaving

- Het houden van toezicht en handhaving wordt uitgevoerd volgens een vaste wijze en methodiek. In paragraaf 8.2. en bijlage K Naleefstrategie wordt hier nader op ingegaan.
- Handhaving vindt plaats naar redelijkheid en billijkheid.
- We zetten in op adequate communicatie om in een vroeg stadium overtredingen te signaleren en te voorkomen.
- Toezicht en handhaving doen we samen met onze ketenpartners.
- De gevolgen van een besluit mogen niet onevenredig zijn in verhouding tot de met het besluit te dienen doelen (evenredigheidsbeginsel).
- Bij bewuste overtredingen met een hoog risicoprofiel zetten we formele handhavingsinstrumenten in om naleving van de regels af te dwingen.

7. Prioriteiten

7.1. Inleiding

Voor de uitvoering van de taken die voortvloeien uit deze U&H-strategie stellen wij prioriteiten vast, omdat niet elke aanvraag om een vergunning eenzelfde omvang heeft of ruimtelijke of technische complexiteit kent (een standaard dakkapel is van een andere orde dan een woonwijk) en niet elke overtreding dezelfde (nadelige) impact heeft op de omgeving (een bouwwerk dat enkele centimeters te hoog is gebouwd is minder risicovol dan het ontbreken van nooduitgangen c.q. vluchtwegen). In dit hoofdstuk beschrijven wij de prioriteit die wij, wat betreft uitvoering en handhaving, aan een activiteit geven. Dit bepaalt mede onze

inzet (in mate van intensiteit van het beoordelen van een aanvraag of wijze van handhaven) van capaciteit en middelen.

We doen dit aan de hand van de risicoanalyse voor de diverse activiteiten die ter beoordeling aan ons voorliggen. De inzet op activiteiten met een lage prioriteit is minder dan op activiteiten met een hoge prioriteit. Er valt te denken aan de diepgang van toetsing van een vergunningaanvraag, de bezoekfrequentie van toezicht en de wijze waarop handhavingsszaken in behandeling worden genomen (nu doen of later inplannen). Overigens wordt hierbij wel rekening gehouden met de jurisprudentie die ontwikkeld is ten aanzien van de beginselplicht tot handhaven².

7.1. Prioriteiten

Om de prioriteiten te bepalen, is nagegaan welke overtredingen de meeste risico's (kunnen) veroorzaken. Daarnaast is bepaald welke problemen zich kunnen voordoen, hoe ernstig deze problemen zijn en hoe groot het risico is dat deze problemen zich zullen voordoen indien er onvoldoende gecontroleerd wordt..

In 2019 is een risicoanalyse gemaakt voor de aspecten Bouwen, Milieu en APV die aangeeft waar de prioriteiten binnen de gemeente Montfoort liggen met betrekking tot toezicht en handhaving. De prioriteiten zijn vervolgens vastgelegd in het integraal VTH-beleid Montfoort 2020–2023. De uitvoering op het gebied van toezicht en handhaving is vervolgens ingericht op basis van de risicoanalyse en prioritering. De risicoanalyse voor milieu is in 2021 geactualiseerd en opgenomen in bijlage 3 van de UHS regio Utrecht (2022–2023) (door ons op 15 februari 2022 vastgesteld en op 12 december 2023 verlengd tot 1 januari 2026).

Ter voorbereiding op deze U&H-strategie zijn de risicoanalyse en de prioritering voor Bouwen geactualiseerd in samenspraak met de gemeentelijke vergunningverleners, toezichthouder, handhavingjuristen en bestuur. Hierbij is tevens rekening gehouden met de bestuurlijke ambities zoals beschreven in het college uitvoeringsprogramma 'Samen verder bouwen aan een toekomstbestendig Linschoten en Montfoort'. Hierin is bepaald dat tegen illegale huisvesting en illegaal door- of onderverhuren van sociale huurwoningen door verhuurders actief controlerend wordt opgetreden onder meer vanwege brandveiligheidseisen en het risico van uitbuiting van arbeidsmigranten. Hiervoor wordt een plan van aanpak opgesteld. Het plan van aanpak dat zich richt op illegale huisvesting en illegaal door- of onderverhuren van sociale huurwoningen wordt opgesteld vanuit het oogpunt van het tegengaan van de versterking van de openbare orde. Vanuit deze strategie wordt hierop al geanticipeerd en wordt prioriteit gegeven aan het tegengaan van het gebruik van bouwwerken voor bewoning terwijl ze hier niet voor bestemd zijn of waar sprake is van verbouwingen binnen woningen waardoor (brand) gevaarlijke en ongezonde situaties ontstaan.

Uit de actualisatie kwam voorts naar voren dat het toezicht op paardenhouderijen en het niet nakomen van voorwaarden die zijn gesteld bij het toestaan van nieuwe stedelijke functies in het landelijk gebied, prioriteit moeten krijgen. Op 13 november 2023 heeft de gemeenteraad de beleidsnotitie 'Ruimtelijke kaders paardenhouderij gemeente Montfoort' vastgesteld. Aanleiding voor het beleid is dat paardenbakken, die in het buitengebied worden gerealiseerd, ruimtelijke gevolgen hebben. Ook het gebruik kan overlast in de vorm van stof en activiteiten van ruiters en paarden met zich meebrengen. Het

---

² Zie hiervoor onder meer de volgende uitspraak: ECLI:NL: RVS:2021:1961

is van groot belang om verrommeling van het buitengebied tegen te gaan en ons open landschap te beschermen.

Jaarlijks wordt gezien of deze prioritering bijstellingen behoeft. Een en ander altijd in overleg met de handhavingpartners (zie hoofdstuk 2).

Prioriteit toezicht en handhaving bouw

De gemeentelijke actualisatie van de risicoanalyse en prioritering Bouwen heeft geleid tot onderstaande prioritering.

Top prioriteit
<ul style="list-style-type: none">
▪ Illegale bewoning in gebouwen met woonbestemming (bijv. illegaal splitsen of verkameren) en zonder woonbestemming in de binnenstad van Montfoort
Hoge prioriteit
<ul style="list-style-type: none">
▪ Illegale bewoning in gebouwen met woonbestemming (bijv. illegaal splitsen of verkameren van bestaande woningen) en zonder woonbestemming buiten de binnenstad van Montfoort; hieronder valt ook illegale bewoning van bedrijfspanden
▪ Zonder omgevingsvergunning bouwen en/of gebruiken van paardenbakken
▪ Niet nakomen van voorwaarden die zijn gesteld bij het toestaan van nieuwe stedelijke functies in het landelijk gebied (bijvoorbeeld verplichting tot landschappelijke inpassing).
▪ Zonder vergunning bouwen van woningen
▪ Strijdig gebruik agrarische gebouwen
Midden prioriteit
<ul style="list-style-type: none">
▪ Strijdig gebruik niet-agrarische gebouwen
▪ Zonder vergunning bouw bedrijfsgebouw
▪ Zonder vergunning slopen
▪ Zonder vergunning bouwen van bijgebouw, uitbouw, aanbouw, dakkapel
▪ Zonder vergunning bouwen van publiek toegankelijke gebouwen
▪ Zonder vergunning verbouwen van of slopen aan, in of bij monumenten of beschermd dorpsgezicht
▪ Bouwen in strijd met Besluit bouwwerken leefomgeving
▪ Archeologiebescherming
▪ Het zonder vergunning uitvoeren van een werk
▪ Welstandexcessen
▪ Het zonder vergunning kappen (boom uit bomenlijst of in strijd met het omgevingsplan)
▪ Illegaal gebruik gemeentegrond

Lage prioriteit

- Het zonder vergunning bouwen van overige bouwwerken geen gebouw zijnde (schuttingen, reclameborden, enz.)
- Overschrijden tijdelijke termijn gebruik/bouwen

Overtredingen of signalen die vallen onder de ‘topprioriteit’ worden direct opgepakt. Voor de overige prioriteiten wordt vervolgens een geobjectiveerd puntenformulier ingevuld. Dit betekent dat een geconstateerde overtreding uit de categorie ‘lage’ of ‘midden’ prioriteit een hogere prioriteit kunnen krijgen. In de praktijk komt dit sporadisch voor (gemiddeld 1 a 2 keer per jaar). Gelet op deze frequentie heeft dit geen invloed op de benodigde formatie.

Deze prioritering wordt in 2024 voortgezet. Bovenstaande prioriteitenlijst en het puntenformulier zijn bedoeld als een concretisering van deze strategie, waarmee de medewerkers in de uitvoering sneller kunnen bepalen welke zaken ze met voorrang moeten oppakken.

Om beter handhavend op te kunnen treden tegen ongewenste woonsituaties zullen de gemeentelijke bestemmingsplanregels voor wonen worden verduidelijkt en aangescherpt. Hiervoor is een parapluplan wonen en logies opgesteld, dat in 2024 wordt vastgesteld.

Prioriteit toezicht en handhaving milieu

De bedrijven in Montfoort worden aan de hand van de milieubelastende activiteiten getoetst aan de provinciebrede regionale risicoanalyse zoals deze is opgenomen in de UHS regio Utrecht. Korthedshalve wordt hiernaar verwezen.

Brandveiligheid

De controles van de VRU op bestaande bouw worden geprioriteerd aan de hand van de Risicomodule preventietaken (zie bijlage I ‘Toezicht en handhaving’), waarin per bouwcategorie de risico’s van het optreden van een incident in een gebouw gekoppeld worden aan de kans dat een dergelijk incident zal optreden; de kans maal effect benadering. De beschikbare capaciteit voor toezicht bij de VRU wordt naar rato van de risicoscore verdeeld: gebouwen en bouwwerken met de hoogste risicoscore worden jaarlijks gecontroleerd, terwijl objecten met een lagere scoren twee- of vierjaarlijks gecontroleerd worden. Jaarlijks stelt de VRU een jaarplan voor de activiteiten op, waarbij de toezichttaken kunnen worden opgenomen in het handavingsuitvoeringsprogramma van de gemeente.

Op het vlak van brandveiligheid richt de uitvoering van de uitvoerings- en handhavingstaken zich met name op:

Beschrijving

Gezondheidszorgfunctie met bedgebied

Woonfunctie voor zorg: 24-uurs groepszorg woningen en Zorgclusterwoningen in een woongebouw

Bijeenkomstfunctie (onderwijs/kinderopvang)

Bijeenkomstfunctie (dagbesteding)
Kamergewijze verhuur
Logiesfunctie (hotels, Bed&Breakfast)

7.2. Aandachtsgebieden

Het diepgaander toetsen van aspecten van de vergunningaanvraag waar de meeste risico's kunnen ontstaan en het risicogestuurd houden van toezicht en handhaving heeft als voordeel dat de capaciteit doelmatig wordt ingezet, maar heeft het risico in zich van het krijgen van een tunnelvisie. Het is van belang dat gereflecteerd blijft worden op de hele fysieke leefomgeving en dat met regelmaat wordt afgevraagd wat er binnen de gemeentegrenzen gebeurt en wat dit betekent. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de 'straatervaringen' van toezichthouders, vergunningverleners en beleidsadviseurs alsmede van ervaringen van derden. Daarnaast wordt er bestuurlijk aandacht gevraagd voor bepaalde situaties die zich voordoen. Dit heeft het afgelopen jaar geleid tot het eerdergenoemde beleid op het vlak van paardenhouderijen en voor extra aandacht voor het nakomen van voorwaarden die zijn gesteld bij het toestaan van nieuwe stedelijke functies in het landelijk gebied.

Op het gebied van toezicht en handhaving is het terugdringen van georganiseerde criminaliteit door signalen van ondermijning op te pakken en integraal informatie uit te wisselen een belangrijk aandachtspunt. Voorkomen moet worden dat de ondermijnende en georganiseerde criminaliteit misbruik maakt van gemeentelijke dienstverlening of bestuurlijke structuren. Dit betekent het verstoren van criminele activiteiten in bijvoorbeeld het buitengebied of op industriegebieden en bedrijventerreinen. Dit geschiedt onder meer door één van de Boa's die de gemeente in dienst heeft ook gebiedstoezicht te laten uitvoeren en door 2 maal per jaar een grote integrale controle uit te voeren waarbij ook politie, belastingdienst, omgevingsdienst, inspectie leefomgeving en transport en andere betrokken ketenpartners aanhaken.

Indien uit 'straatervaringen' blijkt dat bepaalde onderwerpen extra aandacht vragen, dan zal dit in het jaarverslag worden opgemerkt en zal in het uitvoeringsprogramma worden aangegeven wat dit voor de uitvoering betekent.

7.3. Landelijke prioriteiten

Landelijk zijn de volgende zeven risicothema's als prioriteit aangemerkt:

- Constructieve veiligheid;
- Brandveiligheid van gebouwen;
- Handhaven bestemmingsplannen;
- Asbest;
- Risicovolle inrichtingen;
- Bodem (toepassing van verontreinigde grond); en
- Brandveiligheid bij opslag gevaarlijke stoffen.

Deze risicothema's krijgen bijzondere aandacht. De thema's 'constructieve veiligheid', 'brandveiligheid gebouwen' en 'handhaven omgevingsplan' worden in de bijlagen I 'Toezicht en handhaving' en J 'Toelichting op risicoanalyses' als kaders genoemd waar de gemeente altijd op toetst en toezicht op houdt.

De risicothema's Asbest (milieu), Bodem (milieu), Brandveiligheid opslag gevaarlijke stoffen (milieu) en Risicovolle inrichtingen (milieu) komen terug in de risicoanalyse van de UHS regio Utrecht.

8. Strategieën

8.1. Uitvoeringsstrategie

De verscheidenheid aan aanvragen vraagt om keuzes die mede de inzet van de medewerkers bepalen. Keuzes over waar aandacht aan besteed wordt bij het verlenen van vergunningen en de intensiteit van het toetsen.

De uitvoeringsstrategie richt zich daarmee op de soort en hoeveelheid aanvragen en de aspecten die bij het beoordelen van deze aanvragen het meest relevant zijn. Het gaat hier enerzijds om aantallen en categorieën en anderzijds om de niveaus van toetsing van een aanvraag. Het toetsniveau hangt af van de risico's die zich bij een activiteit kunnen voordoen waarvoor vergunning wordt gevraagd. Daarnaast wordt bij het toetsen van vergunningsaanvragen rekening gehouden met de doelen en uitgangspunten die de gemeente heeft bij het verlenen van vergunningen en het afhandelen van meldingen (zie hoofdstuk 6).

In het taakveld bouw doen de grootste nadelige effecten zich voor bij gebouwen waar veel personen aanwezig (kunnen) zijn. Dat deze gebouwen de grootste risico's met zich meebrengen komt doordat het risico op onomkeerbare schade bij deze bouwwerken het grootst is.

De taken op het gebied van milieu worden door de ODRU in mandaat uitgevoerd. In de UHS regio Utrecht is opgenomen dat de ODRU aanvragen beoordeeld op de technisch inhoudelijke complexiteit en de sociaal maatschappelijke complexiteit. Dit leidt tot vier categorieën vergunningen, te weten: vergunning eenvoudig, vergunning specifiek, vergunning eenvoudig plus en vergunning specifiek plus.

De Veiligheidsregio Utrecht doet namens de gemeente de inhoudelijke toets op brandveiligheid bij bouwen, ruimtelijke ordening, vuurwerkopslagplaatsen en evenementen. Het voornaamste doel is het streven naar minder branden, minder slachtoffers en minder schade. Hierbij zijn vooral het voorkomen van calamiteiten (preventie) en het creëren van vluchtmogelijkheden van essentieel belang.

In bijlage H 'Uitvoeringsstrategie' wordt nader ingegaan op hetgeen hierboven beschreven is.

8.2. Naleefstrategie

Inwoners en ondernemers zijn zelf verantwoordelijk voor het naleven van voorschriften. Wij hebben de taak naleving van voorschriften te bevorderen. Gemeentelijke handhaving is het sluitstuk van een traject waarin eerst is gesproken met de overtreder en mee wordt gedacht over een oplossing (bijv. vergunning verlenen). Pas als dit niet tot een oplossing leidt, is handhaving aan de orde. Bij het toepassen van handhaving houden wij rekening met de persoonlijke omstandigheden van de overtreder maar ook met de belangen van eventueel andere betrokkenen.

Het geven van eigen verantwoordelijkheid en vertrouwen heeft echter zijn grenzen. We willen namelijk primair een schoon, veilig, gezond en duurzaam Montfoort. Als wij vinden dat de grenzen te veel of te lang worden overschreden dan leggen wij herstel- of strafmaatregelen op. In deze strategie is beschreven wanneer wij vinden dat er moet worden opgetreden. Tevens is opgenomen welke stappen wij daartoe ondernemen en welke maatregelen wij passend achten. Deze stappen zijn beschreven in bijlage L 'Toelichting interventiematrix'.

De wijze waarop wij toezicht houden en handhaven, is beschreven in de naleefstrategie. De naleefstrategie richt zich enerzijds op het stimuleren van de naleving en anderzijds op het reduceren van de risico's die

ontstaan bij het niet naleven van de regels. De naleefstrategie is een onderling afgestemd geheel van deelstrategieën voor preventie, toezicht, sancties en gedogen.

- De preventiestrategie richt zich op het vergroten van de bewustwording bij inwoners en ondernemers. Het doel is dat er minder toezicht en repressieve handhaving hoeft plaats te vinden omdat er minder overtredingen worden begaan. Bij het vergroten van de bewustwording speelt communicatie een belangrijke rol. Zo moeten inwoners, ondernemers etc. weten welke regels er zijn. De gemeente heeft de taak om hen daarover te informeren. In deze strategie zien wij een link met onder andere het uitgangspunt dat handhaving eenduidig, helder en transparant is.
- In de toezichtstrategie is beschreven op welke wijze de gemeente toezicht houdt. Stelregel is dat indien niet hoeft te worden opgetreden, dat ook niet gedaan wordt. Waar het kan, wordt naleving van de regels bevordert via communicatie, voorlichting en advies.
- In de sanctiestrategie wordt beschreven welke instrumenten het college kan inzetten bij geconstateerde overtredingen. Welk instrument wordt gebruikt hangt af van de potentiële schade, gevaar of hinder die de overtreding veroorzaakt of kan veroorzaken, de aard van de overtreding en de houding van de overtreder (Hoe stelt deze zich op? Komt hij/zij zijn/haar afspraken na?). Als wij toch moeten optreden dan is het ingrijpen er primair op gericht om de oude situatie te herstellen. Dit zal doorgaans geschieden via een last onder dwangsom waarbij de overtreder de overtreding zelf binnen een bepaalde termijn moet herstellen. Als hij/zij dat niet doet dan kunnen wij een last onder bestuursdwang opleggen.
- Er is soms sprake van zeer bijzondere omstandigheden waardoor het noodzakelijk en rechtvaardig is om van handhaving af te zien. Dit kan alleen als er een expliciet besluit van het bevoegde bestuursorgaan van de gemeente aan ten grondslag ligt. Wanneer we gedogen en op welke wijze we dat doen staat beschreven in de gedoogstrategie.

In bijlage K 'Naleefstrategie' wordt nader ingegaan op de hierboven beschreven strategieën en de wijze waarop wij er in Montfoort invulling aan geven.

9. Organisatie en kwaliteitsborging

9.1. Inleiding

Vergunningverlening, toezicht en handhaving draait om het beheersen van risico's voor de samenleving, het stimuleren van het naleven van de regels en het optreden tegen overtredingen. De inwoners van Montfoort moeten erop kunnen vertrouwen dat de gemeente de belangrijkste risico's goed onder controle heeft. Om dit vertrouwen waar te maken is het belangrijk dat de gemeentelijke organisatie op een adequaat niveau de kwaliteit van de uitvoerings- en handhavingstaken kan garanderen. In dit hoofdstuk beschrijven wij hoe wij ervoor zorgen dat deze strategie kan worden uitgevoerd en hoe daar verantwoording over wordt afgelegd.

9.2. Organisatie

De uitvoering van de taken die in deze strategie zijn beschreven, is ondergebracht bij het team Bouw en Ruimte. In de onderstaande tabel is de beschikbare formatie die zich met de uitvoering van deze taken bezighoudt beschreven:

Functie	Team	Beschikbare formatie	Benodigde formatie	Taken	Opleiding
Teamcoördinator	Bouw en Ruimte	0,9 fte	0.9 fte	Coördinatie, casemanagement, complexe RO cases	HBO+
Sr. Beleidsadviseur RO	Bouw en Ruimte	2 fte	2 fte	Afhandelen principeverzoeken en ruimtelijke initiatieven inclusief Wro component inclusief complexe cases inclusief alle afstemmingen	HBO+
Medior beleidsadviseur RO	Bouw en Ruimte	1 fte	1 fte	Idem m.u.v. complexe cases	HBO
Sr. Vergunningverlener	Bouw en Ruimte	1 fte	1 fte	Afhandeling vergunningaanvragen inclusief complexe aanvragen en situaties inclusief afstemming met aanvrager	HBO
Vergunningverlener	Bouw en ruimte	1 fte	1 fte	Idem m.u.v. complexe aanvragen en situaties	HBO
Juridisch adviseur omgevingsrecht	Bouw en Ruimte	1 fte	1,5 fte	Handhavingzaken, trajecten besluiten en invorderingen etc.	HBO+
Bouwinspecteur	Bouw en Ruimte	1 fte	1,5 fte	Toe zien op correcte uitvoering bouw en gebruik gronden en bouwwerken, rapporteren, melden en aanspreken	HBO
Administratieve ondersteuning	Bouw en Ruimte	0,4 fte	0,7 fte (tijdelijk)	Diverse ondersteunende taken	MBO
Totaal		8,3 fte	9,6 fte		

Om de continuïteit en een stabiel personeelsbeleid te borgen voeren wij een strategisch personeelsbeleid. We kijken drie jaar vooruit, brengen toekomstige vacatures wegens pensionering of loopbaanontwikkeling in kaart en anticiperen daarop. Dit doen wij door aanpassingen in de organisatie inrichting aan te brengen en door het tijdig invullen van vacatures zodat er nog sprake kan zijn van overdracht van kennis en kunde.

De vaste formatie is bepaald op basis van een analyse die uitgevoerd in verband met de overdracht van de 'bouwtaken' op 1 januari 2022 van de ODRU naar de gemeente. Hierbij is nagegaan wat de inzet is geweest die de ODRU heeft gepleegd bij de uitvoering van de 'bouwtaken' waarbij ook een rapport van het onderzoeksbureau KokxDeVoogd naar een optimalisering van de taakuitoefening van de ODRU en een benchmarkrapport van het bureau Berenschot als basis hebben gefungeerd. Uit de praktijkervaringen van de afgelopen twee jaar is gebleken dat de berekende capaciteit niet geheel voldoet (met de huidige regelgeving) om de taken uit te voeren. Zo blijkt 1 fte voor een juridisch adviseur structureel te krap en zou dat 1,5 fte moeten bedragen. Ook de 0,4 fte voor administratieve ondersteuning is in elk geval tijdelijk iets te krap in verband met de invoering van de Omgevingswet en de Wkb en zou 0,7 fte moeten bedragen. Ook 1 fte voor een bouwinspecteur is te krap vooral omdat deze door 1 medewerker wordt ingevuld. Bovendien is uit de risicoanalyse gebleken dat het nodig is om het gebiedstoezicht te intensiveren om de eerder genoemde handhavingdoelen te realiseren. Er wordt in 2024 nagegaan of deze formatie kan worden aangepast. Voor de administratieve ondersteuning en de bouwinspecteur wordt dit gezocht door een herschikking van taken in de organisatie waarbij in het geval van de bouwinspectie deze taak vervuld gaat worden door twee medewerkers. Voor de uitbreiding van de formatie voor de juridisch adviseur omgevingsrecht dient de gemeenteraad in het kader van het budgetrecht een besluit te nemen. De formatie is namelijk geborgd door vastlegging in de gemeentebegroting welke is gekoppeld aan de meerjarenbegroting. Een voorstel hiertoe wordt in 2024 aan de raad aangeboden.

Bovenop de vaste formatie, wordt gezien of extra formatie benodigd is. Deze extra formatie wordt extern ingehuurd omdat deze ingezet wordt voor tijdelijke klussen of om piekbelasting op te vangen. Op peildatum 1 augustus 2023 is extra capaciteit ingehuurd voor:

- RO-beleid
- Juridische advisering over handhaving (circa 0,3 fte)
- Voorbereiding op de Omgevingswet.
- Opstellen VTH-beleid.

De geraamde uren en middelen van ODRU en VRU zijn vastgelegd in dienstverleningsovereenkomsten en zijn eveneens geborgd in de meerjarenbegroting.

9.3. Kwaliteitsborging

Deze strategie maakt onderdeel uit van de beleidscyclus zoals wettelijk vastgelegd in het Omgevingsbesluit. Door het volgen van deze beleidscyclus wordt een adequaat niveau van uitvoering van de VTH-taken in de organisatie ge-borgd.

De kwaliteit van de uitvoering van deze taken is beschreven in de op 25 september 2017 door de raad vastgestelde 'Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht 2017 gemeente Montfoort'. In deze verordening is aangegeven dat de gemeente bij de uitvoering van de VTH-taken als uitgangspunt de kwaliteitscriteria 2.1 hanteert.

De kwaliteitscriteria stellen eisen aan de medewerkers die de taken uitvoeren. Deze eisen richten zich op ervaring, deskundigheid en taakfrequentie en leggen een ondergrens voor het aantal medewerkers dat een bepaalde taak dient uit te voeren. Ook bepalen de kwaliteitscriteria op welke wijze de gemeentelijke

organisatie borgt dat de uitvoering van de VTH-taken structureel op een adequaat niveau plaatsvindt. Instrumenten om deze kwaliteit te borgen zijn bij-voorbeeld deze strategie, jaarlijkse uitvoeringsprogramma's, werkprocessen, protocollen en monitoring en verslag-legging. Door de komst van de Omgevingswet zijn de kwaliteitscriteria aangepast (versie 2.3) en dient de hierboven genoemde verordening te worden aangepast. In de huidige verordening wordt namelijk verwezen naar wetsartikelen die met de komst van de Omgevingswet zijn komen te vervallen. In 2024 wordt een herziene verordening aan de raad ter vaststelling aangeboden en wordt onderzocht in hoeverre de gemeente aan de herziene kwaliteitscriteria voldoet. De raad wordt over de uitkomsten hiervan geïnformeerd. Tevens informeren wij de raad jaarlijks over de naleving van de kwaliteitscriteria. Dit doen wij in het jaarverslag over de uitvoering van deze strategie.

9.4. Scheiding Uitvoering en handhaving

Binnen het team Bouw en Ruimte zijn de uitvoeringstaken belegd bij de vergunningverleners. Na het verlenen van de vergunning wordt het dossier overgedragen aan de toezichthouders. Bezwaarschriften tegen verleende vergunningen worden afgehandeld door de juridische adviseurs van het team Bouw en Ruimte. Bezwaar en beroepszaken die betrekking hebben op bouwstops, bouwen zonder vergunning en strijdig gebruik worden eveneens afgewerkt door de juridische adviseurs. Hiermee is een functiescheiding op personeelsniveau aangebracht tussen de uitvoering enerzijds en handhaving anderzijds. Deze scheiding is ook doorgevoerd binnen de organisaties die de uitvoerings- en handhavingstaken voor de gemeente uitvoeren (ODRU en de VRU).

9.5. Het voorkomen van het ontstaan van (vaste/frequente) handhavingsrelaties

Wij zijn ons bewust van bedreigingen van de integriteit bij de uitvoering van de uitvoerings- en handhavingstaken. Wij hanteren daarom een gedragscode voor integer handelen zodat het bewustzijn op dit punt wordt vergroot. Daarnaast is er aandacht voor het rouleren van personeel. Hiermee wordt voorkomen dat dezelfde toezichthouder voortdurend wordt belast met het toezicht op dezelfde activiteiten.

De controles van milieu-inrichtingen worden uitgevoerd door medewerkers van ODRU. In de UHS regio Utrecht is opgenomen dat roulatie van toezichthouders plaatsvindt om een vaste handhavingsrelatie te voorkomen en kennisniveau te verdiepen. Anderzijds is voor sommige doelgroepen meer bestendigheid gewenst; frequentie van roulatie is afhankelijk van de branche.

9.6. Het op schrift vastleggen van bevoegdheden, taken en verantwoordelijkheden

De taken en verantwoordelijkheden van de medewerkers zijn vastgelegd in een functiebeschrijving. Ten aanzien van een toezichthouder/BOA bestaat er een wettelijke verplichting om zijn/haar bevoegdheden, taken en verantwoordelijkheden op schrift vast te leggen. De toezichthouders binnen het team Bouw en Ruimte, en ook die van ODRU en de VRU zijn als zodanig door ons aangewezen al dan niet onder mandaat. Bij de aanwijzingsbesluiten is vastgelegd ten aanzien van welke regelgeving zij de toezichthoudende bevoegdheden hebben.

9.7. Bereikbaarheid buiten kantooruren

Voor het melden van milieuklachten buiten kantooruren is een piketdienst ingesteld binnen de ODRU. Het telefoonnummer kan worden geraadpleegd via de website www.Odru.nl/milieuklachten/. Op de website van de gemeente is eveneens aangegeven waar klachten over de buitenruimte kunnen worden ingediend: https://www.montfoort.nl/Contact/Melding_doen/Melding_openbare_ruimte

9.8. Klachtbehandeling

Klachten over het handelen van een bestuursorgaan (medewerkers, bestuurders, gemeenteraad) worden door de klachtbehandelaar van de gemeente in behandeling genomen. De klachtcoördinator van de gemeente coördineert het proces. Hierbij vormen hoofdstuk 9 van de Algemene wet bestuursrecht en de verordening klachtbehandeling Montfoort 2020 het kader. De gemeente heeft de algemene zorgplicht om de klacht behoorlijk af te doen. Als de klager niet tevreden is met de klachtafhandeling van de gemeente, dan kan de klager hierover een melding maken bij de Nationale Ombudsman.

9.9. Overlegstructuur (intern en extern)

De interne organisatie is te kenschetsen als een organisatie met korte lijnen, waarin men elkaar makkelijk opzoekt. Er is wekelijks een teamoverleg voor de uitvoerings- en handavings medewerkers dat in het teken staat van korte inhoudelijke vragen en mededelingen en 'human interest'. De behoefte aan een uitgebreider inhoudelijk overleg tussen de vergunningverleners, toezichthouder en juridisch adviseurs blijkt in de ene periode groter te zijn dan in de andere. Dit hangt af van wat er inhoudelijk speelt. De frequentie en tijdsduur van het inhoudelijke werkoverleg worden daarom ten minste twee keer per jaar geëvalueerd en zo nodig bijgesteld. Voorts is er een tweewekelijks overleg met de portefeuillehouder over lopende zaken.

Extern is er het Provinciebreed Samenwerkingsoverleg VTH (PSO-VTH). Tweemaal per jaar vindt het Bestuurlijk PSO-VTH plaats en vier maal per jaar het Ambtelijk PSO-VTH. In deze overleggen wordt op provinciaal niveau gesproken over de uitvoering van de VTH-taken. Daarnaast is er een aantal regionale netwerksamenwerkingen. Specifiek voor VTH bestaat er al 15 jaar een ambtelijke samenwerking van VTH-adviseurs om in gezamenlijkheid te komen tot een verbetering van de uitvoering van de VTH-taken.

Structureel is er ook overleg met de ODRU in het kader van het opdrachtgeverschap-opdrachtnemerschap.

Op dossierniveau wordt over een via het omgevingsloket ingediende aanvraag, indien nodig, advies gevraagd aan zowel de VRU, als de ODRU. Er is overleg met de VRU over het uitvoeren van de advies- en toezichttaken ten aanzien van brandveiligheid en er is op ad hoc basis overleg bij het opzetten van specifieke projecten waarin de inbreng van de VRU gewenst is.

Het Openbaar ministerie Midden-Nederland heeft regelmatig contact met gemeenten waaronder de gemeente Montfoort over de inzet van bestuurlijke maatregelen versus of complementair aan strafrechtelijke maatregelen. Dit wordt besproken en samen met de politie afgestemd in (basisteam) driehoeksverband. In dit overleg komen zo nodig de toezicht- en handavingsdossiers en ook grensoverschrijdende (milieu)criminaliteit aan de orde die behalve bestuursrechtelijk ook strafrechtelijke aspecten kennen.

De gemeente Montfoort heeft voor het bepalen van de hoogte van de dwangsommen en termijnen gekeken naar de naburige gemeenten. Het OM moedigt dit aan zodat er geringe kans bestaat op een waterbed effect.

Bij strafbare feiten wordt er contact gezocht met het Team Milieu van de politie (eventueel via het basisteam.)

9.10.Opleiding

De bij de uitvoering en handhaving betrokken medewerkers zijn professionals. Onder professionaliteit verstaan wij dat men adequate kennis en ervaring bezit en voldoende taakfrequent bezig is.

We initiëren de volgende activiteiten om onze medewerkers zo professioneel mogelijk te maken en te houden:

- selectie van nieuwe medewerkers die expliciet aan deze professionele basishouding voldoen;
- opleiding en training van iedere individuele medewerker, gebaseerd op de uitkomsten van het jaarlijkse personeelsgesprek;
- samenwerking in de regio waarin professionals bewust regelmatig interactie hebben en kunnen klankborden met collega's uit andere gemeenten.

9.11.Financiële verantwoording

De personeelsformatie en de financiële middelen die nodig zijn voor een adequate uitvoering van de Uitvoerings- en Handavingsstrategie zijn vastgelegd in de begroting van de gemeente Montfoort. In het uitvoeringsprogramma wordt jaarlijks aangegeven hoe de personele capaciteit wordt ingezet.

In de programmabegroting 2023 zijn in de paragraaf 'Verbonden partijen' middelen opgenomen voor de VRU en de ODRU om de taken die deze diensten namens de gemeente uitvoert te kunnen financieren.

9.12.Monitoring, rapportage en evaluatie

Sluitstuk van de uitvoering van het beleid is de verantwoording over de inspanningen en resultaten. Hebben de geleverde inspanningen bijgedragen aan het realiseren van de gestelde doelen en of zijn de ingezette maatregelen succesvol geweest? Aan de andere kant is monitoring van belang om de UH-strategie aan te passen als dat noodzakelijk blijkt omdat bijvoorbeeld prioriteiten anders komen te liggen of doelen niet goed te meten blijken. Daarom moet beleid periodiek gemonitord en geëvalueerd worden. Zo wordt de beleidscirkel gesloten.

De evaluatie bestaat uit het beoordelen van jaarresultaten en het effect hiervan op de uitgangspunten en doelstellingen uit het beleid. Er wordt gemonitord aan de hand van het beleid om de resultaten te beoordelen, jaarlijks verslag gelegd over het uitvoeringsprogramma VTH en het beleid wordt tussentijds geëvalueerd.

Monitoring

Om de invloed en effecten van de inspanningen van uitvoering en handhaving te kunnen meten, worden in de jaarlijkse uitvoeringsprogramma's indicatoren vastgelegd. Bijvoorbeeld het aantal vergunningen per activiteit, uitgevoerde controles, en aantal en soort overtredingen. Dit geldt ook voor de uitbestede taken aan ODRU en de VRU.

De controles van activiteiten worden vastgelegd in het zaakstelsel van zowel de gemeente Montfoort als de regionale uitvoeringsdiensten (ODRU en VRU).

Evaluatie

Evalueren is nodig om te beoordelen of het gevoerde beleid effectief is en of dit beleid uitvoering geeft aan de gestelde prioriteiten en doelen. Daarnaast kan een evaluatie ook gebruikt worden om het proces te

beoordelen en de formatiebehoefte te bepalen. De formatiebehoefte van Montfoort is bepaald bij het overhevelen van de taken van de ODRU naar de gemeente in 2022. Door ontwikkelingen kan deze echter worden bijgesteld.

Tevens is het van belang ontwikkelingen op het gebied van beleid, wet- en regelgeving, privatisering etc. mee te nemen in de evaluatie omdat dit het beleid alsmede het programma kan beïnvloeden. Gelet hierop wordt in de evaluatie gerapporteerd op de monitoringsresultaten van de indicatoren zoals genoemd in deze strategie en in de jaarlijkse uitvoeringsprogramma's welke gerelateerd zijn aan de geformuleerde doelstellingen.

Rapportage

De uitvoerings- en handavingsstrategie, het uitvoeringsprogramma en het jaarverslag (inclusief de naleving van de kwaliteitscriteria) worden bekend gemaakt aan de raad. In de verslaglegging staat op welke wijze de voorgenomen activiteiten zijn gerealiseerd. Daarnaast is aangegeven in hoeverre zij hebben bijgedragen aan de vastgelegde doelstellingen.

9.13. Hardheidsclausule

In deze strategie is een aantal beleidsregels geformuleerd die tot doel hebben te komen tot een efficiënte en effectieve uitvoering van de uitvoerings- en handavingstaken. Dit zijn algemene uitgangspunten voor het handelen. Dit impliceert dat er altijd bijzondere omstandigheden kunnen zijn die in een concreet geval tot een andere dan de hier beschreven aanpak leiden. Of, om het in de termen van artikel 4:84 van de Algemene wet bestuursrecht te formuleren:

'Het bestuursorgaan handelt overeenkomstig de beleidsregel, tenzij dat voor een of meer belanghebbenden gevolgen zou hebben die wegens bijzondere omstandigheden onevenredig zijn in verhouding tot de met de beleidsregel te dienen doelen.'

Een aantal elementen in deze formulering behoeft explicitering in deze strategie:

Het bestuur handelt overeenkomstig deze strategie

Het vastleggen van beleidsregels in deze strategie heeft tot gevolg dat het college en de burgemeester elk voor hun eigen bevoegdheid, handelt overeenkomstig de uitgangspunten die in deze strategie zijn geformuleerd en dat ook derden daarop moeten kunnen vertrouwen.

Behoudens bijzondere omstandigheden

Er kunnen altijd bijzondere omstandigheden zijn die bij toepassing van de beleidsregels in een concreet geval tot onevenredige hardheid kunnen leiden. Het is aan de overtreder of andere belanghebbenden om – bij de aanschrijving – deze bijzondere belangen aan de orde te stellen. Het bestuur gaat zelf niet actief naar dergelijke belangen op zoek. Een beroep op dergelijke bijzondere omstandigheden kan (vrijwel) nooit worden gedaan als de overtreder op voorhand al was meegedeeld welke consequenties zijn handelen zou hebben en hij/zij toch de overtreding heeft gepleegd.

Als uitkomst van een belangenafweging

De bijzondere belangenafweging moet tot de slotsom leiden dat de doelen die met de handhaving zijn gediend in geen verhouding staan tot de belangen die de overtreder heeft bij het voortduren van de

illegale situatie. Het moet dus vrijwel per definitie om relatief ondergeschikte overtredingen gaan. Immers, als er sprake is van gevaarzetting, schade, hinder, overlast en dergelijke zal de belangenafweging al snel naar handhaving (moeten) leiden.

Beroep op de hardheidsclausule

In het algemeen kan alleen een beroep op de hardheidsclausule worden gedaan als er een combinatie is van:

- niet expliciet verwijtbaar handelen; met
- bijzondere omstandigheden die afweging vragen; en
- relatief ondergeschikte overtredingen.

Kan aan een van deze vereisten niet worden voldaan dan ligt een positief besluit naar aanleiding van een beroep op de hardheidsclausule niet in de rede.

Deel 2 Bijlagenbundel

- A. REIKWIJDTE
- B. WETTELIJK KADER
- C. OMGEVINGSWET
- D. WET KWALITEITSBORGING VOOR HET BOUWEN
- E. GEMEENTELIJKE KADERS
- F. SAMENWERKINGSPARTNERS
- G. TOELICHTING OP DE UITGANGSPUNTEN
- H. UITVOERINGSSTRATEGIE
- I. TOEZICHT EN HANDHAVING
- J. RISICOANALYSES
- K. NALEEFSTRATEGIE
- L. TOELICHTING INTERVENTIEMATRIX
- M. INTERVENTIEMOGELIJKHEDEN
- N. RICHTLIJN DWANGSOMMEN EN TERMIJNEN GEMEENTE MONTFOORT 2018
- O. WERKWIJZE BIJ EEN STANDAARD CONTROLE
- P. VORMEN VAN INTEGRAAL TOEZICHT

Bijlage A REIKWIJDTE

De U&H-strategie van de gemeente heeft betrekking op de volgende taakvelden en in ieder geval op de daarbij aangegeven onderdelen. Dit betreft echter geen limitatieve opsomming.

Taakveld	Verantwoordelijk voor uitvoering	U&H-taken op:	Na invoering Wkb
Bouwen en wonen	Gemeente	<ul style="list-style-type: none"> - Aanleg, bouw- en oprichtingsfase (vergunning, toezicht) - Monumenten en archeologie - Aanlegvergunning Vellen houtopstand - In-/uitritten - Reclame - Aanbrengen van voorwerpen of, aan of boven de weg 	<ul style="list-style-type: none"> - Technische toets en toezicht bouw-gerelateerde aanvragen bij kwaliteitsborger
Ruimtelijke ordening	Gemeente	<ul style="list-style-type: none"> - Illegaal en/of strijdig gebruik van bouwwerken en gronden - Illegale sloop, bouw of aanleg - Woonkwaliteit/Onveilige bewoning 	
Overige activiteiten	Gemeente (met ketenpartners)	<ul style="list-style-type: none"> - Klachten - Verzoeken tot handhaving - Ondernijning 	
Brandveiligheid	Gemeente en VRU	<ul style="list-style-type: none"> - Advies brandveiligheid (waaronder evenementen) - Toezicht tijdens de bouw - Toezicht gebruik bouwwerken (zorginstellingen, bijeenkomst, onderwijs, sport, industrie, logies, kamerverhuur, winkel) 	

		<ul style="list-style-type: none"> - Toezicht evenementen - Toezicht milieu (integraal met ODRU) - klachten
Omgevingsveiligheid	Gemeente en VRU	- Activiteiten met gevaarlijke stoffen met aandachtsgebieden brand, explosie en gifwolk

In de bovengenoemde tabel zijn de vergunningverlening en het toezicht Milieu niet opgenomen aangezien deze onderdeel uitmaken van de UHS regio Utrecht en in mandaat worden uitgevoerd door de ODRU. Toezicht op brandveilig gebruik wordt in mandaat uitgevoerd door de Veiligheidsregio Utrecht (hierna: VRU). De gemeente blijft als bevoegd gezag echter wel verantwoordelijk voor de uitvoering van deze taken en geeft hier sturing op.

Bijlage B WETTELIJK KADER

1. Inleiding

In deze bijlage staat een opsomming van de belangrijkste landelijke wet- en regelgeving die mede als basis geldt voor de U&H-strategie. Deze opsomming is niet uitputtend. Gelet op het belang van de Omgevingswet en de Wkb wordt op deze wetten apart ingegaan in de bijlagen C 'Omgevingswet' en D 'Wet kwaliteitsborging voor het bouwen'.

2. Gemeentewet

In artikel 125 lid 2 en 3 van de Gemeentewet staat dat ons college of de burgemeester een bevoegdheid heeft om handhavend op te treden. Aan het bestuursorgaan dat deze handhavende bevoegdheden heeft, worden in de Awb ook toezichtsbevoegdheden gegeven. Wij hebben de bevoegdheid om toezichthouders aan te stellen. Daarnaast stellen wij op grond van artikel 142 Wetboek van Strafvordering Buitengewoon opsporingsambtenaren (Boa's) aan. Deze Boa's hebben opsporingsbevoegdheden binnen het strafrecht en kunnen een bestuurlijke strafbeschikking aankondigen. Uiteindelijk legt de officier van justitie de strafbeschikking op.

De raad heeft op basis van artikel 154b Gemeentewet de bevoegdheid om in een verordening op te nemen dat bij overtreding van wettelijke voorschriften een bestuurlijke boete kan worden opgelegd.

3. Algemene Plaatselijke Verordening

In de Algemene Plaatselijke Verordening heeft de gemeente de mogelijkheid om activiteiten die in de leefomgeving plaatsvinden aan extra regels te binden. De omgevingsvergunningen die vallen onder de APV worden in beginsel 100% getoetst aan de vigerende regels. In artikel 6:2 is opgenomen wie toezicht houdt op de naleving van deze verordening. De regels uit de APV die zich richten op de fysieke leefomgeving zullen te zijner tijd worden opgenomen in het omgevingsplan.

4. Algemene wet bestuursrecht (Awb)

In hoofdstuk 5 van de Awb worden aan daartoe aangewezen ambtenaren instrumenten gegeven om mee te werken. De voornaamste handhavinginstrumenten zijn de last onder bestuursdwang (afdeling 5.3.1) en de last onder dwangsom (afdeling 5.3.2). Deze instrumenten bieden een bestuursorgaan de bevoegdheden om zelf de overtreding geheel of gedeeltelijk ongedaan te maken of te beëindigen dan wel de overtreder een dwangsom op te leggen om dit zelf te doen. Daarnaast staat in titel 5.4 Awb de bestuurlijke boete opgenomen. Deze sanctie beoogt leed toe te voegen aan de overtreder en mag naast een herstelsanctie worden opgelegd.

5. Wet economische delicten (Wed)

In de Wed staan in de artikelen 1 en 1a verwijzingen naar wetsartikelen. Overtreding van die artikelen is een delict in de zin van de Wed. Ook in een lokale verordening kan een verwijzing staan naar de Wed. De gemeente Montfoort heeft een BOA die is aangewezen als toezichthouder in het kader van deze wet. Ook de ODRU heeft eigen Boa's m.b.t. de milieutaken. De Boa's zijn bevoegd om strafrechtelijke bevoegdheden

toe te passen bij het uitvoeren van hun taak. De Boa's mogen ook een proces-verbaal opmaken en een sanctie aankondigen. Het OM beslist uiteindelijk of er daadwerkelijke tot vervolging wordt overgegaan en legt mogelijk een sanctie op.

6. Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen (Wkpb)

Sinds 2007 is in de Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen onroerende zaken (Wkpb) geregeld dat overheden inzicht geven in welke beperkingen zij op eigendom hebben gelegd. Bijvoorbeeld het aanwijzen van een pand als gemeentelijk monument of het opleggen van een last onder bestuursdwang of dwangsom. Vanaf 1 januari 2021 kunnen inwoners, ondernemers en overige partijen alle informatie over beperkingen en bijbehorende brondocumenten bij één partij vinden: het Kadaster.

Bijlage C OMGEVINGSWET

1. Inleiding

De Omgevingswet is op 1 januari 2024 in werking getreden. De Omgevingswet is een fundamentele herziening van het omgevingsrecht en huidige wetgeving. In de Omgevingswet zullen alle wettelijke bepalingen, besluiten en regelingen opgaan die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving. De wet heeft als maatschappelijke doelen (artikel 1.3 Omgevingswet):

- het in onderlinge samenhang bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit; en
- het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving.

2. Bundeling van wetgeving

De Omgevingswet bundelt 26 wetten op het vlak van de fysieke leefomgeving. Omdat de Omgevingswet een geheel nieuwe wet is, wordt in deze paragraaf nog kort ingegaan op de belangrijkste aspecten uit de 'oude wetgeving' die voor deze strategie van belang zijn. Deze aspecten zijn nu dus terug te vinden in de Omgevingswet.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)

De Wabo bood het bevoegd gezag (bij de gemeente meestal ons college) de mogelijkheid om één integrale vergunning te verlenen. Hierin kunnen diverse aspecten aan de orde komen zoals bouwen, milieu, ruimte, natuur en brandveiligheid. In artikel 5.2 Wabo (18.1 Omgevingswet) was opgenomen dat het bevoegde gezag zorg moet dragen voor de bestuursrechtelijke handhaving van bepalingen uit de betrokken wetten.

Wet Ruimtelijke Ordening (Wro)

De Wet ruimtelijke ordening (Wro) regelde hoe ruimtelijke plannen tot stand komen en welke bestuurslaag voor deze plannen verantwoordelijk is. Daarnaast regelde de Wro de verhoudingen in het ruimtelijk domein tussen de verschillende overheden en bestuursorganen in Nederland.

Wet milieubeheer (Wm)

De Wm legt in grote lijnen vast welke wettelijke instrumenten er zijn om het milieu te beschermen en welke uitgangspunten daarvoor gelden. De uitwerking van de milieuregels is onder de Omgevingswet vooral terug te vinden in het Besluit activiteiten leefomgeving.

Wet Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving

Deze wet (die als artikel 18.20 in de Omgevingswet is opgenomen) bepaalde dat gemeenten een verordening hebben waarin de gemeenteraad aangeeft waaraan de uitvoering van de VTH-taken minimaal dient te voldoen. De raad heeft deze verordening op 25 september 2017 vastgesteld. De verordening heeft als uitgangspunt dat de gemeente zich conformeert aan landelijk bepaalde kwaliteitscriteria en eventuele afwijkingen hiervan motiveert. Door de komst van de Omgevingswet zijn de landelijke kwaliteitscriteria aangepast. In 2024 wordt de verordening hierop aangepast.

Bouwbesluit 2012 c.q. Besluit bouwwerken leefomgeving

Het Bouwbesluit is met de komst van de Omgevingswet grotendeels vervangen door het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl). In het Bbl staan regels over veiligheid, gezondheid, duurzaamheid en bruikbaarheid van bouwwerken. Daarnaast heeft het Bbl regels over de staat en het gebruik van een bouwwerk en over het uitvoeren van sloopwerkzaamheden.

Besluit omgevingsrecht c.q. Invoeringsbesluit Omgevingswet

In artikel 7.2, derde lid van het Besluit omgevingsrecht danwel in artikel 13.6 van het invoeringsbesluit Omgevingswet wordt aangegeven waar de U&H-strategie inzicht in moet geven. Het gaat om de volgende aspecten

- de prioriteitenstelling met betrekking tot de uitvoering van de VTH-taken;
- de methodiek die gebruikt is om te bepalen of de gestelde doelen worden bereikt;
- de daarin opgenomen objectieve criteria voor het beoordelen van aanvragen voor en beslissen over een omgevingsvergunning en het afhandelen van meldingen, en;
- de werkwijze bij vergunningverlening en het afhandelen van meldingen.
- de afspraken die door de bestuursorganen onderling en met de organen die belast zijn met de strafrechtelijke handhaving zijn gemaakt, over de samenwerking bij en de afstemming van de werkzaamheden;
- de wijze waarop het toezicht op de naleving van het bij of krachtens de betrokken wetten bepaalde wordt uitgeoefend om de krachtens het eerste en tweede lid gestelde doelen te bereiken;
- de rapportage van de bevindingen van degenen die toezicht hebben uitgeoefend en het vervolg dat aan die bevindingen wordt gegeven, waarbij tevens aandacht wordt besteed aan de aard van de geconstateerde overtredingen;
- de wijze waarop bestuurlijke sancties alsmede de termijnen die bij het geven en uitvoeren daarvan worden gehanteerd en de strafrechtelijke handhaving onderling worden afgestemd, waarbij tevens aandacht wordt besteed aan de aard van de geconstateerde overtredingen;
- de wijze waarop de bestuursorganen handelen na overtredingen die zijn begaan door of in naam van die bestuursorganen of van andere organen behorende tot de overheid.

Wet natuurbescherming (Wnb)

Op basis van de Wnb dient bij het toetsen van een aanvraag om een omgevingsvergunning, indien aan de orde, rekening te worden gehouden met wettelijk beschermde natuurwaarden. Hierop dient tevens gecontroleerd en gehandhaafd te worden. De handhaving op deze wet geschiedt overigens grotendeels door de Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU) en de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (RUDU). Slechts in die gevallen waar de natuurtoets aanhaakt bij de omgevingsvergunning, ligt de handhaving bij de gemeente.

3. Omgevingsvisie en omgevingsplan

Gemeenten krijgen binnen de Omgevingswet meer ruimte om hun eigen beleid te bepalen. De gemeenteraad stelt hiervoor een omgevingsvisie vast met daarin het gewenste resultaat voor de fysieke leefomgeving voor de middellange termijn. Vervolgens is er voor de gemeente de opdracht om een gebiedsdekkend omgevingsplan vast te stellen waarin een functiedeling per gebied is opgenomen met regels voor activiteiten. Mede in aansluiting op de omgevingsplannen worden toezichts- en handhavinginstrumenten ingezet.

Dit nieuwe stelsel voor de fysieke leefomgeving heeft meerdere gevolgen voor uitvoering en handhaving. De gemeente bereidt zich daar via een implementatieprogramma op voor.

4. Behandeltermijnen aanvragen

Bij de afhandeling van aanvragen zijn de door de wetgever vastgestelde afhandelingstermijnen bepalend. Een belangrijk aspect is dat de duur van de vergunningenprocedure sterk is ingekort; alle aanvragen moeten in beginsel via de reguliere procedure binnen 8 weken worden afgehandeld. Deze termijn kan eenmalig met zes weken worden verdaagd. Indien niet binnen de door de wetgever gestelde termijn wordt beslist ontstaat onder de Omgevingswet geen vergunning van rechtswege meer. Als de beslistermijn verstreken is en er nog geen besluit genomen is dan kan de gemeente op grond van Algemene wet bestuursrecht een dwangsom moeten betalen aan de aanvrager.

Voor een initiatiefnemer betekent deze vereenvoudiging dat veel sneller duidelijk wordt of een vergunning al dan niet wordt verleend (van zes maanden naar acht weken). Wel bepaalt de Omgevingswet dat ook een uitgebreide procedure van 6 maanden kan worden gevolgd. Dit gebeurt op verzoek of met instemming van de aanvrager. Daarnaast kunnen wij bij activiteiten die aanzienlijke gevolgen voor de omgeving kunnen hebben en waarvan de verwachting is dat belanghebbenden bedenkingen zullen hebben, na het horen van de aanvrager, eenzijdig besluiten dat de uitgebreide procedure van toepassing is.

5. Integraal advies in het voortraject

Ook de wijze waarop vergunningaanvragen getoetst worden verandert. De Omgevingswet vraagt om een integrale afweging, met als uitgangspunt: 'Hoe kunnen we dit initiatief mogelijk maken?'

Dit alles vraagt om een zorgvuldig proces. Een proces van overleg over het initiatief met bestuurlijke partners, ketenpartners en belanghebbenden. In het geval van een complexe aanvraag zal dat naar verwachting niet binnen 8 weken kunnen worden doorlopen. De inzet is dat het vooroverleg zich afspeelt via de intaketafel en voordat de formele vergunningaanvraag wordt ingediend en de afhandeltijd van 8 weken gaat lopen. Aan de intaketafel komen (in een of meerdere sessies) de initiatiefnemer en alle betrokkenen bij elkaar. Het initiatief wordt dan besproken vanuit de gedachte om het mogelijk te maken. De intaketafel levert de initiatiefnemer een integraal advies op, waarmee hij de vergunningaanvraag kan opstellen en indienen. Daarna kan de vergunning in beginsel in acht weken worden afgehandeld.

6. Bindend adviesrecht gemeenteraad

Het is niet mogelijk om alle activiteiten en ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving van tevoren te voorzien. Enerzijds kwam het regelmatig voor dat initiatiefnemers plannen hadden die in strijd zijn met het bestemmingsplan. Anderzijds droegen deze ontwikkelingen wel bij aan de gemeentelijke lange termijn visie. In die gevallen kon onder voorwaarden de procedure gevolgd worden om van het bestemmingsplan

af te wijken. Dit is ook het geval onder de Omgevingswet. Ook nu zullen afwijkingen van het omgevingsplan nodig en wenselijk blijken te zijn.

Voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet konden wij een vergunning afgeven voor afwijkingen van een bestemmingsplan, waarvoor de bevoegdheid niet in het bestemmingsplan zelf stond maar in het wettelijk kader. Hierbij was de raad betrokken via de verklaring van geen bedenkingen (vvgb). De vvgb is vervallen onder de Omgevingswet. Onder de Omgevingswet kan de raad concrete gevallen aanwijzen van 'buitenplanse omgevingsplanactiviteiten', waarvoor de raad een bindend adviesrecht krijgt. De raad kan via dit bindende advies dus invloed uitoefenen op ontwikkelingen die afwijken van het gemeentelijke omgevingsplan.

Er is dus een belangrijk verschil met het vorige recht: voor 1 januari 2024 ging de gemeenteraad erover, tenzij de gemeenteraad had beslist dat dat niet nodig was. Onder de Omgevingswet gaat de gemeenteraad er niet over, tenzij de gemeenteraad zelf van tevoren die gevallen aanwijst waarin ze het bindend adviesrecht wil hebben.

7. Participatie

Onder de Omgevingswet is een nieuw aanvraagvereiste geïntroduceerd. Het betreft participatie bij een vergunningaanvraag. Deze eis verplicht initiatiefnemers om informatie te verschaffen over de wijze waarop de belangen van belanghebbenden zijn gehoord en hoe het resultaat daarvan is verwerkt in het plan. Een initiatiefnemer is niet (altijd) verplicht om daadwerkelijk aan participatie te doen. Het niet betrekken van de omgeving en/of daarover geen gegevens overleggen, is geen grond voor het buiten behandeling laten of het weigeren van een vergunningsaanvraag.

Aan de gemeenteraad is echter de bevoegdheid gegeven om gevallen van buitenplanse activiteiten aan te wijzen, waarbij het wel verplicht is te participeren met de omgeving vóórdat een aanvraag om een omgevingsvergunning kan worden ingediend. Voor die gevallen moet de aanvrager aantonen dat hij aan participatie heeft gedaan. Als hij dit niet doet, wordt de aanvraag buiten behandeling gelaten.

8. Digitaal stelsel Omgevingswet (DSO)

Het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) ondersteunt de uitvoering van de Omgevingswet. Het DSO bestaat uit systemen van lokale overheden en de onderdelen van de landelijke voorziening (DSO-LV), zoals het Omgevingsloket. Het omgevingsloket is een digitaal loket waar initiatiefnemers en betrokkenen kunnen zien wat er mag in de fysieke leefomgeving. Dit is de centrale plek waar alle digitale informatie daarover samenkomt.

Via het Omgevingsloket kunnen initiatiefnemers het volgende doen:

- checken of voor een initiatief een toestemming nodig is
- vergunningen aanvragen, meldingen doen en informatie geven
- zien welke regels gelden op een locatie.

De omgevingsdocumenten die in het DSO zitten zijn daar de basis voor. Dat zijn bijvoorbeeld omgevingsvisies, -verordeningen en -plannen, projectbesluiten en programma's.

Om het omgevingsloket goed te kunnen gebruiken worden zogenaamde toepasbare regels opgesteld. Toepasbare regels zijn begrijpelijke vertalingen van juridische regels waardoor vragenbomen kunnen worden gemaakt. Deze worden gebruikt door inwoners en ondernemers die onderzoeken of ze een

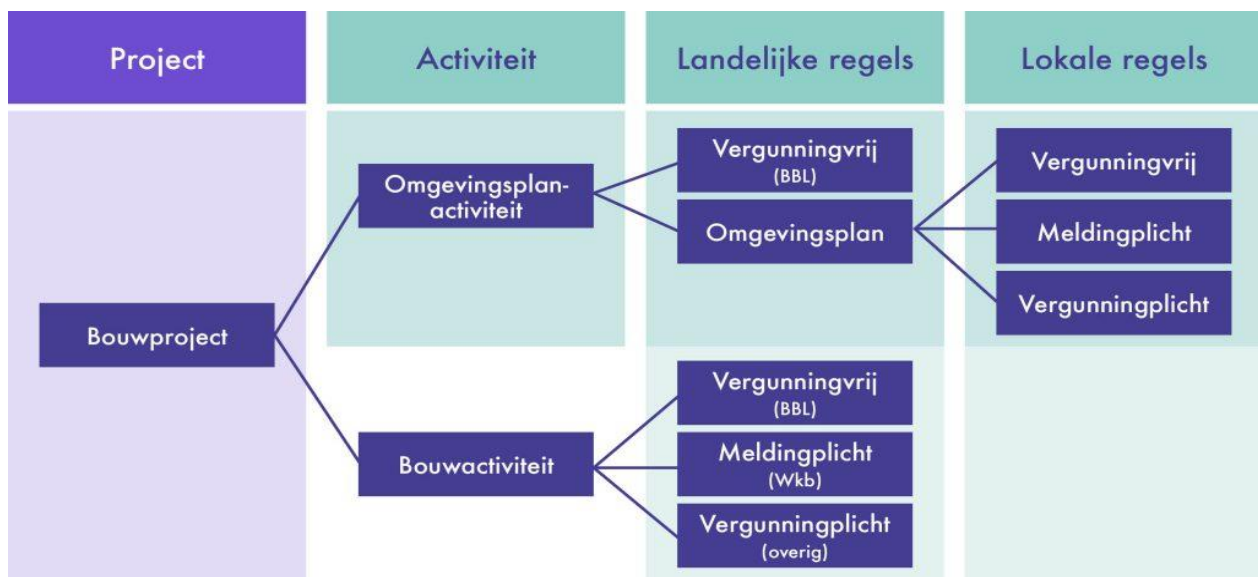
vergunning moeten aanvragen voor hun plan. Dat doen ze door vragen te beantwoorden. Toepasbare regels dragen zo bij aan uw digitale dienstverlening voor burgers en bedrijven.

Bijlage D WET KWALITEITSBORGING VOOR HET BOUWEN

1. Inleiding

Op 1 januari 2024 is de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) in werking getreden. De wet heeft als doel de bouwkwaliteit en het bouwtoezicht te verbeteren door inschakeling van private kwaliteitsborgers. Daarnaast wordt de aansprakelijkheid van aannemers ten opzichte van particuliere en professionele opdrachtgevers uitgebreid (zgn. private prikkel). Deze wettelijke regeling is een drukmiddel om de aannemer (het bouwbedrijf) een nieuwbouwwoning punctueel op te laten leveren. Het betekent dat 5% (de helft van de laatste bouwtermijn) van de te betalen aanneemsom geblokkeerd wordt zolang de oplevering niet geheel akkoord is.

De focus komt te liggen op het eindresultaat, niet op het bouwplan. De wet verandert de inzet en taken van de vergunningverleners, toezichthouders en handhavers. Door de komst van de Omgevingswet is het aspect bouwen in een technisch en ruimtelijk deel gescheiden. Dat levert twee activiteiten op: de technische bouwactiviteit en de omgevingsplanactiviteit voor een bouwwerk. Deze scheiding noemen we 'de knip', zie ook onderstaand figuur.

2. Gefaseerde invoering van de wet

De Wkb wordt gefaseerd ingevoerd. Er wordt begonnen met nieuwbouw welke valt onder de zogenaamde gevolgklasse 1 zoals grondgebonden eengezinswoningen en kleinere bedrijfspanden. Het verbouwen van bouwwerken onder gevolgklasse 1 zal per 1 januari 2025 onder de Wkb vallen. Uiterlijk 3 jaar na de inwerkingtreding van de Wkb zal een evaluatie plaatsvinden. Afhankelijk van de uitkomsten van de evaluatie volgen daarna (al dan niet gelijktijdig) de bouwwerken in hogere risicoklassen. Dit zijn bijvoorbeeld bibliotheken en onderwijsgebouwen (gevolgklasse 2) en voetbalstadions en ziekenhuizen

(gevolgklasse 3). Hierdoor kunnen bouwbedrijven en gemeenten stap voor stap ervaring opdoen met het nieuwe toezicht in de bouw.

Voor vergunningplichtige bouwwerken die onder gevolgklasse 2 en 3 vallen, geldt de komende jaren nog dat net als nu een vergunning bij de gemeente moet worden aangevraagd. Bij deze aanvragen ligt toezicht op de uitvoering nog bij de gemeente zelf.

3. Rol van de gemeente versus kwaliteitsborger bij gevolgklasse 1 bouwwerken

Voor het bouwtechnische deel van bouwactiviteiten krijgt de initiatiefnemer een meldplicht³. Wij maken specifieke lokale omstandigheden vooraf bekend aan de kwaliteitsborger, door deze te publiceren op de website en/of deze in een vooroverleg aan te geven. Zo kan de initiatiefnemer bij het doen van de melding een passende risicobeoordeling en een borgingsplan bij ons aanleveren uiterlijk 4 weken voor start van de bouw.

Wij controleren op volledigheid van de aangeleverde stukken, maar niet op inhoud. De inhoudelijke beoordeling van het bouwplan, het in kaart brengen van de risico's én de controle tijdens de bouw is nu juist de taak van de kwaliteitsborger. Wij blijven het bevoegd gezag en beoordelen bij de melding bouwactiviteit:

- of de kwaliteitsborger gerechtigd is;
- of een juist/passend instrument is gebruikt;
- of er een omgevingsplanactiviteit nodig is en/of is aangevraagd;
- of de risico's zijn beoordeeld en geborgd, inclusief de bespreekpunten uit het vooroverleg;
- of het bouwplan in gevolgklasse 1 valt.

Als het bouwwerk technisch klaar (werk is dan nog niet volledig opgeleverd) is, moet de initiatiefnemer een gereedmelding doen bij de gemeente (uiterlijk 2 weken voor ingebruikname). In deze melding moet een verklaring van de kwaliteitsborger zijn opgenomen met de mededeling dat hij/zij het gerechtvaardigd vertrouwen heeft dat het bouwwerk voldoet aan het Besluit bouwwerken leefomgeving. Ook hier controleren wij slechts op volledigheid van de melding en de kwaliteit van de stukken.

4. Afronding melding

Alles in orde

Alles is in orde als we zien dat de bouw- en gereedmelding op tijd en volledig zijn gedaan en alle stukken compleet en volledig zijn aangeleverd (archiefwaardig). We controleren of de kwaliteitsborger geregistreerd is en werkt met een toegestaan en passend instrument. We zien dat er rekening is gehouden met eventuele bijzondere lokale omstandigheden die vooraf zijn benoemd en dat de gekozen gevolgklasse juist is. In het dossier zijn alle stukken aanwezig, inclusief de verklaring van de kwaliteitsborger dat alles voldoet aan de wettelijke eisen. Aan de hand van de stukken is geen verdere aanleiding om te denken dat er iets mis is. We kunnen het oneens zijn met de inhoudelijke keuzes van de kwaliteitsborger, maar daar gaan we niet (meer) over. De volledigheid van de meldingen bevestigen we altijd in een brief aan de initiatiefnemer.

Niet alles in orde

---

³ Anders dan bij een vergunning, kan de gemeente geen leges innen bij een melding.

Als afgeweken wordt van het bovenstaande, dan kan één of meer van de onderstaande omstandigheden plaatsvinden. Per situatie lichten we direct toe hoe we daar vervolgens mee omgaan.

- **Het afwijken van de indieningstermijnen**

Een bouwmelding kan worden gedaan via het Omgevingsloket en moet uiterlijk vier weken voor de start van de bouwactiviteit worden gedaan. Zonder bouwmelding is het verboden om met de bouw te starten. De gemeente beoordeelt of een bouwmelding volledig is. Is dat het geval, dan mag na vier weken gestart worden met de bouw. Wanneer de gereedmelding te laat wordt ingediend, mag het bouwwerk niet in gebruik worden genomen.

- **Bouwmelding is onvolledig**

Als de bouwmelding onvolledig is, dan is de melding officieel niet gedaan. Dit is ook het geval als de bijzondere lokale omstandigheden niet zijn meegenomen. Wij sturen dan een brief waarin we aangeven wat er precies mist, met het verzoek om een complete nieuwe melding te doen (enkel de missende stukken nasturen volstaat niet). Consequentie is dat er niet gestart kan worden met bouwen.

- **Niet voldoen aan informatieplicht begin bouwwerkzaamheden**

Het is verplicht om uiterlijk 2 dagen voor de start van de bouwwerkzaamheden dit aan ons te melden. Hier wordt op ad-hoc basis op gecontroleerd. De toezichthouder heeft bij toezichtrondes een lijst bij zich met alle adressen en de meldingen. Tijdens deze rondes wordt nagegaan of al is gestart. Hiermee wordt jaarlijks zo'n 10 -15% van alle meldingen nagelopen.

- **Bouwen zonder bouwmelding/kwaliteitsborger**

Wanneer we constateren dat er bouwactiviteiten plaatsvinden zonder bouwmelding of er geen kwaliteitsborger is aangesteld leggen we de bouwwerkzaamheden per direct stil (bouwstop).

- **Gereedmelding is onvolledig**

Als de gereedmelding onvolledig is, dan is de melding officieel niet gedaan. In deze situatie kunnen we besluiten het handhavingstraject te starten.

- **Twijfels over de kwaliteit**

Bij concrete twijfels over de prestatie van de kwaliteitsborger doen we een melding bij de instrumentaanbieder (de eerstelijns toezichthouder op de kwaliteitsborger). Als daar onvoldoende respons uit volgt doen we een melding bij de Toelatingsorganisatie Kwaliteitsborging Bouw. Als er concrete twijfels bestaan over de kwaliteit van de bouw, dan vragen we in eerste instantie per brief extra informatie op bij de initiatiefnemer. Dit mogen wij doen op basis van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 2.20 van het Bbl.

Als we niet tevreden zijn met de reactie hierop (of er komt geen reactie), dan gaan we over tot fysiek toezicht met als uiterste actie handhavend optreden door het stilleggen van de bouw (bij moeilijk onomkeerbare werk zoals een constructie) of het nemen van een besluit met verbod op ingebruikname van het bouwwerk.

- **Gelijkwaardige voorziening/geen gevolgklasse 1**

Als een kwaliteitsborger constateert dat een bouwwerk niet voldoet aan de definitie van gevolgklasse 1 dan kan de kwaliteitsborger het project niet uitvoeren en wordt dit meegedeeld aan de initiatiefnemer. In dat geval moet de initiatiefnemer bij de gemeente een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit aanvragen. Komen partijen pas na de start er achter dat een bouwwerk geen gevolgklasse 1 is –

bijvoorbeeld door de noodzaak een gelijkwaardige maatregel toe te moeten passen voor brand of constructies – dan moet de kwaliteitsborger zich terugtrekken uit het project en vervalt de bouwmelding. De kwaliteitsborger moet dit ook melden aan de gemeente. Vervolgens moet er alsnog een vergunning worden aangevraagd bij de gemeente en ligt de bouw 8 (+6 i.v.m. bezwaartermijn) weken stil. Er volgt een formele bouwstop in combinatie met het opleggen van een last onder dwangsom om te voorkomen dat er toch wordt doorgebouwd zonder de benodigde omgevingsvergunning. Dit maakt het mogelijk om direct handhavend op te treden bij overtreding van de last.

- **Strijdigheid Besluit bouwwerken leefomgeving**

De kwaliteitsborger is verplicht ons te informeren als een strijdigheid met het Bbl is ontdekt die niet meer voor gereedmelding wordt opgelost en dus een verklaring van de kwaliteitsborger tegenhoudt. We vragen in een brief op hoe de initiatienemer van plan is het probleem op te lossen. Maar, als (al direct) blijkt dat er sprake is van een onherstelbaar feit, dan moeten we in een brief laten weten of we hier wel of niet op gaan handhaven.

Uitgangspunt is dat er wordt gehandhaafd. Alleen wanneer er sprake is van bijzondere omstandigheden kan van die lijn afgeweken worden. Er zijn verschillende mogelijkheden om handhavend op te treden. Zo kunnen we de ingebruikname tegenhouden als niet aan de regels wordt voldaan. Bij sommige overtredingen is dit echter een te zwaar middel, bijvoorbeeld bij het ontbreken van bepaalde documenten in het as built dossier. Dan is bijvoorbeeld het opleggen van een dwangsom een geschikter handhavingsinstrument.

- **Voorwaardelijke voltooiingsverklaring**

Een reden om te besluiten niet te handhaven kan zijn, dat de gemeente handhaven disproportioneel vindt, gezien de grootte van het onherstelbare feit. We laten de eigenaar weten dat het pand niet voldoet aan alle eisen vanuit de wet, maar dat we het zijn/haar verantwoordelijkheid laten hoe hier mee om te gaan. We kunnen de melding niet accepteren en formeel is het pand niet gereed (verklaring kwaliteitsborger ontbreekt).

Een dergelijk besluit nemen we als gemeente dan ook heel bewust en niet zomaar. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn bij kleine afwijkingen van het Bbl waarbij geen gevaar voor de veiligheid of gezondheid is en we het vertrouwen hebben dat dit alsnog wordt hersteld.

We moeten in de praktijk ervaring gaan opdoen wanneer afwijkingen ontoelaatbaar zijn en ingebruikname niet wordt toegestaan. Elke situatie daartussen is grijs gebied en wordt van geval tot geval beoordeeld. Hierbij moeten we goed vastleggen hoe we de situatie hebben afgehandeld. Met als doel vergelijkbaar en navolgbaar handelen in vergelijkbare situaties.

Bijlage E GEMEENTELIJKE KADERS

1. Raadsprogramma van de raad van de gemeente Montfoort

In het raadsprogramma wordt een aantal uitspraken gedaan die van belang zijn voor de uitvoerings- en handhavingsstrategie.

Zo is opgenomen dat onderzocht gaat worden of de afhandeling van de vergunningverleningsprocedures voor bouwvergunningen en evenementenvergunningen geoptimaliseerd kan worden. Er dient specifiek voor de vergunningverlening in het kader van de Ruimtelijke Ordening beleid opgesteld te worden hoe in Montfoort de juiste kwaliteit geborgd kan worden.

De optimalisatie van het vergunningverleningsproces maakt onderdeel uit van de invoering van de Omgevingswet. De Omgevingswet dwingt ons, door het verkorten van de afhandelingstermijn, om kritisch naar de werkprocessen te kijken. Als uitvloeisel daarvan wordt ingezet op de organisatiedoelen zoals genoemd in paragraaf 6.4. van deze strategie te weten het inrichten van het zaakstelsel waardoor volledig digitaal gewerkt kan worden, het werken met een intakeafel, duidelijke beschrijvingen op de website en het werken op afspraak.

Om de juiste kwaliteit te borgen in het kader van de ruimtelijke ordening is op 13 november 2023 door de raad de beleidsnotitie *'Ruimtelijke kaders paardenhouderij'* vastgesteld. Hiermee is een belangrijke bedreiging van de ruimtelijke kwaliteit van de gemeente Montfoort geadresseerd en zijn kaders gesteld die benut kunnen worden bij het verlenen van vergunningen het toepassen van toezicht en handhaving. Andere aandachtspunten zullen via wijzigingen van het omgevingsplan worden opgepakt.

In het programma is tevens opgenomen dat alleen woningsplitsing in particuliere panden wordt toegestaan als daardoor twee volwaardige woningen ontstaan, dus niet verkamers. Ook dient actief tegen illegale huisvesting en het illegaal door- of onder verhuuren van sociale huurwoningen te worden opgetreden onder meer vanwege brandveiligheidseisen en het risico van uitbuiting van arbeidsmigranten.

Het tegengaan van het verkamers van woningen en de illegale bewoning van panden met of zonder woonbestemming kennen een (zeer) hoge prioriteit bij het houden van toezicht en handhaving (zie paragraaf 7.2. van deze strategie). Daarmee wordt de wens van de raad vertaald naar de uitvoeringspraktijk.

In het raadsprogramma is tevens opgenomen dat de drugsproductie in het buitengebied beter moet worden aangepakt.

Het gaat hier om het aspect ondermijning waarin vanuit toezicht en handhaving een ondersteunende rol wordt vervuld. In paragraaf 7.3. is beschreven op welke wijze dit onder meer gebeurt. Korthedshalve wordt daarnaar verwezen.

2. College uitvoeringsprogramma: 'Samen verder bouwen aan een toekomstbestendig Linschoten en Montfoort'

In de uitvoering van het collegeprogramma wordt de samenwerking met de gemeenschap gezocht. In deze strategie komt het stimuleren van de eigen verantwoordelijkheid en betrokkenheid van inwoners en ondernemers terug in de organisatiedoelen (paragraaf 6.4) en de naleefstrategie (paragraaf 8.2 en bijlage K).

Vanuit het raadsprogramma richt het uitvoeringsprogramma van het college zich op extra aandacht voor het tegengaan van drugsoverlast in woonwijken, in het buitengebied en op bedrijfsterreinen. Dit gebeurt gezamenlijk met onze partners, waaronder het Regionaal Informatie- en Expertisecentrum (RIEC) en de wijkagenten. Wij verwijzen u ook hierbij korthedshalve naar paragraaf 7.3.

Daarnaast is in het collegeprogramma aandacht voor de agrarische kwaliteit van het buitengebied en de invoering van onder meer de Omgevingswet. Aan beide aspecten wordt in deze visie aandacht besteed (zie bijvoorbeeld de hoofdstukken 3, 5, 6 en 7).

3. Begroting 2024

In de begroting 2024 is een aantal activiteiten opgenomen waaraan mede vanuit deze strategie in de periode 2024 - 2027 uitvoering wordt gegeven. Het gaat om de volgende aspecten:

- Voorkomen en bestrijden van georganiseerde ondermijnende criminaliteit in gemeente Montfoort. We brengen risicolocaties in beeld en pakken die aan met integrale controles en handhaving.
1. Al is eerder is aangegeven dat in paragraaf 7.3. is beschreven op welke wijze hier aandacht aan wordt geschonken. Korthedshalve wordt daarnaar verwezen.
- Invoering van de Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen op 1 januari 2024 en een goede werking volgens de Omgevingswet door onder meer het behandelen van initiatieven bij de Omgevingstafel, waarin samengewerkt wordt tussen initiatiefnemer, belanghebbenden en verschillende overheden. Dit gaan we op dezelfde manier doen als de al bestaande intaketafel.
2. De invoering van de Omgevingswet en de Wkb wordt in deze strategie uitgebreid behandeld (hoofdstukken 3 en 4 en de bijlagen C en D). De invoering van de omgevingstafel is nog onderwerp van discussie. Er wordt eerst ervaring opgedaan met de intaketafel. Op basis van deze ervaringen wordt bezien of het ook noodzakelijk is een omgevingstafel in te richten.

4. Integraal Veiligheidsplan

In het Integraal Veiligheidsplan is aangegeven, dat de risicolocaties en –branches die ondermijningsgevoelig zijn in beeld worden gebracht en worden bestreden. Dit gebeurt primair van uit het strafrechtelijk domein. Aanvullende ondersteuning gebeurt vanuit de toezichthouder en de BOA die zich met gebiedstoezicht bezig houdt. In de controles die zij uitvoeren houden zij tevens in de gaten of er zich situaties of activiteiten voordoen die verdacht zijn. Bij drugscriminaliteit wordt in principe overgegaan tot bestuurlijke maatregelen. Denk hierbij aan sluitingen en lasten onder dwangsom. Momenteel richten we ons op het buitengebied. Waarbij niet alleen het in kaart brengen van mogelijke risico's, maar ook zeker het wegnemen hiervan van groot belang is.

Tot slot wordt het gebruik van Bibob onderzoeken steeds meer toegepast.

5. Woonvisie gemeente Montfoort 2019 – 2030

De gemeenteraad heeft op 8 juli 2019 '*de Woonvisie gemeente Montfoort 2019–2030*' vastgesteld. In de Woonvisie 2019–2040 zijn de prioriteiten van het lokale woonbeleid voor de komende jaren vastgelegd. Uit de visie blijkt dat wij inzetten op een uitbreiding tot 2030 van het aantal woningen in Montfoort met 170 en in Linschoten met 80. Er is vanuit de woonvisie geen ambitie uitgesproken die van invloed is op de uitvoerings- en handavingsstrategie.

6. Ruimtelijke kaders paardenhouderij

Op 13 november 2023 is door de gemeenteraad de nota '*Ruimtelijke kaders paardenhouderij*' vastgesteld. Hier is onder punt 1 van deze bijlage al op ingegaan. Korthedshalve wordt daarnaar verwezen.

7. Omgevingsvisie

In de omgevingsvisie wordt een aantal kernkwaliteiten beschreven die gekoesterd en versterkt moeten worden. Het gaat hierbij om thema's als: 'Rust en ruimte koesteren', 'Waardevol blauw en groen' en 'Trots op historisch karakter'. In de uitwerking gaat het dan om het behouden van het agrarisch cultuurlandschap, veilige en duurzame woningbouw door in- en uitbreiding van de kernen en ruimte in de linten, schaalvergroting van bestaande bedrijventerreinen, toekomstbestendige landbouw, focussen op vroegtijdig signaleren van ondermijning en het afnemen van de milieuhinder. Een aantal van deze aspecten zoals veilige en duurzame woningbouw en het afnemen van milieuhinder valt onder de uitvoering van wettelijke taken zoals genoemd in paragraaf 1.2. Het behouden van het agrarisch cultuurlandschap kent

extra aandacht door de uitvoering van het beleid op paardenhouderijen en de aandacht voor nakomen van voorwaarden die zijn gesteld bij het toestaan van nieuwe stedelijke functies in het landelijk gebied.

Bijlage F SAMENWERKINGSPARTNERS

Voor de realisatie van onze doelstellingen is de gemeente mede afhankelijk van andere partijen. Hieronder wordt kort stilgestaan bij de partijen waar het meest intensief mee wordt opgetrokken en wordt aangegeven hoe de samenwerking wordt gestructureerd.

1. Omgevingsdienst regio Utrecht (ODRU)

De samenwerkingsafspraken tussen de ODRU en de gemeente liggen vast in een dienstverleningsovereenkomst (hierna: DVO). De ODRU rapporteert ieder kwartaal en jaarlijks over de voortgang van de uitvoering van haar taken. Ook stelt de ODRU jaarlijks een uitvoeringsprogramma op dat door burgemeester en wethouders wordt vastgesteld en ter informatie aan de gemeenteraad aangeboden. De ODRU geeft invulling aan de uitvoering van haar taken volgens de gestelde gemeentelijke prioriteiten en beleidsdoelen en wettelijke taken. Bij het toedelen van de capaciteit wordt ook rekening gehouden met de resultaten uit het voorgaande jaar, actuele ontwikkelingen en trends. Evaluatie van het voorgaande jaar zorgt voor bijsturing van prioriteiten, doelen of verschuiving van capaciteit in het daaropvolgende jaar.

2. Veiligheidsregio Utrecht (VRU)

In de VRU is onder meer de regionale brandweer ondergebracht. De brandweer heeft een adviserende functie bij vergunningverlening op het vlak van brandpreventie en externe veiligheid en houdt daarnaast toezicht bij bedrijven en instellingen op het naleven van brandpreventieve voorschriften.

Er is overleg met de VRU over het uitvoeren van de advies- en toezichttaken ten aanzien van brandveiligheid en er is op ad hoc basis overleg op dossierniveau en bij het opzetten van specifieke projecten waarin de inbreng van de VRU gewenst is. De samenwerkingsafspraken tussen de VRU en de gemeente liggen vast in een DVO. De VRU rapporteert jaarlijks over de uitgevoerde werkzaamheden en stelt jaarlijks in overleg met de gemeente een jaarplan/jaarprogramma op.

3. Provincie Utrecht

De provincie is initiator van de samenwerking tussen gemeenten, waterschappen, ODRU en VRU op het vlak van de uitvoering van de VTH-taken. Deze samenwerking richt zich op kennis delen, informatie uitwisselen en projecten afstemmen.

De provincie Utrecht heeft daarnaast de wettelijke taak om de samenwerking tussen bestuursorganen op het gebied van de VTH-taken te coördineren door middel van het provinciaal samenwerkingsoverleg VTH.

De Provincie Utrecht monitort of en in hoeverre gemeenten voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen, onder andere op het gebied van het omgevingsrecht. Op basis van de aangeleverde informatie vindt de beoordeling plaats. Hierbij kan het oordeel uitkomen op 'voldoet', 'voldoet deels' of 'voldoet niet'.

4. Samenwerking met andere gemeenten

Er wordt in de regio Utrecht al vanaf 2010 door gemeenten, waterschappen, ODRU, RUD, VRU en de Provincie Utrecht actief samengewerkt om ervaringen te delen, kennis uit te wisselen en projecten af te stemmen. Wij participeren hier ook in. Eén van de doelen is om in gezamenlijkheid de kwaliteit en uniformering van het VTH-beleid, Uitvoeringsprogramma VTH en VTH evaluaties te vergroten. Ook is de voorbereiding van de Omgevingswet in deze samenwerking opgepakt.

5. Politie en Openbaar ministerie

Indien nodig wordt bij geconstateerde overtredingen, in overleg met het Openbaar Ministerie (OM), gekozen voor de inzet van het strafrecht. Op het gebied van strafrechtelijke milieuzaken is het Team Milieu (eventueel via het basisteam) het eerste aanspreekpunt voor de gemeente.

Er is op zowel op ad-hoc basis als in het zogenaamde driehoeksoverleg contact met de politie en het OM. Het driehoeksoverleg staat in het teken van de handhaving van de openbare orde en veiligheid. Hier kunnen echter indien nodig handhavingzaken die voortkomen uit de Wabo/Omgevingswet aan de orde worden gesteld.

6. Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden

De samenwerking tussen het Hoogheemraadschap en de gemeente heeft betrekking op het toezicht en handhaving van zaken die grondwater of oppervlaktewater gerelateerd zijn, zoals waterkwaliteit en – kwantiteit, medegebruik van openbaar water en nautisch toezicht op vaarbewegingen. Ook adviseert het Hoogheemraadschap de gemeente over waterhuishoudkundige gevolgen en bij vergunningverlening en handhaving van lozingen op de riolering. Daarnaast stelt het Hoogheemraadschap een waterschapsverordening vast. De waterschapsverordening bevat regels voor waterkeringen, watergangen en grondwater.

Bijlage G TOELICHTING OP DE UITGANGSPUNTEN

1. Inleiding

Uitgangspunten geven sturing aan de wijze hoe de VTH-taken worden uitgevoerd. Ze vormen de basis voor de activiteiten die wij uitvoeren om onze doelen en resultaten te behalen. Hieronder worden een aantal uitgangspunten zoals benoemd in paragraaf 6.5 nader toegelicht.

2. Risico- en informatiegestuurd werken

De uitvoering van de VTH-taken vinden plaats op basis van eigen waarnemingen en informatie van inwoners, ondernemers en externe partners. Op basis van deze informatie, in combinatie met kennis over specifieke onderwerpen, locaties en doelgroepen, vindt een risicoanalyse plaats. Deze risicoanalyse is de basis voor het toetsen van vergunningsaanvragen en het houden van toezicht en bepaalt welke acties er ondernomen moeten worden. Prioriteit wordt gegeven aan onderwerpen met de grootste impact op de veiligheid en de kwaliteit van de leefomgeving. De aanpak wordt afgestemd op het aanwezige risico en het gedrag van de overtreder.

3. Uitvoering toezicht en handhaving is helder en transparant

Wij willen duidelijk zijn over wat wel en niet is toegestaan. We zetten daarom in op adequate communicatie om in een vroeg stadium overtredingen te signaleren en te voorkomen. Bij geconstateerde overtredingen

handelen we consequent en voorspelbaar. Hiertoe is het bouwtoezicht protocol uitgewerkt in het zaaksysteem. Vergelijkbare situaties handelt de gemeente (in beginsel) op vergelijkbare wijze af. Hiermee worden willekeur, rechtsongelijkheid en precedentwerking voorkomen. Hiervoor gebruikt de gemeente de in paragraaf 8.2. en bijlage K 'Naleefstrategie' genoemde naleefstrategie. De gemeente kiest voor de instrumenten die tegen zo laag mogelijk kosten het meeste rendement opleveren. Om die reden kiest de gemeente – waar dat mogelijk en verantwoord is – voor oplegging van een last onder dwangsom. Deze maatregel is gericht op het zo spoedig mogelijk ongedaan maken van de strijdige situatie waarbij de verantwoordelijkheid voor het ongedaan maken van de overtreding bij de overtreder ligt.

Handhavingstrajecten worden pas afgesloten, nadat de overtreding is opgeheven. Dat betekent dat als het college een last onder dwangsom oplegt, de verbeurde dwangsom(men) in de regel ook daadwerkelijk wordt geïnd.

4. Handhaving vindt plaats naar redelijkheid en billijkheid

Handhavingssituaties zijn vaak complex. Er moet veel informatie verzameld worden, om te bepalen welke manier van handhaving het meest succesvol kan zijn. Indien nodig doen we dit in nauw overleg met onze ketenpartners. Elke situatie is anders waardoor standaardisatie van oplossingen niet mogelijk is. Uiteraard zijn er vaste kaders, maar daarbinnen zoeken wij met gezond verstand en oog voor het persoonlijke- en maatschappelijk belang naar maatwerk oplossingen. Bij het beoordelen van situaties wordt het algemeen belang boven het individuele belang gesteld. Door zoveel mogelijk openheid en regelmatig contact met de overtreders werken wij aan draagvlak voor de beslissingen die genomen worden. Op die manier worden procedures zoveel mogelijk voorkomen. Er wordt steeds beoordeeld of andere handavingsacties zoals mediation kunnen bijdragen aan het normaliseren van de situatie.

Bij bewuste overtredingen met een hoog risicoprofiel of overtredingen met acuut gevaar wordt overigens gelijk sanctionerend opgetreden, bestuurlijk en/of strafrechtelijk.

5. Correct gedrag is de norm, zowel voor de gemeente als voor inwoners en ondernemers

Vergunningverleners, toezichthouders en handhavers hebben veel contact met inwoners en ondernemers. Vooral bij het bespreken en beoordelen van initiatieven en vergunningsaanvragen, in situaties dat zij aangesproken worden op hun gedrag, of dat een uitweg gezocht moet worden in een onveilige situatie of een conflict. Dit zijn situaties waarbij de spanning tussen inwoners/ondernemers en gemeente hoog kan oplopen. Correct gedrag en taalgebruik zorgen ervoor dat gesprekken minder snel escaleren. Bovendien mag de inwoner/ ondernemer dat verwachten van iemand die hem/haar namens de gemeente aanspreekt. Correct gedrag en correct taalgebruik verwachten we ook van inwoners/ondernemers. Er wordt niet geaccepteerd dat medewerkers geconfronteerd worden met (verbale) agressie of geweld. Bij dergelijke incidenten wordt conform het '*protocol agressie en geweld*' altijd aangifte gedaan.

6. Vroegtijdig meedenken bij initiatieven

Mede door de komst van de Omgevingswet verandert de rol van onze vergunningverleners. De vergunningverleners beperken zich niet meer tot het toetsen van aanvragen op de regels. Vergunningverleners informeren en begeleiden inwoners en ondernemers bij initiatieven en vergunningsaanvragen. Om dit te realiseren werkt de gemeente met een intaketafel om zodoende de wenselijkheid en haalbaarheid van een initiatief al in een vroegtijdig stadium te beoordelen en in gezamenlijkheid tot de beste oplossing te komen. Initiatieven worden beoordeeld vanuit mogelijkheden en oplossingen ('ja, mits' i.p.v. 'nee, tenzij').

7. Vertrouwen in de samenleving

Daar waar mogelijk treden we als overheid terug en laten we meer over aan inwoners en ondernemers. We vertrouwen onze inwoners en ondernemers en doen een groter beroep op de eigen kracht en verantwoordelijkheid bij het in gesprek gaan met de omgeving (participatie) over het ontwikkelen en uitvoeren van initiatieven en het naleven van regels. Bij toezicht en handhaving gaan we eerst het gesprek aan om te zoeken naar een oplossing en indien nodig en mogelijk de-escalerend op te treden. Hier geldt het uitdrukkelijke voorbehoud van de mogelijkheid die wet- en regelgeving bieden.

8. Stimuleren naleefgedrag inwoners en ondernemers

Wij willen bij inwoners en ondernemers het belang van naleving van wet- en regelgeving stimuleren. Daarvoor is het nodig, dat inwoners en ondernemers de regels kennen en er bij hen draagvlak is om de regels na te leven. Wij stimuleren dit onder andere door helder te communiceren over het door ons gevoerde beleid en gemaakte keuzes. Tevens worden, indien passend, handhavingsacties van tevoren aangekondigd. Hiermee wordt geprobeerd om overtredingen zoveel mogelijk te voorkomen, waardoor handhaving achteraf minder nodig is. Aan de andere kant worden ondernemers of gebruikers die de regels slecht naleven vaker gecontroleerd.

Naast de regels dienen inwoners en ondernemers ook bekend te zijn met de risico's en in staat zijn deze te verlagen. De VRU gebruikt hiervoor het programma (Brand)Veilig Leven dat als doelstelling heeft minder branden, minder schade, minder slachtoffers. Dit gebeurt door het organiseren van voorlichtingscampagnes, het ontwikkelen van voorlichtingsmiddelen en het geven van gerichte voorlichting waarbij het verhogen van het algemene kennisniveau voor brandveiliger gedrag, centraal staan.

Bijlage H UITVOERINGSSTRATEGIE

1. Inleiding

In deze bijlage staan de uitvoeringstaken centraal. Er wordt stilgestaan bij de wettelijke taken⁴ en toetsingskaders die wij hebben en gebruiken op het vlak van het verlenen van vergunningen voor de aspecten bouw, RO, milieu, brandveiligheid en andere aspecten inzake de fysieke leefomgeving zoals het kappen van bomen en het maken van in- en uitritten.

In de uitvoering van de wettelijke taken stellen wij prioriteiten vast omdat niet elke aanvraag om een vergunning eenzelfde omvang heeft of ruimtelijke of technische complexiteit kent. Wij maken daarom keuzes over waar aandacht aan besteed wordt bij het verlenen van vergunningen en met welke intensiteit dat gebeurt. Deze toetsniveaus hangen af van de risico's die zich bij een activiteit kunnen voordoen waarvoor vergunning wordt gevraagd. Dit bepaalt mede onze inzet (in mate van intensiteit van het beoordelen van een aanvraag) van capaciteit en middelen.

We doen dit aan de hand van een risicoanalyse voor de aanvragen die ter beoordeling aan ons voorliggen. De inzet op aanvragen met een laag risicoprofiel is minder dan op aanvragen met een hoog risicoprofiel.

In deze bijlage staan we tevens stil bij de indicatoren die als toetsingskader voor het behalen van de doelstellingen worden gebruikt.

Taken uitvoering

---

⁴ Zie bijlage B 'Wettelijk kader'.

De uitvoeringsstaken bestaan uit:

- In het kader van de Ow het toetsen en afhandelen van vergunningsaanvragen, meldingen en overige vragen om zodoende bij te dragen aan:
  - het bevorderen van de veiligheid, leefbaarheid en duurzaamheid door het toepassen van de geldende regels;
  - het beheersbaar houden van risico's die kunnen ontstaan bij de uit te voeren activiteiten.
- Het beoordelen van de bouw- en gereedmeldingen in het kader van de Wkb;
- het adviseren over vergunningsvrije activiteiten;
- interne- en externe afstemming, advisering over de aanvraag (intaketafel) en communicatie;
- het verzorgen van klantcontacten die betrekken hebben op de aanvragen of die betrekking hebben op informatie in algemene zin betreffende de fysieke leefomgeving.

2. Risicogestuurd vergunnen

In navolging van maatschappelijke ontwikkelingen is de bedoeling van de Ow dat initiatiefnemers meer ruimte krijgen voor initiatieven maar ook zelf meer verantwoordelijkheid hebben voor deze initiatieven. Overheden, ondernemers én inwoners zijn verantwoordelijk voor een veilige en gezonde fysieke leefomgeving. Het risicogestuurd werken volgt deze gedachtenlijn. Door risicogestuurd te werken zetten wij de beschikbare capaciteit in daar waar de risico's het grootst zijn en waarvoor onze deskundigheid en kennis (het meest) nodig is. Deze verdeling in inzet is gelegitimeerd omdat bij de behandeling van een aanvraag om een omgevingsvergunning bepaalde normen moet worden bepaald of het aannemelijk is dat aan deze normen wordt voldaan. Deze aannemelijkheidstoets biedt enige ruimte om te kunnen variëren in toetsintensiteit. Door risicogestuurd te werken kunnen activiteiten met een verlaagd risico minder streng worden getoetst dan activiteiten met een verhoogd risico.

3. Soorten en aantallen vergunningsaanvragen

Op basis van de ervaringen van de afgelopen jaren kan worden gesteld dat de bouwgerelateerde aanvragen in Montfoort grotendeels enkelvoudig van aard (bestaat uit één toestemmingsvereiste in dit geval bouwen) zijn. In mindere mate is sprake van bouwen in combinatie met een verzoek om ontheffing van het omgevingsplan (voor de invoering van de Omgevingswet het bestemmingsplan). Een combinatie van bouwen en milieugerelateerde activiteiten komt zelden voor.

Omdat de aantallen vergunningsaanvragen van jaar tot jaar kunnen variëren is ervoor gekozen geen prognoses te doen over de aantallen in de jaarlijkse uitvoeringsprogramma's. Wel hanteren wij als doel dat alle reguliere aanvragen binnen de geldende wettelijke termijn worden afgehandeld.

4. Toetsingskaders voor het beoordelen van de activiteiten

De kaders waaraan de vergunningen worden getoetst worden gevormd door relevante Europese, landelijke, regionale en lokale wet- en regelgeving. Deze kaders worden hieronder nader toegelicht. Deze kaders staan beschreven in bijlagen Wettelijk Kader (B), Omgevingswet (C) en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (D) .

Toetsingskader voor bouwgerelateerde activiteiten

Een aanvraag voor een omgevingsvergunning bouwen wordt getoetst aan het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) en aan het tijdelijke omgevingsplan en aan regels uit gemeentelijke verordeningen en beleid welke nog niet zijn opgenomen in het tijdelijke omgevingsplan zoals welstandseisen.

Technische aspecten bouw

Wij toetsen aanvragen die nog aan ons worden voorgelegd voor een bouwtechnische toets aan het Bbl. Deze bevat de bouwtechnische voorschriften waaraan zowel bestaande bouwwerken alsmede de nieuw te realiseren bouwwerken dienen te voldoen. Tevens wordt in het Bbl de verplichting tot het indienen van een sloopmelding dan wel een melding brandveilig gebruik geregeld en welke procedure beide meldingen dienen te doorlopen.

Ruimtelijk regime

De gemeente toetst iedere omgevingsvergunningaanvraag aan het geldende ruimtelijke regime welke beschreven is in het omgevingsplan. Doel hiervan is om de ruimtelijke inrichting van de gemeente te beschermen.

In eerste instantie zal dat het zogenaamde tijdelijke omgevingsplan zijn (een combinatie van alle bestaande bestemmingsplannen, een aantal gemeentelijke verordeningen en een set aan rijksregels, de zogenaamde bruidsschat). Dit tijdelijke plan zal de komende jaren worden omgezet in een omgevingsplan dat rekening houdt met de wensen en ambities in Montfoort.

Welstand

In de Welstandsnota uit augustus 2011 (laatstelijk gewijzigd op 3 januari 2023) zijn de welstandscriteria en welstandskaders vastgelegd die worden toegepast bij de beoordeling van de omgevingsplannen binnen de gemeente.

De welstandsnota van de gemeente Montfoort is opgesteld voor de relatief kleine bouwopgaven van één of enkele gebouwen, uitbreidingen van bestaande bebouwing en veel voorkomende kleine bouwwerken in bestaand stedelijk- en buitengebied (beheergebieden). Voor grootschalige ontwikkelingen of voor herontwikkelingen in bijvoorbeeld dorpscentra, vormen andere documenten, zoals beeldkwaliteitsplannen, de welstandsnota.

Sloopmeldingen (inclusief eventuele asbestverwijdering)

De gemeente heeft de taak risico's die kunnen ontstaan bij de sloop van bouwwerken en asbestverwijdering beheersbaar te houden. Bedrijven die dergelijke activiteiten willen uitvoeren zijn wettelijk verplicht dit minimaal vier weken van tevoren te melden conform het Bbl. Particulieren moeten hun sloopwerken 5 dagen van tevoren melden. Deze taak is overgeheveld naar de ODRU. De ODRU beoordeelt de sloopmeldingen en de hiervoor benodigde asbestinventarisatie. Op basis hiervan stelt de ODRU de melder op de hoogte van de uitkomst van de toets die op de melding is uitgevoerd. Daarnaast houdt de ODRU zicht op de uitvoering van de asbestsaneringen. Er wordt gecontroleerd op de juiste wijze van saneren en de aanwezigheid van de benodigde documenten en certificaten.

Toetsingskader voor Brandveilig gebruik

De taak op het gebied van brandveiligheid wordt uitgevoerd door de Veiligheidsregio Utrecht (VRU). De VRU doet namens de gemeente de inhoudelijke toets ten aanzien van brandveiligheidsaspecten op de relevante wet- en regelgeving op het terrein van onder meer bouwen, evenementen, ruimtelijke ordening en vuurwerkopslagplaatsen. Het voornaamste doel van advisering en toezicht op het gebied van brandveiligheid is het streven naar minder branden, minder slachtoffers en minder schade. Hierbij zijn

vooral het voorkomen van de calamiteiten (preventie) en het creëren van de mogelijkheid om aanwezige personen veilig te kunnen laten vluchten, van essentieel belang.

Milieubelastende activiteiten

De taken op het gebied van milieu worden door de ODRU in mandaat uitgevoerd. Meldingen worden door de ODRU afgehandeld terwijl voor vergunningen de ODRU de gemeente adviseert. De ODRU heeft haar vergunningenstrategie opgenomen in de UHS regio Utrecht die op 22 februari 2022 door ons is vastgesteld en op 12 december 2023 is verlengd tot 1 januari 2026. Korthedshalve wordt voor de milieubelastende activiteiten dan ook naar deze strategie verwezen.

De daadwerkelijke inzet van de ODRU wordt elk jaar opgenomen in het uitvoeringsprogramma dat in nauw overleg met de ODRU wordt opgesteld. Bij de taken die de ODRU namens ons uitvoert, wordt een directe koppeling gemaakt met de gemeentelijke uitvoerings- en handhavingsstrategie zodat uitvoering wordt gegeven aan onze beleidsdoelen.

Daarnaast is er elk kwartaal overleg tussen Montfoort en de ODRU. Hier worden de resultaten van het afgelopen kwartaal besproken en wordt er geëvalueerd of er een verschuiving van de capaciteit nodig is voor het aankomende kwartaal. Op deze manier wordt gereageerd en geanticipeerd op ontwikkelingen en trends binnen de gemeente.

5. Probleemanalyse vergunningverlening

Op basis van de hierboven genoemde kaders toetsen wij, of de voor ons werkende instellingen zoals de ODRU en de VRU, in hoeverre aanvragers voldoen aan gestelde regels. Bij de invoering van de Wkb heeft de kwaliteitsborger hierin eveneens een belangrijke rol gekregen.

Vergunningen moeten worden verleend als aan de wet- en regelgeving wordt voldaan. Omdat niet elke aanvraag om een vergunning dezelfde omvang heeft of ruimtelijke of technische complexiteit kent, maken wij keuzes bij de beoordeling van de aanvraag. Deze keuzes richten zich op de intensiteit van het toetsen van de aanvraag en die hangen af van de aard van de aanvraag en de aspecten die het meeste risico bij deze aanvraag kunnen opleveren.

Bouwen en ruimte

Wij hebben besloten om geen aanvullende prioriteiten te stellen boven hetgeen wettelijk verplicht is. Het toetsen van elke aanvraag aan alle aspecten van het Bbl is niet noodzakelijk. Niet alle aspecten van het Bbl zijn namelijk voor alle bouwwerken van even groot belang. Bovendien zal door de Wkb het toetsen van een aanvraag aan het Bbl steeds meer door marktpartijen gaan geschieden waardoor dit aspect voor ons steeds minder relevant wordt. Bij vergunningverlening vindt prioritering plaats door keuzes te maken in het niveau van diepgang van toetsing van de aanvraag. In zijn algemeenheid kan wel worden gesteld dat bij het toetsen van bouwaanvragen aan het Bbl wij de nadruk leggen op constructieve veiligheid en brandveiligheid. De brandveiligheid van de complexere bouwaanvragen wordt, door de VRU voor de gemeente getoetst. Een extern constructiebureau controleert de constructieberekeningen. Hiervoor is een dienstverleningsovereenkomst afgesloten.

Om het risico van een bouwwerk te bepalen onderscheiden wij drie bouwwerkcategorieën, te weten A tot en met C. Waarbij bouwwerkcategorie A de meest risicovolle is en bouwwerkcategorie C de minste. Met welke intensiteit (diepte niveau) wij een bouwplan toetsen aan wet- en regelgeving hangt af van deze categorie. Hierdoor worden bouwplannen eenduidig, consequent, transparant en adequaat getoetst. Hierdoor wordt de veiligheid van bouwwerken op een aanvaardbaar niveau gebracht en gewaarborgd, alsmede het gezond en veilig gebruik ervan.

Bouwwerkcategorieën

Zoals gezegd onderscheiden wij drie bouwwerkcategorieën, te weten A, B en C waarbij A de meest complexe is en C de minste. Hieronder staan de bouwwerken per categorie benoemd:

Bouwwerkcategorie A: Verzorgings-, verpleeg- en ziekenhuis, Kinderdagverblijf/peuterspeelzaal, School, Hotel, Theater, bioscoop, Discotheek, Winkelcentrum, Kantoorcomplex, Sportcomplex, Galerijflat, portiekflat, appartementengebouw en overige gestapelde woningen.

Bouwwerkcategorie B: Seriematige woningbouw (bijv. meerdere reguliere –eventueel verschillende– eengezinswoningen in rij, geschakeld, twee–onder–één–kap, voor permanente bewoning), Grondgebonden woning (enkele vrijstaande ééngzins- of meergezinswoning voor permanente bewoning), Recreatiewoningen (in rij, geschakeld, twee–onder–één–kap of vrijstaand, niet voor permanente bewoning), Woonwagen, Bedrijfsverzamelgebouw, Afzonderlijk, zelfstandig bedrijfsgebouw in één of meerdere bouwlagen, Winkel, Restaurant/café, Parkeergarage, Sportschool, Verenigingsgebouw/clubhuis, Tijdelijke units (bijv. noodlokaal, kantoorunits, tijdelijke kinderopvang, etc.), Ketelhuis/koelcel,

Verkeersbrug / tunnel.

Bouwwerkcategorie C: Uitbouw/aanbouw, Erker, Serre, Bijgebouw, Garage, Schuur, Dierenverblijf (niet bedrijfsmatig), Dakopbouw, Nokverhoging, Dakkapellen, Voetgangers/wielrijdersbrug, Balkon- /galerijafscheiding, Tribune, Regionale nutsvoorziening (Boezemgemaal, Schakel- en transformatorstation, RWZI), Reclame-uitingen, Uithangborden, Lichtmast, Lichtbak (aan de gevel of op het dak), Zuil, Bouwbord, Geldautomaat, Watersilo, Warmte- of Koudeopslagtank,

Warmtekrachtkoppeling (WKK), Erfafscheiding, Schutting, Zendmast, C2000/GSM antenne, Damwand- of duikerconstructie, Geluidsscherm, Buitenzwembad bij woning, Lichte industriegebouw (opslag, container, romneyloods), Vakwerkmast, Lokale nutsvoorziening (Trafohuis, Rioolgemaal).

De toetsniveaus

Hieronder volgt een definitie van de verschillende toetsniveaus. Deze definities komen overeen met de landelijke definities. De diepgang van de toets kan variëren van geen toets tot volledig toetsen. Elk volgend toetsniveau is een aanvulling op het vorige.

Niveau 0: niet beoordelen of aan een voorschrift wordt voldaan

Niveau 0 is het niet beoordelen of aan de voorschriften van het Bbl wordt voldaan. Voor wat betreft de toets beperkt de controle zich tot de aangeleverde stukken ('ontvankelijkheidstoets'). Uiteraard vindt er wel nog een controle plaats op de andere toetsingskaders (omgevingsplan, welstand). Niveau 0 komt in de matrix terug bij een aantal bouwwerken uit categorie C. Het betreft de in principe minder complexe en niet/minder risicovolle activiteiten zoals een dakkapel, dakopbouw e.d.

Niveau 1: Globale uitgangspuntentoets (betrouwbaarheidstoets)

Bevatten de aangeleverde stukken voldoende samenhangende informatie om het betreffende aspect te kunnen toetsen.

Bij toetsniveau 1 wordt gecontroleerd of de globale uitgangspunten op de stukken, die zijn aangeleverd om het desbetreffende aspect te kunnen toetsen, in voldoende mate en in samenhang zijn weergegeven. De toetsers bladert diagonaal door de stukken en bepaalt op ervaring zijn/haar oordeel aangaande het betreffende aspect. Als het van toepassing is kijken we ook naar de uitkomst van bijvoorbeeld een

berekening, want er mogen geen strijdigheden met het Bbl in de vergunning staan. Niveau 1 passen we toe op voorschriften waarvan de kans dat niet wordt voldaan gering is en de gevolgen indien niet wordt voldaan eveneens gering zijn, met andere woorden: als het risico gering wordt geacht. Dit niveau wordt toegepast bij bouwwerken in categorie C.

Niveau 2: visueel toetsen (hoofdlijntoets)

Van een te toetsen aspect wordt bezien of de uitgangspunten kloppen en de uitkomsten plausibel zijn (zonder de onderbouwing ervan inhoudelijk te toetsen).

Bij toetsniveau 2 worden van de aspecten de uitgangspunten gecontroleerd en bekeken wordt of de uitkomsten realistisch zijn voor het gekozen ontwerp. Ook de tekeningen worden opengeslagen en op basis van ervaring wordt gekeken of het ontwerp voldoet aan de gestelde uitgangspunten. Is een uitkomst niet aannemelijk, dan zal de berekening altijd nagerekend moeten worden of moet verzocht worden om aanvullende gegevens.

Niveau 2 is inhoudelijk het basisniveau binnen de matrix. Het is mogelijk om op basis van een aannemelijke uitkomst een vergunning te verlenen, nadere gegevens te vragen of een aanvullende buitencontrole voor te schrijven. Een vergunning weigeren op basis van een niet aannemelijke uitkomst zal vrijwel altijd in strijd zijn met het zorgvuldigheidsbeginsel. Indien een uitkomst niet aannemelijk is, dan zal deze altijd gecontroleerd/nagerekend moeten worden of kan door middel van een verzoek om aanvullingen meer duidelijkheid verschaft worden.

Bovenop wat bij niveau 1 wordt getoetst, wordt van ieder te toetsen aspect nagegaan of de uitgangspunten en de uitkomsten juist zijn.

Voorbeeld toetsvraag: voldoen de uitkomsten van de ventilatiegegevens aan de eisen uit het Bbl en zijn er aannemelijke gegevens ingevoerd? Een voorbeeld van aannemelijke gegevens is bijvoorbeeld de ingevoerde vloeroppervlakken. Komen deze overeen met wat op tekening staat?

Dit niveau van toetsing vindt plaats bij bouwwerken die voortkomen in de bouwwerkcategorie B. Het gaat dan specifiek om de volgende bouwwerken:

Seriematige woningbouw, Grondgebonden woning, Bedrijfsverzamelgebouw, Afzonderlijk/zelfstandig bedrijfsgebouw, Winkel, Restaurant/café, Parkeergarage, Sportschool en Verenigingsgebouw of clubhuis.

Niveau 3: representatief toetsen

Het toetsen van een aspect op niveau 2 aangevuld met een inhoudelijke toets van de belangrijkste representatieve onderdelen door middel van een controle van de berekeningen of het zelfstandig narekenen ervan

Aanvullend op wat er getoetst is bij niveau 2, worden nu de belangrijkste berekeningen gecontroleerd dan wel nagerekend. Vanuit deze toets wordt vanuit vakmanschap in combinatie met de visuele toets bepaald welk onderdeel representatief is voor het gehele aspect en dit onderdeel wordt inhoudelijk getoetst.

Niveau 3 is het niveau van toetsen voor voorschriften met betrekking tot veiligheid en gezondheid, met name van kwetsbare groepen, zoals niet zelfredzame mensen en kinderen jonger dan 4 jaar. Niveau 3 is eveneens geadviseerd voor voorschriften die gesteld zijn in het algemeen belang. Het bepalen van wat de belangrijkste berekeningen zijn blijft een taak van de bouwplantoetser. Hiervoor is geen eenduidige

instructie te geven. Welke aspecten moeten worden nagerekend wordt bepaald op basis van de resultaten van de visuele toets.

Voorbeeld toetsvraag: Kloppen en voldoen de ventilatiegegevens op de belangrijkste onderdelen?

Het gaat hierbij om bouwwerken die voortkomen in de bouwwerkcategorie B en A. Het gaat dan specifiek om de volgende bouwwerken:

- uit bouwwerkcategorie B: Restaurant/café, Parkeergarage, Sportschool en Verenigingsgebouw of clubhuis en winkels.
- uit bouwwerkcategorie A: Verzorgings-, verpleeg- en ziekenhuis, Kinderdagverblijf/peuterspeelzaal, Winkelcentrum, Kantoorcomplex, Sportcomplex, Galerijflat, Portiekflat, Appartementengebouw en overige gestapelde woningen

Niveau 4: integraal toetsen (volledige toets)

Het toetsen van een aspect op niveau 2 aangevuld met een inhoudelijke toets van alle representatieve onderdelen door middel van een controle van uitgangspunten en resultaten van de berekening of het zelfstandig narekenen ervan.

Dit is een totale toets. Alle berekeningen worden nagerekend en van alle gegevens wordt gecontroleerd of er voldaan wordt aan de eisen. In de praktijk zal toetsen op niveau 4 voorkomen wanneer de kwaliteit van de aanvraag dan wel de veronderstelde weigeringsgrond aanleiding geeft tot het zwaarder toetsen dan volgt uit de matrix. Niveau 4 is geschikt om bepaalde speerpunten binnen het gemeentelijk beleid extra invulling te geven.

Het gaat hier om de volgende bouwwerken uit bouwwerkcategorie A: School, Hotel, Theater, Bioscoop en Discotheek.

Naast de vaste risicobepaling en de daarbij behorende toetsniveaus is er te allen tijde ruimte om op basis van kennis, kunde of ervaring per aanvraag om omgevingsvergunning een inschatting te maken of het bepaalde toetsniveau in dat specifieke geval adequaat is. In de praktijk betekent dit dat er in specifieke gevallen gemotiveerd afgeweken kan worden van het vastgelegde niveau.

Brandveilig gebruik

De taak op het gebied van brandveiligheid wordt uitgevoerd door de Veiligheidsregio Utrecht (VRU). De VRU doet namens de gemeente de inhoudelijke toets op de relevante wet- en regelgeving op het terrein van onder meer bouwen, ruimtelijke ordening, vuurwerkopslagplaatsen en evenementen. Het voornaamste doel van advisering en toezicht op het gebied van brandveiligheid is het streven naar minder branden, minder slachtoffers en minder schade. Hierbij zijn vooral het voorkomen van calamiteiten (preventie) en het creëren van vluchtmogelijkheden van essentieel belang.

Het programma (Brand)Veilig Leven heeft als doelstelling minder branden, minder schade, minder slachtoffers. Dit doet de VRU door het organiseren van voorlichtingscampagnes, het ontwikkelen van voorlichtingsmiddelen en het geven van gerichte voorlichting waarbij het verhogen van het algemene kennisniveau m.b.t. de risico's en het bieden van concreet handelingsperspectief voor brandveiliger gedrag, centraal staan.

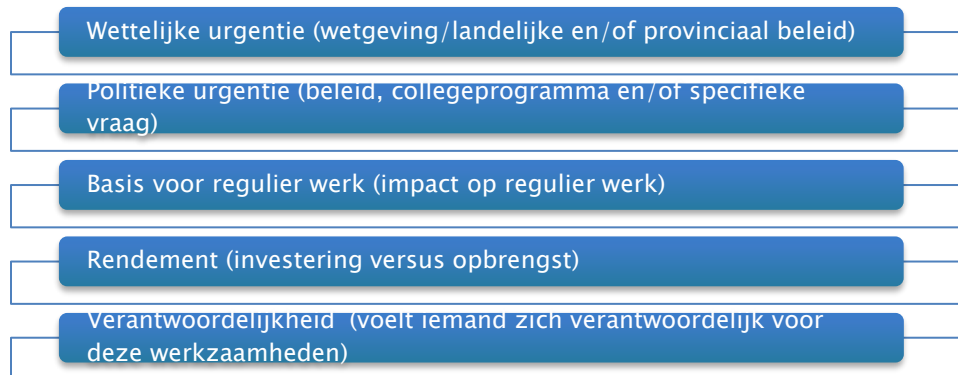
APV

Dit beleidsplan richt zich op de in de APV genoemde activiteiten waarvoor een omgevingsvergunning vereist is. Alle vergunningen die hieronder vallen worden in beginsel voor 100% getoetst.

6. Projecten

Naast de reguliere VTH-taken zijn er uiteenlopende ondersteunende, beleidsmatige en organisatorische taken die niet behoren bij een concrete vergunningaanvraag, toezichtdossier of handhavingszaak maar wel een claim leggen op de VTH-formatie. Er is voor gekozen om in deze beleidsperiode de VTH-organisatie verder op orde te brengen door een aantal randvoorwaarden te optimaliseren. De komende beleidsperiode wordt projectmatig aandacht besteed aan het voldoen aan de kwaliteitscriteria, het optimaliseren van de informatievoorziening op de website en het werken onder de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen.

Om de inzet van de medewerkers optimaal te benutten worden nieuwe taken getoetst aan de treden van de onderstaande 'ladder van noodzakelijkheid' waardoor werkzaamheden uitgesmeerd kunnen worden over meerdere jaren. Per taak wordt gekeken welke treden van toepassing zijn om op die wijze in het jaarprogramma de noodzaak van de projecten te kunnen duiden. De projecten worden vervolgens ingepast en waar nodig uitgesmeerd over meer jaren.

7. Indicatoren

Vergunningverlening is het meedenken met initiatiefnemers en het adviseren over en beoordelen van aanvragen aan geldende wet- en regelgeving om uiteindelijk te komen tot een kwalitatief goed besluit binnen de wettelijke termijn. Vergunningverlening beoogt daarnaast een bijdrage te leveren aan de doelen die beschreven staan in de paragrafen 6.2 en 6.3.

Om na te gaan of deze doelstellingen worden bereikt, wordt gebruik gemaakt van indicatoren. Deze indicatoren zijn opgenomen in de jaarlijkse uitvoeringprogramma's aangezien ze grotendeels gekoppeld zijn aan de activiteiten die jaarlijks worden uitgevoerd.

In het jaarverslag worden deze indicatoren als toetsingskader gebruikt. Bij het beantwoorden van de vraag of de doelstellingen zijn gehaald, dient de kanttekening te worden geplaatst dat het effect van vergunningverlening lastig is na te gaan. Het voorkomen van negatieve gevolgen is namelijk niet tot nauwelijks te meten.

Toch is het van belang om in beeld te brengen of taken en doelstellingen worden behaald omdat hiermee de gepleegde inzet wordt verantwoord en er wordt nagegaan of de inzet op de juiste aspecten geschiedt of bijstelling behoeft. Hiervoor is monitoring en registratie van groot belang. Tevens is het van belang om periodiek de risico's te actualiseren.

In de jaarlijkse uitvoeringsprogramma's worden de volgende indicatoren toegepast voor het monitoren van de doelstellingen:

- Aantal verleende vergunningen en aantal vergunningen die afgehandeld zijn binnen de wettelijke termijnen.
- Het aantal vergunningen dat is verleend via een reguliere procedure.
- Het aantal vergunningen dat verleend is via een uitgebreide procedure.
- Aantal dwangsommen dat is verleend omdat niet binnen de wettelijke termijnen is beslist.
- Aantal meldingen.
- Aantal ingetrokken aanvragen, niet ontvankelijk verklaarde aanvragen, buiten behandeling gestelde aanvragen en geweigerde vergunningen.
- Aantal ingediende en gegronde bezwaarschriften.
- Het aantal tijdelijke vergunningen.

Bijlage I TOEZICHT EN HANDHAVING

1. Inleiding

In deze bijlage worden de taken beschreven waar het toezicht- en de handhaving zich vooral op richt. Dit is nodig omdat de maatschappelijke noodzaak ontbreekt om op alle wet- en regelgeving waarvoor wij verantwoordelijk zijn even intensief te controleren. Niet elke overtreding heeft namelijk dezelfde (nadelige) impact op de omgeving. Wij concentreren ons daarom op die onderwerpen waar de risico's het grootst zijn en het naleefgedrag (in hoeverre worden de regels nageleefd) het kleinst.

In deze bijlage komen ook de indicatoren aan de orde die als toetsingskader voor het behalen van de doelstellingen worden gebruikt.

2. Taken toezicht en handhaving

Het toezicht op naleving van regels en handhaving richt zich op de volgende aspecten:

- de omgevingsvergunning voor bouwen (waaronder monumenten en reclame) gericht op veilige bouwwerken, passend in het omgevingsplan, die voldoen aan redelijke eisen van welstand en aan de eisen van het Bbl;
- de tijdigheid en volledigheid van de aangeleverde stukken bij de bouwmelding en de gereedmelding in het kader van de Wkb;
- de omgevingsvergunning en melding voor sloopactiviteiten om de veiligheid te garanderen en ter bescherming van de nabijgelegen gebouwen (indien hierbij asbest aan de orde is, wordt dit uitgevoerd door de ODRU);
- het verbod om te bouwen/slopen zonder omgevingsvergunning;

- het gebruik van gronden en bouwwerken in strijd met het omgevingsplan;
- het Besluit Activiteiten Leefomgeving (wordt uitgevoerd door de ODRU);
- klachten en handhavingsverzoeken.
- voorlichting aan inwoners en ondernemers ter vergroting van het brandveiligheids-bewustzijn en handelingsvermogen en daarmee tot vergroting van de zelfredzaamheid;
- behandelen van klachten en meldingen over brandonveilige situaties;
- reclame (weideborden, spandoeken, aanplakbiljetten, sandwichborden).
- houtopstanden (controle van omgevingsvergunningen).
- het aanleggen van inritten op de openbare weg.
- gebruik van de weg (parkeerexcessen en het plaatsen van object(en) op of aan de weg plaatsen in strijd met de publieke functie van de weg).

Het toezicht op het voldoen aan de brandveiligheidseisen (zowel in de preventieve sfeer als tijdens het gebruik) vindt plaats door de Veiligheidsregio Utrecht.

3. Aantallen en soorten controles en handhavingszaken

Net zoals bij vergunningverlening verschillen de soorten en aantallen controles en handhavingszaken van jaar tot jaar. De aantallen worden opgenomen in de jaarprogramma's. Deze aantallen vloeien voort uit de ervaringen van afgelopen jaren, de beschikbare formatie, de aard van de activiteit en de controle-frequentie.

In Montfoort vinden weinig grootschalige bouwactiviteiten plaats. Het hoofdbestanddeel van het toezicht wordt gevormd door reguliere controles op bouwactiviteiten en aanpassingen aan monumenten en deze worden bij voorkeur integraal uitgevoerd. Nadat een vergunning is verleend, wordt contact gezocht met de vergunninghouder over de vergunningsvoorwaarden en wordt deze geattendeerd op aandachtspunten zoals constructie, brandveiligheid en inwerkingtreding van de vergunning. Dit wordt gedaan om tijdig geïnformeerd te worden over de start van de bouw, de uitvoerder (gegevens aannemer) en om handhaving te voorkomen. Na invoering van de Wkb zal de focus liggen op het controleren van de bouwmelding en de gereedmelding. Een eventuele toezicht- en handhavingsactie hangt af van eventuele omissies die hierbij gevonden worden danwel op instigatie van de kwaliteitsborger.

Daarnaast vinden naar aanleiding van klachten, meldingen, eigen constatering en vooraf bepaalde activiteiten die een verhoogde aandacht nodig hebben, ongeplande controles plaats. In deze laatste categorie vallen de illegale bewoning, de paardenhouderijen en het niet nakomen van voorwaarden die zijn gesteld bij het toestaan van nieuwe stedelijke functies in het landelijk gebied (bijvoorbeeld verplichting tot landschappelijke inpassing). De handhavingsacties richten zich daarnaast vooral op het bouwen zonder vergunning en het gebruik van gronden en bouwwerken in strijd met het omgevingsplan.

Daarnaast worden alle schriftelijke handhavingsverzoeken die zich richten op illegale bouwwerken, op basis van de naleefstrategie (zie bijlage K 'Naleefstrategie'), afgehandeld.

Er worden geen specifieke handhavingsprojecten uitgevoerd anders dan de integrale handhavingsacties die twee keer per jaar plaatsvinden waarbij de primaire invalshoek het tegengaan van ondermijningsactiviteiten is.

Bij het toezicht op bestaande gebouwen en de controles van bedrijven en woongebouwen wordt bekeken of het gebouw en de inrichting aan de geldende voorschriften voldoet.

Het toezicht op activiteiten die geregeld zijn in de Algemene Plaatselijke Verordening geschiedt primair naar aanleiding van klachten, meldingen en handhavingsverzoeken van inwoners en waarnemingen van externe partners. Naast de signalen die binnenkomen heeft de toezichthouder een vrije rol en oefent dan ook op eigen inzicht toezicht uit.

4. Milieu

Voor het behoud van een schone, gezonde en veilige leefomgeving moeten bedrijven voldoen aan milieueisen. Zoals eerder is vermeld, vinden de uitvoerings- en handhavingstaken op het vlak van milieu plaats door ODRU. Dit is beschreven in de UHS regio Utrecht die op 22 februari 2022 door ons college is vastgesteld en op 12 december 2023 is verlengd tot 1 januari 2026. Korthedshalve wordt voor de milieubelastende activiteiten dan ook naar deze strategie verwezen.

De daadwerkelijke inzet van de ODRU wordt elk jaar opgenomen in het gemeentelijke uitvoeringsprogramma dat in nauw overleg met de ODRU wordt opgesteld. Bij de taken die de ODRU namens ons uitvoert, wordt een directe koppeling gemaakt met de gemeentelijke uitvoerings- en handhavingstrategie zodat uitvoering wordt gegeven aan onze beleidsdoelen.

Daarnaast is er elk kwartaal overleg tussen ons en de ODRU. Hier worden de resultaten van het afgelopen kwartaal besproken en wordt er geëvalueerd of er een verschuiving van de capaciteit nodig is voor het aankomende kwartaal. Op deze manier wordt gereageerd en geanticipeerd op ontwikkelingen en trends binnen de gemeente.

5. Risicoanalyse en prioriteitstelling toezicht en handhaving

De essentie van toezicht en handhaving is om naleving van wet- en regelgeving te realiseren. Het gaat hier dus onder andere om de regels die in vergunningen of meldingen zijn vastgelegd. Omdat niet alle overtredingen een even grote nadelige impact hebben, wil de gemeente haar menskracht en middelen inzetten op de activiteiten met de hoogste risico's uitgedrukt in de kans dat een overtreding wordt begaan en het effect van de overtreding (risicogestuurd handhaven).

In 2019 is een risicoanalyse gemaakt voor de aspecten Bouwen, Milieu en APV die aangeeft waar de prioriteiten binnen de gemeente Montfoort liggen met betrekking tot toezicht en handhaving. In 2022 en 2023 zijn de risicoanalyse, de prioritering en de prioriteringsladder voor bouwen geactualiseerd in samenspraak met de gemeentelijke vergunningverleners, toezichthouder, handhavingsjuristen en Boa's. Hierbij is rekening gehouden met de bestuurlijke ambities zoals beschreven in het college uitvoeringsprogramma '*Samen verder bouwen aan een toekomstbestendig Linschoten en Montfoort*'.

Hierin is bepaald dat tegen illegale huisvesting en illegaal door- of onder verhuren van sociale huurwoningen door verhuurders actief controlerend wordt opgetreden onder meer vanwege brandveiligheidseisen en het risico van uitbuiting van arbeidsmigranten.

De geactualiseerde lijst is in de voorbereiding op deze strategie nogmaals besproken met de hierboven genoemde functionarissen en het bestuur. Hieruit kwam naar voren dat deze lijst niet hoeft te worden aangepast. De enige wijzigingen zijn dat de illegale bewoning in de binnenstad van Montfoort topprioriteit heeft gekregen en dat het toezicht op paardenhouderijen, en het niet nakomen van voorwaarden die zijn gesteld bij het toestaan van nieuwe stedelijke functies in het landelijk gebied, hoge prioriteit hebben gekregen. Aanleiding is het belang dat wordt gehecht aan veilige huisvesting en het tegengaan van verrommeling van het buitengebied om zodoende het open landschap te beschermen.

Jaarlijks wordt bezien of deze prioritering bijstellingen behoeft. Een en ander altijd in overleg met de handhavingpartners (zie hoofdstuk 2).

In onderstaande tabel zijn de resultaten van de risicoanalyse vertaald in de prioritering. Dit betreft een momentopnamen aangezien de prioritering kan wijzigen door veranderende inzichten of onvoorziene ontwikkelingen. De vastlegging van de (wisselende) uitkomsten vindt plaats in het jaarprogramma.

Prioriteiten toezicht en handhaving Bouwen en Ruimte

Top prioriteit
<ul style="list-style-type: none">
▪ Illegale bewoning in gebouwen met woonbestemming (bijv. illegaal splitsen of verkameren) en zonder woonbestemming in de binnenstad van Montfoort
Hoge prioriteit
<ul style="list-style-type: none">
▪ Illegale bewoning in gebouwen met woonbestemming (bijv. illegaal splitsen of verkameren van bestaande woningen) en zonder woonbestemming buiten de binnenstad van Montfoort; hieronder valt ook illegale bewoning van bedrijfswoningen
▪ Zonder omgevingsvergunning bouwen en/of gebruiken van paardenbakken
▪ Niet nakomen van voorwaarden die zijn gesteld bij het toestaan van nieuwe stedelijke functies in het landelijk gebied (bijvoorbeeld verplichting tot landschappelijke inpassing).
▪ Zonder vergunning bouwen van woningen
▪ Strijdig gebruik agrarische gebouwen
Midden prioriteit
<ul style="list-style-type: none">
▪ Strijdig gebruik niet-agrarische gebouwen
▪ Zonder vergunning bouw bedrijfsgebouw
▪ Zonder vergunning slopen

- Zonder vergunning bouwen van bijgebouw, uitbouw, aanbouw, dakkapel
- Zonder vergunning bouwen van publiek toegankelijke gebouwen
- Zonder vergunning verbouwen van of slopen aan, in of bij monumenten of beschermd dorpsgezicht
- Bouwen in strijd met Besluit bouwwerken leefomgeving
- Archeologiebescherming
- Het zonder vergunning uitvoeren van een werk
- Welstandexcessen
- Het zonder vergunning kappen (boom uit bomenlijst of in strijd met het omgevingsplan)
- Illegaal gebruik gemeentegrond

Lage prioriteit

- Het zonder vergunning bouwen van overige bouwwerken geen gebouw zijnde (schuttingen, reclameborden, enz.)
- Overschrijden tijdelijke termijn gebruik/bouwen

Bij bovenstaande prioriteitenstelling dient een drietal kanttekeningen te worden geplaatst.

1. De prioriteitenstelling doet niet af aan de in de rechtspraak geldende beginselplicht tot handhaving:
2. Wanneer de gevolgen van een overtreding op een taakveld gering zijn, maar de overtreding vaak voorkomt, dan kan een projectmatige aanpak uitkomst bieden. In dat geval kunnen overtredingen 'opgespaard' worden en op enig moment gelijktijdig aangepakt worden.
3. Een thema kan tijdelijk een hoge prioriteit krijgen vanwege lokale of landelijke trends en ontwikkelingen.

6. Brandveiligheid

In de risicoanalyse die de VRU uitvoert met betrekking tot brandveiligheid wordt de omvang van het risico bepaald door de negatieve effecten van het optreden van brand en de kans dat dit gebeurt. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de Risicomodule Preventietaken die is ontwikkeld door Save Oranjewoud. Hiermee kunnen toezichttaken qua urgentie worden onderscheiden en kan de benodigde capaciteit voor dit taakveld worden bepaald. In deze risicomodule wordt de risicoanalyse gelijkelijk bepaald door de effecten van brand en de kans op de (niet)-naleving van de wet- en regelgeving op het gebied van brandveiligheid. De effecten en de naleving worden voor alle gebruiksfuncties bepaald.

Om de effecten van brand te bepalen wordt een weging gemaakt van de volgende variabelen:

- Fysieke veiligheid en brandveiligheid (telt voor 80% mee). Criteria zijn zelfredzaamheid en het aantal aanwezigen,
- Hinder, leefbaarheid en externe veiligheid, waaronder maatschappelijke impact van brand en omgevingsschade voor mens en milieu (telt voor 10% mee),
- Repressieve veiligheid, waaronder criteria als complexiteit van een gebouw en het risico voor de hulpdiensten om bij brand in een dergelijk gebouw op te treden (telt voor 10% mee).

Om de naleving te bepalen, wordt een weging gemaakt van de volgende variabelen:

- Attitude (telt voor 40% mee). De belangrijkste criteria zijn hier politieke en bestuurlijke gevoeligheid en interne en externe klachten en meldingen,
- Naleving geanalyseerd volgens de Tafel van 11 (telt voor 40% mee),
- Ervaringscijfers met betrekking tot de naleving van wet- en regelgeving (telt voor 20% mee).

Alle bestaande gebouwen in de gemeente Montfoort zijn naar gebruiksfunctie gescoord voor bovenstaande variabelen. Op basis van risicoscores kunnen de prioriteiten in toezicht worden benoemd. De risicoweging biedt de mogelijkheid om toezicht meer te concentreren op de meest risicovolle gebruiksfuncties en minder risicovolle gebruiksfuncties minder frequent te controleren. De risicoscore kan desgewenst jaarlijks opnieuw uitgevoerd worden, waardoor per keer de meest recente inzichten met betrekking tot effecten en naleving kunnen worden meegewogen en is er ruimte voor politiek-bestuurlijke keuzen in de prioriteitstelling.

Brandveilig gebruik

Beschrijving
Gezondheidszorgfunctie met bedgebied
Woonfunctie voor zorg: 24-uurs groepszorg woningen en Zorgclusterwoningen in een woongebouw
Bijeenkomstfunctie (onderwijs/kinderopvang)
Bijeenkomstfunctie (dagbesteding)
Kamergewijze verhuur
Logiesfunctie (hotels, Bed&Breakfast)

De beschikbare capaciteit voor toezicht bij de VRU wordt naar rato van de risicoscore verdeeld: gebouwen en bouwwerken met de hoogste risicoscore worden jaarlijks gecontroleerd, terwijl objecten met een lagere score twee- of vierjaarlijks gecontroleerd worden. Jaarlijks stelt de VRU een jaarplan voor de activiteiten op, waarbij de toezichttaken kunnen worden opgenomen in het handhavingsuitvoeringsprogramma van de gemeente.

7. Geen volgorde in handhaving

De prioritering is niet bedoeld om een bepaalde volgorde in de handhaving aan te geven. De prioritering is bedoeld om de intensiteit van de handhaving aan te geven. Hoe hoger de prioriteit hoe actiever er gehandhaafd wordt. Verder zal de gemeente naar aanleiding van (niet anonieme) meldingen of handhavingsverzoeken altijd actie ondernemen. Dat geldt des te meer als het bestuursrecht ingezet wordt ter ondersteuning van een strafrechtelijk aanpak om (georganiseerde) criminaliteit te bestrijden.

Overigens behoudt de gemeente vanuit zijn rol als bevoegd gezag en belangenafweger de mogelijkheid om gemotiveerd een andere prioritering aan te houden.

Bestuurlijk-politiek gevoelige handhavingdossiers

De prioritering is niet 'in beton gegoten'. Er kunnen zich dossiers aandienen die politiek-bestuurlijk gevoelig liggen. Op basis hiervan kan van de prioritering worden afgeweken. Politiek gevoelige handhavingdossiers zijn zaken die:

- leiden tot maatschappelijke onrust of substantiële weerstand waardoor:
- deze in de raad onderwerp van discussie wordt; en/of
- de nodige media-aandacht krijgen;
- door het college of een portefeuillehouder is aangemerkt als gevoelig.

Relatie vergunningverlening < - > houden van toezicht

Bij het houden van toezicht op verleende vergunningen en afgegeven meldingen is de wijze van toezicht als volgt:

Nr.	Omschrijving diepgang toetsniveau	Wijze van toezicht
0	Geen toetsing (vergunning);	Niet beoordelen of aan een voorschrift wordt voldaan.
1	Toetsen op uitgangspunten (toets op minimale invulling);	De toezichthouder houdt minimaal toezicht op de meest relevante voorschriften.
2	Toetsen op uitgangspunten (toets op basisniveau);	De toezichthouder hanteert het basisniveau met betrekking tot toezicht op de meest relevante voorschriften.
3	Toetsen op uitgangspunten (toets op basisniveau+);	De toezichthouder hanteert het basisniveau met betrekking tot toezicht op alle voorschriften.
4	Grondig (integraal: continue toetsing op alle onderdelen).	De toezichthouder ziet continu toe op de naleving van voorschriften (monitoring).

8. Aandachtsgebieden

Het risicogestuurd houden van toezicht en handhaving heeft als voordeel dat de capaciteit doelmatig wordt ingezet, namelijk op de onderwerpen waar de risico's het grootst zijn. Het is echter ongewenst om alle aandacht te richten op alleen de 'grootste' risico's. Het is van belang dat de gemeente aandacht schenkt aan de hele fysieke leefomgeving en zich met regelmaat afvraagt wat er binnen de gemeentegrenzen gebeurt en wat dit betekent. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de 'straatervaringen' van toezichthouders, vergunningverleners, (handhavings)juristen en beleidsadviseurs alsmede van ervaringen van derden. Daarnaast kan er bestuurlijk aandacht worden gevraagd voor bepaalde situaties die zich voordoen. In de jaarlijkse uitvoeringsprogramma's wordt aangegeven of en zo ja welke onderwerpen of activiteiten in dat betreffende jaar extra aandacht krijgen.

9. Indicatoren

Toezicht en handhaving beogen bij te dragen aan een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving door het houden van controles en, indien nodig, toepassen van sancties. Om dit te bereiken wordt ingezet op de doelen die beschreven staan in de paragrafen 6.2. en 6.3. met inachtneming van de uitgangspunten die in paragraaf 6.5. staan vermeld..

Om na te gaan of deze doelen worden bereikt, wordt gebruik gemaakt van indicatoren. Deze indicatoren komen terug in de jaarprogramma's aangezien ze grotendeels gekoppeld zijn aan de activiteiten die jaarlijks worden uitgevoerd. Indien nodig, worden de indicatoren verder uitgewerkt waardoor de benodigde informatie voor het toetsen aan de doelstellingen nader wordt geconcretiseerd. In het jaarverslag worden deze indicatoren vervolgens als toetsingskader gebruikt.

Het is van belang om in beeld te brengen of taken en doelstellingen worden behaald omdat hiermee de gepleegde inzet wordt verantwoord en er wordt nagegaan of de inzet op de juiste aspecten geschiedt of bijstelling behoeft. Tevens is het van belang om periodiek de risico's te actualiseren. Hiervoor is monitoring en registratie van groot belang (zie paragraaf 9.12).

Bouwen en Ruimtelijke Ontwikkeling

In de jaarlijkse uitvoeringsprogramma's worden de volgende indicatoren toegepast voor het monitoren van de doelstellingen:

- aantal (opleverings)controles, totaal en in relatie tot het aantal verleende omgevingsvergunningen;
- aantal aangemaakte en afgesloten toezichtdossiers per bouwwerkcategorie;
- aantal integrale controles op voorwaardelijke verplichtingen in het omgevingsplan die worden bijgehouden.
- aantal constatering van:
  - illegale bewoning in gebouwen met woonbestemming (bijv. illegaal splitsen of verkameren) en zonder woonbestemming in de binnenstad van Montfoort;
- aantal 'as built' dossiers dat steekproefsgewijs is beoordeeld en het resultaat van de steekproef;

- aantal ingediende handhavingsverzoeken, de termijn van afhandeling en het resultaat van afhandeling;
- aantal waarschuwingsbrieven en uitkomsten
- aantal wrakingsbrieven en vervolg
- aantal vooraankondigingen last onder dwangsom en resultaat
- aantal verstrekte Last onder dwangsom en uitkomst
- aantal verstrekte Last onder bestuursdwang en uitkomst
- aantal bouwstops en vervolg
- aantal opgestarte en geaccepteerde sloopmeldingen in relatie tot de binnengekomen meldingen
- aantal integrale controles op locaties die worden gekenmerkt door een (vermoedelijk) groter dan gemiddelde complexiteit of bestuurlijke prioriteit en het resultaat van deze controles.
- aantal geaccepteerde (asbest)sloopmeldingen en aantal opgestarte en afgehandelde toezichtdossiers (asbest)sloop en uitkomsten.
- aantal ingediende en afgehandelde sloopmeldingen en uitkomsten.

Brandveiligheid

De VRU werkt met de risicomodule Brandveiligheid. Periodiek rapporteert de VRU de voortgang van het naleefniveau op hoofdlijnen. Onze doelstelling ten aanzien van de naleving is weergegeven in de onderstaande tabel.

Doelstelling naleving 2026		
Prioriteitsklasse	Naleefpercentage 1 ^e controle	Naleefpercentage 1 ^e hercontrole
Zeer groot risico	75-95	80-95
Groot risico	75-95	80-95
Beperkt risico	75-95	80-95
Klein risico	75-95	85-95
Zeer klein risico	75-95	85-85

Indicatoren

De indicatoren voor het bereiken van doelstellingen zijn als volgt:

- aantal controles en hercontroles bij brandveiligheid;
- aantal in behandeling genomen handhavingszaken bij brandveiligheid;
- aantal door VRU in behandeling genomen meldingen over brandonveilige situaties.

Bijlage J TOELICHTING OP RISICOANALYSES

1. Inleiding

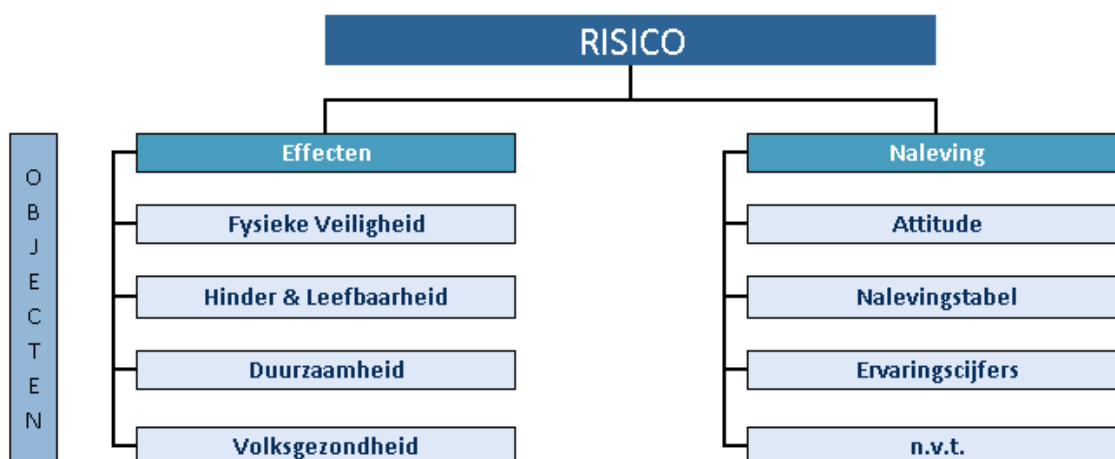
Er is geen (maatschappelijke) noodzaak om alle vergunningsaanvragen op alle facetten even intensief te toetsen. Evenmin is er een (maatschappelijke) noodzaak om alle verleende vergunningen op alle facetten even intensief te controleren. Dit helpt bij het op een efficiënte en effectieve manier inzetten van de beschikbare menskracht en middelen. Temeer daar ook inzet nodig is voor het opsporen, beoordelen en sanctioneren van illegale activiteiten, klachten en handhavingsverzoeken.

Voor het beoordelen van vergunningsaanvragen is op basis van de ervaring van de betrokken medewerkers ingeschat welke ongewenste effecten schade voor de leefomgeving optreden bij het niet of in beperkte mate toetsen van voorschriften van de diverse bouwwerkcategorieën.

In bijlage H 'Uitvoeringsstrategie' is beschreven bij welke bouwwerkcategorieën wij welke toetsniveau toepassen. Korthedshalve verwijzen wij daarnaar.

Voor het uitvoeren van de risicoanalyse voor toezicht en handhaving waarvan de uitkomsten beschreven zijn in bijlage I 'Toezicht en Handhaving' is gebruik gemaakt van een methodiek die ontwikkeld is door de ANTEA Groep. Met behulp van de Risicomodule is het kwantitatieve deel van de probleemanalyse uitgevoerd. In het onderstaande figuur is de Risicomodule schematisch weergegeven.

Centraal in de systematiek van de Risicomodule staat de formule: $RISICO = KANS \text{ maal } EFFECT$. Deze formule is een internationaal geaccepteerde en veel gebruikte methode om een adequate inschatting te kunnen maken van de benodigde prioriteit van (onder andere) handhavingstaken. Het risico wordt berekend door de scores van het negatief effect te vermenigvuldigen met de kans op niet naleving. De volgende aspecten worden gescoord:

- Negatief effect: Hoe groot zijn de negatieve gevolgen als regels niet worden nageleefd?
- Kans op niet-naleving: Hoe groot is de kans dat een doelgroep de regels niet naleeft?

De elementen [KANS] en [EFFECT] zijn met behulp van Antea Group opgebouwd uit allerlei thema's en variabelen. De thema's zijn standaard van toepassing op elk taakveld, de variabelen binnen een thema zijn per taakveld verschillend.

De thema's die de negatieve effecten omvatten zijn:

- Fysieke veiligheid (o.a. gevaarsindicatie VNG, opslag en gebruik gevaarlijke stoffen);
- Hinder & leefbaarheid (hinder als gevolg van geur, geluid, licht, stof en verkeer);
- Duurzaamheid (bodem, water, afval, verbruik van gas en elektra);
- Volksgezondheid (gebruik toxische stoffen, locatie met asbest, emissie naar lucht).

De thema's die de kans op niet-naleving omvatten zijn:

- Attitude (politieke gevoeligheid, klachten, houding & gedrag);
- Nalevingstabel (spontane naleving van gedragsregels);
- Ervaringscijfers (naleving tijdens toezicht in afgelopen drie jaar).

Aan de variabelen worden scores toegekend die uitdrukking geven aan het risico van een bepaalde taak of object. Op basis van een automatisch rekenmodel komt de totaalscore tot stand. De risico's (conceptprioriteiten) die op basis van de risicomodule zijn bepaald, worden voorgelegd aan de medewerkers van de gemeente naar taakveld. Hierbij worden de onderlinge wegen aangepast op de praktijksituatie in Montfoort. Alle criteria kunnen zwaarder of lichter gewogen worden. Dit hangt af van de aanwezigheid van gegevens. Ontbrekende informatie voor de beoordeling kan niet in de beoordeling worden meegenomen. De risicomodule wordt om die reden periodiek geëvalueerd en aangepast. Deze totaalscore bepaalt in feite de prioriteit.

In de risicomodule krijgen objecten of taken een kleur toegekend op basis van hun eindscore. Hoe groter de score, des te groter het risico. De prioriteitenstelling uit de risicomodule moet richting geven aan de frequenties en aspecten waarop tijdens het toezicht wordt gelet zodat op een effectieve en efficiënte wijze inzet van mensen en middelen plaatsvindt. De prioriteitenstelling wil zeggen dat overal aandacht aan wordt besteed, alleen met een verschillende handavingsinzet. Klachten en verzoeken om handhaving worden eveneens getoetst aan dit beleid, hetgeen kan inhouden dat aan laag-prioritaire zaken niet direct aandacht wordt geschonken.

In de risicomodule worden vijf kleuren gebruikt: rood, oranje, geel, lichtgroen en donkergroen. De kleur bepaalt welke inzet gepleegd wordt op dat object of die taak. Hieronder een korte omschrijving wat betreft inzet en behandeling per kleur.

Categorie	Omschrijving
Rood = Zeer groot risico	Structurele toekenning van een volledige capaciteit.
Oranje = Groot risico	Toezicht op en handhaving van overtredingen: proactief beleid
Geel = Beperkt risico	Inzet van een gemiddelde capaciteit. Toezicht en handhaving projectmatig, gebieds- en steekproefsgewijs. Nader onderzoek naar oorzaak overtredingen.
Lichtgroen = Klein risico Donkergroen = Zeer klein risico	Inzet van een zeer beperkte capaciteit. Registreren en analyseren van incidenten. Verder een gerichte inzet van de capaciteit op effecten in naleefgedrag met als doel het vergroten van de voorbeeldfunctie (bijv. door vooraankondigingen controles in media en publicatie van uitgevoerde controle- en handavingsacties). Altijd controle indien er sprake is van een cluster van incidenten.

2. Risicoanalyse milieu

Gemeenten in de provincie Utrecht, de RUD en de ODRU hebben onder de vlag van de regionale VTH-samenwerking samengewerkt aan een risicoanalyse voor milieubelastende activiteiten. De risicoanalyse is op basis van de Omgevingswet gemaakt en gaat uit van de milieubelastende activiteiten uit het Bal (Besluit activiteiten leefomgeving). Op die manier vindt toezicht risicogestuurd en selectief plaats. De risicoanalyse is als bijlage 3 opgenomen in de UHS regio Utrecht die op 22 februari 2022 door ons college is vastgesteld en op 12 december 2023 is verlengd tot 1 januari 2026. Korthedshalve wordt dan ook naar deze strategie verwezen.

3. Risicoanalyse brandveiligheid

In de risicoanalyse die de VRU uitvoert met betrekking tot brandveiligheid wordt de omvang van het risico bepaald door de negatieve effecten van het optreden van brand en de kans dat dit gebeurt. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de Risicomodule Preventietaken die is ontwikkeld door Save Oranjewoud. Hiermee kunnen toezichttaken qua urgentie worden onderscheiden en kan de benodigde capaciteit voor dit taakveld worden bepaald. In deze risicomodule wordt de risicoanalyse gelijkelijk bepaald door de effecten van brand en de kans op de (niet)-naleving van de wet- en regelgeving op het gebied van brandveiligheid. De effecten en de naleving worden voor alle gebruiksfuncties bepaald.

Om de effecten van brand te bepalen wordt een weging gemaakt van de volgende variabelen:

1. Fysieke veiligheid en brandveiligheid (telt voor 80% mee). Criteria zijn zelfredzaamheid en het aantal aanwezigen,
2. Hinder, leefbaarheid en externe veiligheid, waaronder maatschappelijke impact van brand en omgevingsschade voor mens en milieu (telt voor 10% mee),
3. Repressieve veiligheid, waaronder criteria als complexiteit van een gebouw en het risico voor de hulpdiensten om bij brand in een dergelijk gebouw op te treden (telt voor 10% mee).

Om de naleving te bepalen, wordt een weging gemaakt van de volgende variabelen:

1. Attitude (telt voor 40% mee). De belangrijkste criteria zijn hier politieke en bestuurlijke gevoeligheid en interne en externe klachten en meldingen,
2. Naleving geanalyseerd volgens de Tafel van 11 (telt voor 40% mee),
3. Ervaringscijfers met betrekking tot de naleving van wet- en regelgeving (telt voor 20% mee).

Alle bestaande gebouwen in Montfoort zijn naar gebruiksfunctie gescoord voor bovenstaande variabelen. Op basis van risicoscores kunnen de prioriteiten in toezicht worden benoemd. De risicoweging biedt de mogelijkheid om toezicht meer te concentreren op de meest risicovolle gebruiksfuncties en minder risicovolle gebruiksfuncties minder frequent te controleren. De risicoscore kan desgewenst jaarlijks opnieuw uitgevoerd worden, waardoor per keer de meest recente inzichten met betrekking tot effecten en naleving kunnen worden meegewogen en is er ruimte voor politiek-bestuurlijke keuzen in de prioriteitstelling.

Tot nu toe heeft de VRU de Risicomodule 'statisch' gehanteerd. Er is 1x een rekenexercitie gemaakt en daarna niet meer. Maar/en omdat de VRU aan de slag is gegaan met het naleefgedrag (wat dus voor een groot deel het 'risico/totaalscore' bepaalt), kan het dus zijn dan een individueel object een ander toezichts-regime krijgt dan 'de klasse' waartoe het object behoort. Dus als een groot hotel (>50 pers.) het gewoon altijd op orde heeft; dan kan het naleefgedrag een lagere score krijgen, waardoor dus ook de toezichtsfrequentie (of interventie) wijzigt.

In onderstaande tabel is per taakveld de risicoanalyse berekend en de prioriteit toegekend. Hierbij is onderscheid gemaakt in verschillende prioriteiten. Deze prioriteiten zijn in de tabellen te herkennen aan de verschillende kleuren.

Beschrijving	effecten	naleving	Totaal	Klasse	Frequentie
Ziekenhuis > 5000 pers.	9,5	6,2	59,1	I	100%
Verpleegtehuizen > 250 pers.	8,9	6,3	56,3	I	100%
Ziekenhuis incl. gesloten afdeling	9,1	6,2	56,2	I	100%
Ziekenhuis 1000 pers. - 5000 pers.	9,4	5,8	54,4	I	100%
Verpleegtehuizen incl. gesloten afdeling	8,6	6,3	54,3	I	100%
Ziekenhuis 500 pers. - 1000 pers.	9,3	5,8	54,0	I	100%
Woningen (bedrijfsm./complexen) niet zelfredz.bew. > 10 pers.	8,4	6,4	53,8	I	100%
Verpleegtehuizen > 10 pers.	8,3	6,4	52,8	I	100%
Bejaardenoorden / verzorgingshuizen - Woonzorgcomplexen	8,3	6,3	52,1	I	100%
Verpleegtehuizen 50 pers. - 250 pers.	8,6	6,0	51,7	I	100%
Bejaardenoorden / verzorgingshuizen > 10 pers.	8,3	6,2	51,2	I	100%
Ziekenhuis 50 pers. - 500 pers.	8,6	5,9	50,8	I	100%
Verpleegtehuizen 10 pers. - 50 pers.	8,1	6,0	48,4	I	100%
Tehuizen > 10 pers.	8,5	5,6	47,7	I	100%
Ziekenhuis > 10 pers.	8,4	5,6	46,9	I	100%
Klinieken (poll-, psychiatr., ...) incl. gesloten afdeling	8,2	5,6	45,8	I	100%
Gevangenis > 50 pers.	8,1	5,6	45,2	I	100%
Ziekenhuis 10 pers. - 50 pers.	8,1	5,6	45,2	I	100%
Kinderdagverblijf > 10 pers.	8,1	5,5	44,8	I	100%
Gevangenis 10 pers - 50 pers.	7,8	5,6	43,4	I	100%
Woning met zorg - zorgclusterwoning 24 uur zorg	7,0	6,2	43,3	I	100%
Woning met zorg - zorgclusterwoning 24 uur zorg in een woongebouw	7,0	6,2	43,3	I	100%
Woning met zorg - groepszorgwoning op afspraak	6,8	6,3	43,0	I	100%
Klinieken (poll-, psychiatr., ...) > 10 pers.	7,9	5,4	42,9	I	100%
Gevangenis > 10 pers.	8,1	5,3	42,8	I	100%
Woningen met zorg	7,0	6,1	42,6	I	100%
Woning met zorg - groepszorgwoning 24 uurszorg	7,0	6,1	42,6	I	100%
Woning met zorg - andere woonfunctie voor zorg	7,0	5,9	41,2	I	100%
Gevangenis - niet gelegen in een cellingebouw	7,4	5,1	37,8	I	100%
School (l.l. < 12 jaar) > 1000 pers.	6,3	5,8	36,6	I	100%
Pensioen/Nachtverblijf > 50 pers.	6,2	5,9	36,4	I	100%
Hotel > 50 pers.	6,1	5,6	34,0	I	100%
Kampeerterrein/jachthaven > 250 pers.	6,2	5,5	33,9	I	100%
Dagverblijf (kinderen / gehandicapten) > 50 pers.	6,1	5,5	33,7	I	100%
Pensioen/Nachtverblijf 50- pers.	5,5	6,1	33,5	I	100%
School (l.l. < 12 jaar) 250 - 1000 pers.	5,9	5,6	33,2	I	100%
Dagverblijf (kinderen / gehandicapten) 10-50 pers.	5,6	5,9	33,0	I	100%
Kamerverhuur > 4 personen - binnenstad	5,0	6,6	32,9	I	100%

Bijlage K NALEEFSTRATEGIE

1. Inleiding

De naleefstrategie richt zich op het stimuleren van de naleving van de regels en op het reduceren van de risico's die ontstaan bij het niet naleven ervan. De naleefstrategie is een afgestemd geheel van deelstrategieën voor preventie, handhaving, toezicht, sancties en gedogen. Schematisch geeft dit het volgende beeld:

2. Naleefstrategie milieu

In de eerdergenoemde regionale uitvoerings- en handhavingsstrategie 2022–2023 die wij op 22 februari 2022 hebben vastgesteld is een regionale strategie opgesteld die gericht is op het voorkomen van milieuovertredingen. Korthedshalve verwijzen wij naar deze regionale strategie.

3. Preventiestrategie

De preventiestrategie heeft tot doel het bevorderen van naleving van wet- en regelgeving door het vergroten van de bewustwording. Het beoogde gevolg is minder toezicht en repressieve handhaving omdat er minder overtredingen worden begaan.

Handhaving begint daarom met het opstellen van enkel noodzakelijke regels die voldoende duidelijk en handhaafbaar zijn. Vervolgens is van belang dat wij voorlichting geven over de regels die gelden.

Noodzaak regelgeving

Regelgeving is noodzakelijk als het een effectieve, efficiënte en evenredige reactie vormt op het maatschappelijke probleem dat aanleiding geeft voor die regelgeving. Daarvoor is vereist:

- dat voldoende zekerheid bestaat dat de voorgestelde regeling werkelijk zal leiden tot het oplossen of verminderen van dat probleem;
- dat er geen minder bezwarende alternatieven zijn, en
- dat de kosten en lasten daarvan gerechtvaardigd worden door de ernst van het probleem.

Indien niet aan elke van deze voorwaarden is voldaan, bestaat onvoldoende grond om tot regelgeving over te gaan. Eventueel kan in zo'n geval een alternatief, minder bezwarend sturingsinstrument worden ingezet, of dient simpelweg van overheidsingrijpen te worden afgezien.

Voorafgaand aan het opstellen van regelgeving beoordelen wij of aan bovenstaande voorwaarden is voldaan.

Uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid regelgeving

Lokale regels moeten werkbaar zijn voor ieder die ermee te maken heeft. Voor de inwoners en ondernemers die zich aan de regels moeten houden en ook voor de medewerkers van de gemeente die de regels moeten uitvoeren en handhaven. Het beoordelen van de effecten voor de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid gebeurt met een uitvoeringstoets.

De informatie over de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid moet, waar mogelijk, kwantitatieve en kwalitatieve gegevens bevatten over beoogde effecten en neveneffecten van de regelgeving voor de uitvoering. Doordat de lokale regelgeving over de fysieke leefomgeving grotendeels gebundeld wordt in het omgevingsplan, vindt de toets op uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid integraal plaats. Niet alleen de gevolgen voor toezicht en handhaving, maar ook de gevolgen voor communicatie (het kunnen uitleggen van de maatregel) worden daarbij betrokken.

Communicatie over regelgeving

Het is van belang om te communiceren over bestaande regels en over het van kracht worden van nieuwe of veranderde regels.

Communicatie is voorts een effectief middel om gedragsverandering te realiseren bij inwoners en ondernemers. Wanneer de naleving van de regels op een bepaald thema tekortschiet, kan communicatie over deze regels bijdragen aan draagvlak en bewustwording (van de gevolgen van niet-naleving).

Communicatie in de uitvoering

Afhankelijk van de problemen die zich bij de naleving van de regels voordoen, worden de volgende communicatievormen toegepast in de uitvoering:

- Doelgroepgericht/gebiedsgericht: een doelgroep of gebied informeren over de specifieke regels en handhaving die voor hun/dat gebied van toepassing zijn.

Deze vorm van communicatie leent zich bij uitstek voor situaties waarin potentiële overtreders niet eenvoudig te achterhalen zijn. Ook uitleg over het aanvragen van vergunningen valt onder deze vorm van communicatie.

- Individueel: persoonlijke voorlichting aan een inwoner of ondernemer over de regels en de handhaving ervan.

Individuele communicatie of voorlichting is bij uitstek geschikt wanneer de geadresseerde bekend is bij het bevoegd gezag.

Een organisator van een evenement kan bijvoorbeeld door middel van individuele voorlichting gewezen worden op de regels die van toepassing op het evenement en wat eventuele sancties zijn wanneer deze regels overtreden worden.

- Netwerkcommunicatie: voor de communicatie wordt gebruik gemaakt van bestaande netwerken.

Bestaande netwerken zoals buurtverenigingen en ondernemersverenigingen zijn uitermate geschikt om informatie over toepasselijke regelgeving snel op de juiste plek te krijgen. Vanwege het onderlinge verband binnen de doelgroep heeft “mond-tot-mond”-reclame een versterkend effect.

De gemeentelijke toezichthouders spelen een grote rol bij de communicatie richting inwoners en ondernemers. Zij kunnen signalen opvangen zodat er vraaggericht kan worden gehandhaafd.

We stimuleren de eigen verantwoordelijkheid

We willen dat de omgeving op de hoogte is van de regels, zodat zij eventuele overtredingen signaleren. We stellen zo veel mogelijk vergunningen, besluiten en beleidsplannen via onze website beschikbaar. We vragen inwoners die overlast ervaren om vooral (ook) zelf richting de inwoner, ondernemer, instelling etc. aan te geven dat ze hinder hebben en zo mogelijk tot een oplossing komen.

4. Toezichtstrategie

Vertrouwen is het uitgangspunt, maar het blijft belangrijk dat toezicht wordt gehouden op het naleven van de regels. Wanneer regels niet (spontaan) worden nageleefd, is ingrijpen noodzakelijk. Wij gaan dan vanuit onze toezichthoudende taak het gesprek aan over naleving van regels. Sanctioneren is daarbij de uiterste maatregel.

Toezicht vindt plaats op basis van de gestelde prioriteiten en doelen.

In de toezichtstrategie staat de vraag centraal hoe de gemeente als bevoegd gezag het toezicht uitoefent.

Manier van werken bij toezicht en handhaving

Doordat we controles uitvoeren, kunnen we overtredingen en illegale activiteiten opsporen en vaststellen. Van de controle maken we een rapportage, die in het zaakstelsel wordt opgeslagen. Als de toezichthouder bij de controle een overtreding vaststelt, dan handelt hij/zij volgens de sanctiestrategie. Een algemene omschrijving van een controle staat in bijlage O ‘Werkwijze bij een standaard controle’.

De werkwijze in Montfoort kent als beginsel dat toezicht in eerste instantie een preventieve werking moet hebben die eruit bestaat dat wettelijke voorschriften worden nageleefd zonder sanctionering.

Overtredingen dienen in een vroegtijdig stadium te worden voorkomen. In de praktijk blijkt dat in veel gevallen toezichthouders met aansporingen en waarschuwingen ervoor zorgen dat bestuursrechtelijke sanctie-instrumenten niet hoeven te worden ingezet. Daarbij staat de burger centraal, wat betekent dat onze dienstverlening altijd gericht is op klantvriendelijkheid richting de burger. Indien er, na afweging van alle belangen, niet hoeft te worden opgetreden doen we dat niet.

De manier van werken bij toezicht en handhaving krijgt vorm in een controle. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in preventief, actief en reactief toezicht.

Preventief toezicht

De kwaliteit van de leefomgeving wordt mede bepaald door de mate van controle op de naleving van de gestelde normen. Controle betekent ook “gezien worden” en dat werkt in de regel preventief. De surveillance kan door elke discipline worden uitgevoerd. Het gaat er om dat bevindingen bij de juiste handhavingspartner wordt gedeponereerd. Dit kan een collega zijn of een ander bevoegd gezag.

Actief toezicht naar aanleiding van verleende vergunningen en/of meldingen

Deze vorm van controle is traditioneel en vloeit direct voort uit het nemen van beschikkingen, het stellen van voorschriften bij vergunningen en het accepteren van meldingen. Naleving van voorschriften is essentieel bij vergunningverlening, immers het gaat hier om zaken die expliciet vergund dienden te

worden. Alle verleende vergunningen worden, waar mogelijk, integraal gecontroleerd overeenkomstig het vastgestelde beleid en de eventuele controlefrequentie. Bij de Wkb worden de bouwmelding en de gereed melding gecontroleerd conform hetgeen beschreven is in bijlage D 'Wet kwaliteitsborging van het bouwen'. In geval van overtredingen wordt de sanctiestrategie toegepast.

Actief gebiedsgericht toezicht

Een surveillance kan resulteren in een controle, op basis waarvan een handhavingstraject wordt opgestart. Vooral strijdig gebruik in het buitengebied is een overtreding welke naar verwachting aan de orde kan zijn door het uitbreiden van het vergunningsvrij bouwen en de verruiming van de mogelijkheden tot planologisch afwijkend gebruik, ook buiten de bebouwde kom. Het belang van een tijdige signalering van deze situaties is tweeledig:

- ernstige overtredingen worden eerder opgemerkt en aangepakt (mits prioritair); en
- de informatie is direct bruikbaar bij het actualiseren van het omgevingsplan.

De gebiedsgerichte controle wordt ingezet voor de taakvelden milieu, bouwen en openbare ruimte (APV). Tijdens de controle heeft de toezichthouder specifiek oog voor één of meerdere controlepunten. Voorbeelden hiervan zijn bebouwing in voorerfgebied, gevelinventarisatie milieu of kappen van bomen. Met het afnemen van vergunningsplichtige activiteiten en het toenemen van vergunningsvrije of meldingsplichtige werkzaamheden neemt de kans op afwijkend handelen toe. Daar waar minder inzet nodig is voor vergunningverlening, blijkt uit de praktijk dat intensivering van toezicht en handhaving noodzakelijk is.

Reactief toezicht naar aanleiding van klachten en/of verzoeken om handhaving

Niet alle klachten en/of verzoeken om handhaving resulteren in een controle. Dat is afhankelijk van de prioriteitstelling en aard van de melding. Op anonieme meldingen wordt in beginsel niet gereageerd omdat wij in deze situaties niet het gesprek aan kunnen gaan om te zoeken naar een oplossing. Indien sprake is van een mogelijk acute situatie wordt uiteraard wel actie ondernomen. Bij dit onderwerp wordt de constante jurisprudentie over 'de beginselplicht tot handhaving' gevolgd. Dat wil niet zeggen dat wij ook altijd tot handhaving overgaan. Wij gaan in ieder geval na of er daadwerkelijk sprake is van een overtreding en nemen een schriftelijk besluit naar aanleiding van het handhavingsverzoek.

Wraken

Het kan voorkomen dat een overtreding wordt geconstateerd waarbij op basis van de prioritering niet direct actie wordt ondernomen, bijvoorbeeld door gebrek aan beschikbare capaciteit. In dat geval kan een wrakingsbrief worden gestuurd. Hierin wordt de overtreder in kennis gesteld van de overtreding waarbij hij/zij op zijn/haar eigen verantwoordelijkheid wordt gewezen om de overtreding ongedaan te maken. Tevens wordt hiermee het recht uitgesproken om in de toekomst alsnog sanctionerend op te treden. Zodra in de uitvoering of beleidsmatig aan deze overtredingen meer prioriteit wordt gegeven, dan wordt bepaald of tegen die overtredingen alsnog wordt opgetreden.

Integrale aanpak

Controles worden zoveel mogelijk integraal uitgevoerd. Welke vorm van integraal toezicht gehanteerd wordt, hangt sterk af van de situatie van de inwoner of het bedrijf. In bijlage P 'Vormen van integraal toezicht' worden deze vormen nader toegelicht. Deze integrale aanpak ligt in lijn met het uitgangspunt dat er zo min mogelijk (administratieve) lasten zijn voor bewoners, ondernemers, etc.

Verschillende handhavingspartners zijn actief in toezicht en handhaving in de leefomgeving zoals het waterschap, ODRU, de VRU, de provincie Utrecht en de politie.

Bij toezicht wordt gekozen voor de meest effectieve en efficiënte manier van toezicht. Het streven is bij alle controles oog te hebben voor signalen van andere taakvelden en/of bevoegd gezag. Hierbij wordt de lijn zoals in bijlage O 'Werkwijze bij een standaard controle' gevolgd.

5. Sanctiestrategie

Als preventieve handhaving niet leidt tot het gewenste naleefgedrag en er geen sprake is van een gepaste oplossing, legalisatie of actief gedogen, dan passen wij andere maatregelen toe. De maatregel of het instrument dat wordt toegepast hangt af van een aantal aspecten zoals de potentiële schade, gevaar of hinder die de overtreding veroorzaakt of kan veroorzaken, de aard van de overtreding en de houding van de overtreder (hoe stelt de overtreder zich op? komt de overtreder zijn/haar afspraken na?).

In deze strategie staat beschreven welke instrumenten ingezet kunnen worden bij een overtreding.

Tegen overtredingen kan zowel bestuursrechtelijk als strafrechtelijk worden opgetreden. Strafrechtelijke- en bestuursrechtelijke handhavingstrajecten kunnen naast elkaar gebruikt worden (tweesporenbeleid). Het strafrecht wordt dan gebruikt om te straffen, terwijl het bestuursrecht wordt ingezet om de overtreding te beëindigen, de legale situatie te herstellen en de eventuele schade ongedaan te maken.

Een handhavingstraject wordt pas afgesloten, nadat de overtreding is opgeheven. Bovendien wordt een slecht nalevende ondernemer of gebruiker vaker gecontroleerd.

De sanctiestrategie is bepalend voor de wijze waarop wij optreden bij geconstateerde overtredingen. Uitgangspunt daarbij is dat niet direct strafrecht wordt toegepast, maar dat het doel is om de overtreding weg te nemen en/of om herhaling te voorkomen.

De gemeente vindt duidelijkheid en eenduidigheid voor inwoners, ondernemers, verenigingen en instellingen van groot belang. Bij het toepassen van de sanctiestrategie wordt daarom gebruik gemaakt van de landelijke handhavingsstrategie omgevingsrecht (LHSO, versie 12 oktober 2022⁵).

Bij het constateren van een overtreding, bijvoorbeeld naar aanleiding van een reguliere controle, een klacht of een verzoek om handhaving, is de interventiematrix uit de LHSO leidend. Als de toezichthouder een overtreding heeft geconstateerd stelt hij of zij met behulp van de interventiematrix de sanctie vast.

Naast de corrigerende en straffende werking van de strategie kent de sanctiestrategie ook een preventieve rol. Het opleggen en uitvoeren van sancties kunnen zorgen voor betere naleving van regels bij anderen. In bijlage L 'Toelichting interventiematrix' is een toelichting op de handhavingsmatrix gegeven. In deze toelichting wordt ingegaan op het gebruik van de handhavingsmatrix en de verschillende interventiemogelijkheden.

Als gevolg van ingediende zienswijzen kan er aanleiding bestaan voor een (extra) controlemoment voordat er overgegaan wordt tot het definitief opleggen van de last onder dwangsom of de last onder bestuursdwang. Redenen hiervoor kunnen zijn het reeds ongedaan maken van de overtreding door de overtreder of onduidelijkheid over het (nog voort)bestaan van de overtreding.

---

⁵ De LHSO is de opvolger van de LHS uit 2014. In de kern is de strategie nagenoeg onveranderd. Wat anders is, is dat de aansluiting op de Omgevingswet goed wordt gelegd, terminologie wordt geactualiseerd en de bestuurlijke boete wordt toegevoegd.

Hoogte dwangsom

Indien de overtreder niet binnen de gestelde termijn de overtreding ongedaan maakt dan kunnen wij een dwangsom invorderen. Wij hebben bij het bepalen van de hoogte van de dwangsom en het maximum van het te verbeuren bedrag een ruime mate van beleidsvrijheid.

Om transparant te zijn naar de inwoners en ondernemers en willekeurig tegen te gaan hanteren wij bij het vaststellen van de hoogte van de dwangsommen en de begunstigingstermijnen de in dit beleidsplan opgenomen '*Richtlijn dwangsommen en termijnen gemeente Montfoort 2024*' (zie bijlage N).

Deze richtlijn is voor wat betreft het aspect milieu regionaal ontwikkeld waardoor binnen de regio op een uniforme wijze wordt opgetreden bij het hanteren van dwangsombedragen en termijnen voor eenzelfde soort overtredingen. Een uniforme aanpak draagt bij aan een gelijk speelveld voor ondernemers, inwoners en betrokkenen.

In de handhavingsbeschikking wordt de hoogte van de dwangsom gemotiveerd. Het vaststellen van de hoogte en de maximaal te verbeuren dwangsom is altijd afhankelijk van de overtredingssituatie. Aan de in bijlage N ('Richtlijn dwangsommen en termijnen gemeente Montfoort 2024') opgenomen tabel kunnen dan ook geen rechten worden ontleend. In voorkomende gevallen kan het noodzakelijk zijn om, gezien de omstandigheden van een geval, een dwangsom vast te stellen in afwijking van de genoemde bedragen.

Begunstigingstermijn

Een begunstigingstermijn is de termijn die de overtreder krijgt om de overtreding te beëindigen. Wij verlengen in beginsel vastgestelde begunstigingstermijnen in handhavingsbeschikkingen niet. Er kan echter een gegronde reden zijn waarom de begunstigingstermijn wordt verlengd of opgeschort. Dit kan onder meer het geval zijn wanneer:

- de overtreder zelf aangeeft meer tijd nodig te hebben om de overtreding op te heffen. Hierbij moet de overtreder de gemeente een concrete redelijke termijn geven waarbinnen hij/zij de opgelegde last alsnog zal uitvoeren;
- bezwaar is ingediend en sprake is van bijzondere omstandigheden;
- een verzoek om voorlopige voorziening is ingediend en sprake is van bijzondere omstandigheden.

6. Gedoogstrategie

Bij gedoogsituaties sluiten wij ons aan bij de huidige (constante) jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Slechts onder bijzondere omstandigheden kan het bestuursorgaan (op grond van een belangenafweging) van handhavend optreden afzien. Dit kan zich voordoen als sprake is van concreet zicht op legalisatie. Ook kan handhavend optreden zodanig onevenredig zijn in verhouding tot de daarmee te dienen belangen dat van optreden in die concrete situatie behoort te worden afgezien.

Deze jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak alsmede het landelijk beleidskader inzake gedogen⁶ hanteren wij als uitgangspunt. Wanneer toezicht tot handhaven leidt, is handhaven de regel en

---

⁶ Bestaande uit de 'eerste gedoogbrief' van de ministers VROM en Verkeer en Waterstaat van 28 mei 1990, TK 1989-1990, 21 137, nr. 269, de 'tweede gedoogbrief' van de ministers van VROM en Verkeer en Waterstaat van 10 oktober 1991, onder de titel 'Gezamenlijk beleidskader in zake het terugdringen van het gedogen van milieuovertredingen', TK 1991-1992, 22 343, nr. 2 en de kabinetsnota 'Grenzen aan gedogen', TK 1996-1997, 25 085, nrs. 1-2.

gedogen de uitzondering. Uitsluitend met uitzicht op legalisatie en/of het opheffen van de strijdigheid kan in een dergelijke situatie gedogen onder voorwaarden uitkomst bieden en worden ingezet. Op de juiste wijze ingezet, kan gedogen zorgen voor de nodige flexibiliteit die in de sfeer van een normencomplex noodzakelijk is.

Slechts in uitzonderingsgevallen en onder zorgvuldige belangenafweging kan besloten worden een situatie te gedogen. Het gedogen moet ook in omvang en tijd beperkt zijn. Wij achten gedogen –met in achtname van de volgende uitgangspunten– aanvaardbaar:

1. als handhaving apert onredelijk is;
2. als de te handhaven regel niet in verhouding staat tot de gevolgen van handhavend optreden (disproportioneel);
3. als er expliciet wordt gedoogd, moet de gedoogbeschikking duidelijke en concrete voorschriften bevatten en voldoen aan de vereisten (voor het nemen) van een besluit (Algemene wet bestuursrecht en het zorgvuldigheidsbeginsel).

Op basis van jurisprudentie kunnen de volgende inhoudelijke en procedurele voorwaarden worden onderscheiden om te gedogen:

- de te gedogen activiteit is verantwoord uit het oogpunt van bescherming van de fysieke leefomgeving;
- er bestaat concreet uitzicht op legalisatie van de te gedogen activiteit. De termijn of gedoogperiode zal daarbij beperkt zijn;
- indien vooruitlopend op besluitvorming over vergunningverlening wordt gedoogd, is een ontvankelijke vergunningaanvraag ingediend. Er is tevens een inschatting gemaakt dat de activiteit vergunbaar is;
- er dient sprake te zijn van bijzondere omstandigheden die gedogen in het concrete geval rechtvaardigen;
- er vooraf overeenstemming is over de voorwaarden van de gedoogbeschikking. De voorwaarden zijn er op gericht om tot een verantwoorde situatie te komen.

In geval van overmacht zijn de eerste drie aandacht voorwaarden niet van toepassing.

Er wordt niet tot gedogen overgegaan in de volgende situaties:

- indien aan de zijde van de overtreder – naar onze mening – sprake is van recidiverend dan wel calculerend gedrag;
- indien blijkt dat de te gedogen activiteit strijdig is met enig andere bij of krachtens wettelijk voorschrift gestelde regel en kenbaar is gemaakt dat met bestuurlijke handhavinginstrumenten tegen deze overtreding zal worden opgetreden, eventueel ook door een ander bevoegd gezag.

7. Privaatrechtelijke handhaving

In aanvulling op de hiervoor behandelde bestuurlijke handhavingbevoegdheid hebben wij ook privaatrechtelijke handhavingsmogelijkheden. Wij mogen in beginsel alleen dan gebruik maken van de privaatrechtelijke weg indien geen bestuursrechtelijke weg voorhanden is waarmee een vergelijkbaar resultaat kan worden bereikt of indien een ander belang gediend wordt dan het publiekrechtelijke belang. Onder bepaalde omstandigheden kan privaatrechtelijk worden opgetreden, indien de gemeente als rechtspersoon optreedt. Dit kan in geval van:

1. het plegen van een onrechtmatige daad door een natuurlijk- of rechtspersoon jegens de gemeente;

2. het niet-nakomen van een overeenkomst met de gemeente door een natuurlijk- of rechtspersoon;
3. de eigenaarsbevoegdheid van de gemeente, zoals ingebruikneming van gemeentegrond.

8. Handhaving bij overtredingen door eigen organisatie of andere overheid

Het is belangrijk dat de gemeente de regels naleeft en daarmee een voorbeeldfunctie vervult. Mocht het voorkomen dat door de eigen organisatie een overtreding wordt begaan, dan wordt tegen deze overtreding opgetreden als tegen iedere andere.

Deze lijn geldt ook voor de handhaving van overtredingen die door andere overheden zijn begaan.

9. Intrekken vergunningen

Het komt voor dat geen of pas na lange tijd gebruik wordt gemaakt van een verleende vergunning of ontheffing. Het kan daardoor voorkomen dat ongebruikte vergunningen of ontheffingen jaren geleden zijn verleend en niet zijn ingetrokken. De houder van de vergunning of ontheffing behoudt nog steeds het recht om hiervan gebruik te maken.

Voor de rechtszekerheid van omwonenden en belanghebbenden is het ongewenst oude vergunningen en ontheffingen in stand te houden. Doordat de bekendmaking van deze besluiten lang geleden kunnen hebben plaatsgevonden, kunnen zij alsnog verrast worden door de activiteiten. Ook vanuit administratief oogpunt is het gewenst dat het gemeentelijke (bouw)archief zoveel mogelijk overeenstemt met de feitelijke situatie. Ook voor het beheer van de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) is een actuele administratie nodig.

Op grond van artikel 5.40, tweede lid, van de Omgevingswet kan een vergunning voor de activiteit bouwen worden ingetrokken, wanneer een jaar (of een in de vergunning bepaalde langere termijn) geen gebruik wordt gemaakt van de vergunning.

Aanleiding voor het intrekken van vergunningen kan zijn handhaving, waarbij het intrekken van een vergunning als sanctie wordt gezien. Intrekken kan ook gebeuren op verzoek van de vergunninghouder of belanghebbende. Ook kan ambtshalve de procedure tot het intrekken van vergunningen of ontheffingen worden gestart.

Onderscheid moet worden gemaakt tussen het op verzoek van vergunninghouder of ambtshalve (gedeeltelijk) intrekken van de omgevingsvergunning. Uitgangspunt is dat het ambtshalve intrekken van een omgevingsvergunning dezelfde procedure kent als het verlenen ervan.

Wij kunnen op basis van artikel 2.33 1^e lid onder a in combinatie met afdeling 8.10 van het Besluit kwaliteit leefomgeving onder bepaalde omstandigheden een omgevingsvergunning intrekken. De intrekingsgronden zijn onderverdeeld in imperatieve en facultatieve intrekingsgronden. Bij imperatieve intrekingsgronden kan de gemeente geen gebruik maken van haar beleidsvrijheid, in het geval van facultatieve intrekingsgronden kan een omgevingsvergunning alleen worden ingetrokken voor zover het nodig is om aan de grond tot intrekking te voldoen.

Bijlage L TOELICHTING INTERVENTIEMATRIX

1. Inleiding

Bij het constateren van een overtreding, treedt de sanctiestrategie in werking. Deze strategie is gebaseerd op de landelijke handhavingsstrategie Omgevingsrecht (LHSO).

De inwerkingtreding van de Omgevingswet is de aanleiding voor het vaststellen van de LHSO. De LHSO heeft een breder werkingsbereik dan zijn voorganger, de Landelijke handhavingsstrategie (LHS) uit 2014. Een deel van de taken, het basistakenpakket, moet worden uitgevoerd door de regionale omgevingsdiensten. Voor die basistaken moeten de bestuursorganen die in een omgevingsdienst deelnemen gezamenlijk een uniforme handhavingsstrategie vaststellen. Dit is gebeurd bij het vaststellen van de UHS regio Utrecht.

De LHSO biedt een afwegingsinstrument om in concrete gevallen afgestemd, eenduidig, effectief en evenredig te kunnen interveniëren. De LHSO dient als hulpmiddel voor een effectieve en rechtmatige handhaving. Het biedt een handreiking voor het passend interveniëren bij geconstateerde bevindingen, het in vergelijkbare situaties vergelijkbare keuzes maken en het consequent handelen bij het toepassen van sancties consequent.

2. Stappenplan voor een passende interventie

Hieronder is een stappenplan beschreven waarmee een passende interventie wordt toegepast bij een geconstateerde overtreding. Startpunt van het stappenplan zijn de constatering van feiten en omstandigheden en het oordeel van de toezichthouder, boa of handhaver daarover. Het stappenplan is een hulpmiddel om de juiste afwegingen te maken en geen rigide beslisboom. De LHSO is immers vooral een afwegingsinstrument.

Aan de hand van het stappenplan, waartoe eveneens de hieronder opgenomen interventie-matrix behoort, kan worden gekomen tot een passend optreden tegen een geconstateerde overtreding.

Stap 1 Positionering bevinding in de basisinterventiematrix

De handhaver bepaalt in welk segment van de in figuur 1 opgenomen matrix (de basisinterventiematrix) hij zijn/haar bevindingen positioneert door (1) het beoordelen van de gevolgen van de overtreding voor de fysieke leefomgeving,

zoals bouw, milieu, erfgoed, natuur, water, ruimtelijke ordening, veiligheid, gezondheid e.d., en (2) het typeren van de (vermeende) overtreder.

4. Aanzienlijk en/of onomkeerbaar	A4	B4	C4	D4
3. Van belang	A3	B3	C3	D3
2. Beperkt	A2	B2	C2	D2
1. Vrijwel nihil	A1	B1	C1	D1
Gevolgen ↑ / overtreder →	A Goedwillend	B Onverschillig	C Calculerend	D Notoir crimineel

Basisinterventiematrix voor het positioneren van de overtreding naar gevolgen en typering overtreder

Ad 1 Typering van de gevolgen voor de fysieke leefomgeving

De handhaver beoordeelt de gevolgen van de geconstateerde overtreding voor de fysieke leefomgeving als:

1. (vrijwel) nihil; of
2. beperkt; of
3. van belang; of
4. aanzienlijk en/of onomkeerbaar.

Onder gevolgen worden ook dreigende gevolgen verstaan, dat wil zeggen als de overtreding (mogelijk) leidt tot (bij categorie 3 en 4: aanmerkelijke) nadelige gevolgen van belang (of het risico daarop) voor de fysieke leefomgeving. Ook kunnen daaronder de gevolgen van een overtreding worden verstaan die de mogelijkheden van controle beperken of onmogelijk maken, en de gevolgen of verstorende effecten die de overtreding heeft of kan hebben voor het gezag van de overheid. Bij gevolgen is sprake van een glijdende schaal en het verschilt per (type) overtreding wat de gevolgen kunnen zijn en hoe ernstig die kunnen zijn.

In zijn algemeenheid gaat het bij categorie 1 en 2 om lichte overtredingen. Het onderscheid tussen gevolgen van belang (categorie 3) en aanzienlijke gevolgen (categorie 4) zit vooral in de ernst en omvang van de (dreigende) schade. Schade van enige omvang die onomkeerbaar is, wordt in beginsel ingedeeld in categorie 4.

Als duidelijk is dat de overtreding nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving heeft of kan hebben maar de precieze omgeving daarvan nog niet kan worden vastgesteld, hanteert hij als uitgangspunt dat er gevolgen van belang zijn.

Ad 2 Typering van (het gedrag van) de overtreder

De handhaver typeert de overtreder aan de hand van zijn gedrag als:

- A. Goedwillend (indien de overtreder proactief is, geneigd is om de regels te volgen en/of de overtreding het gevolg is van onbedoeld handelen);
- B. Neutraal/onverschillig (indien de overtreder passief of reactief is, een houding van 'moet kunnen' heeft en/of de bevinding en de gevolgen van zijn handelen hem koud laten);
- C. Calculerend/opportunistisch (indien de overtreder wist of moest weten wat de gevolgen van de bevinding zouden zijn en die op de koop toe neemt, alleen tot normconform gedrag overgaat indien de toezichthouder daar uitdrukkelijk op wijst (of daarvoor een sanctie laat opleggen of oplegt), bewust risico('s) op overtreding neemt);
- D. Notoir/crimineel (indien de overtreder bewust en structureel de regels overtreedt, controle bewust belemmert, criminele activiteiten ontplooit en/of deel uitmaakt van een criminele organisatie, sprake is van fraude, oplichting of witwassen).

De handhaver baseert de typering op de bevinding van het toezicht en neemt daarbij het gedrag van de overtreder en de toezicht- en handavingshistorie mee in de beschouwing. De typering van de overtreder moet objectief en controleerbaar zijn en mag niet zijn gebaseerd op 'onderbuikgevoelens'.

Als de handhaver niet in staat is om de overtreder te typeren, dan is typering A het uitgangspunt bij overtredingen waarvan de gevolgen vrijwel nihil zijn (categorie 1) en typering B het uitgangspunt bij overtredingen met beperkte gevolgen, gevolgen van belang of aanzienlijke/onomkeerbare gevolgen (categorie 2, 3 en 4).

Stap 2: bepalen van de verzwarende aspecten die aanleiding kunnen geven voor een ingrijpender herstelsanctie of voor strafrechtelijk onderzoek of bestraffing

De handhaver bepaalt of er verzwarende aspecten zijn die aanleiding geven voor een meer ingrijpende op herstel gerichte interventie of voor bestraffing. Bij de op herstel gerichte interventie hangen de verzwarende aspecten samen met de mate waarin er vertrouwen is dat de overtreder herstel nastreeft. Dat vertrouwen is bijvoorbeeld geschonden wanneer er sprake is van recidive.

De handhaver bepaalt of er aspecten zijn die aanleiding geven voor bestraffing (hoofdvraag 2a), hetzij met een bestuursrechtelijke bestraffing hetzij met een strafrechtelijke bestraffing. Hieronder valt ook de beslissing dat (nader) strafrechtelijk onderzoek aangewezen lijkt.

De uitkomst van beantwoording van de hiervoor beschreven twee hoofdvragen (herstel of bestraffing) kan in veel gevallen zijn dat met herstel kan worden volstaan. Bij sommige aspecten is sowieso strafrechtelijke handhaving geïndiceerd.

De wens van de wetgever over de keuze tussen strafrechtelijke en bestuursrechtelijke bestraffing loopt per domein of zelfs per (soort) overtreding uiteen. De doeltreffendheid zal bij de bestuursrechtelijke handhaving met bestraffende sancties meer gewicht hebben, en het afschrikken meer bij de strafrechtelijke handhaving.

De volgende aspecten worden in elk geval meegewogen bij de keuze voor strafrechtelijke bestraffing:

A. Onomkeerbare gevolgen/geen herstelsanctie mogelijk:

De overtreding heeft nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving die niet (meer) kunnen worden weggenomen, zoals onherstelbare milieuschade, of de overtreder heeft het niet (meer) in zijn macht om de rechtmatige toestand te herstellen. Hoe groter en/of ernstiger de schade, hoe eerder strafrechtelijke handhaving is geïndiceerd. Een overtreding met onomkeerbare gevolgen zal overigens veelal al meteen bij het indelen in de basisinterventiematrix (stap 1) in de zwaardere interventie categorie vallen.

B. Recidive:

De overtreder was al eerder in de fout gegaan en eerdere sancties hadden een onvoldoende preventief effect. Onder recidive wordt verstaan: herhaling van dezelfde overtreding, van eenzelfde type overtreding (en wat dat dan is) of van een overtreding in het betrokken domein – en alles daartussen.

Bij het bepalen van recidive worden ook overtredingen meegenomen uit andere regio's of het buitenland.

C. Verkregen financieel voordeel (winst of besparing):

De overtreder heeft door zijn handelen of nalaten financieel voordeel behaald en/of het behalen van financieel voordeel was het doel. Als het voordeel (substantieel) hoger is dan de maximale bestuurlijke boete die voor het betrokken feit kan worden opgelegd of als er helemaal geen bestuurlijke boete kan worden opgelegd, is strafrechtelijke handhaving aangewezen.

D. Combinatie met andere relevante strafbare feiten:

De overtreder heeft andere strafbare feiten gepleegd om de in het omgevings-recht geconstateerde overtreding te verhullen, zoals valsheid in geschrifte of omkoping, of de geconstateerde overtreding is gepleegd in het kader van andere strafbare feiten, zoals witwassen. Een zeer belangrijke indicator is ook het vermoeden van het bestaan van een criminele organisatie.

E. Medewerking van malafide deskundigen (“facilitators”):

De overtreder is bij zijn handelen ondersteund door malafide deskundigen, zoals malafide vergunningverlenende of certificerende instellingen, keuringsinstanties en brancheorganisaties. Het ligt voor de hand dat het strafrecht zich in het bijzonder juist op deze ‘facilitators’ zal richten. Samenwerking tussen het OM en het bestuur is van groot belang gelet op de taken en bevoegdheden van het bestuur bij het verlenen en intrekken van vergunningen, certificaten en dergelijke.

F. Waarheidsvinding:

Soms is strafrechtelijke handhaving aangewezen door het toepassen van opsporingsbevoegdheden waarover de bestuurlijke organisaties niet beschikken. Strikt genomen gaat het niet om een verzwarende omstandigheid maar om de inzet van onderzoeksbevoegdheden die alleen in het strafrecht voorhanden zijn. Die bevoegdheden kunnen veelal alleen worden ingezet bij zwaardere feiten.

G. Normbevestiging:

Het strafrecht is door zijn expressieve kracht bij uitstek geschikt om het belang van regels en de ernst van niet-naleving te agenderen bij politiek, publiek en branche. Een strafrechtelijke sanctie (naast bestuursrechtelijke handhaving) wordt in elk geval overwogen bij overtredingen die levensbedreigende situaties voor andere personen dan de overtreder hebben veroorzaakt (zoals instortingsgevaar of ernstig brandgevaar).

In aanvulling op deze algemene verzwarende aspecten kunnen per domein domeinspecifieke verzwarende aspecten worden geformuleerd.

Stap 3: optreden aan de hand van de algemene of domeinspecifieke interventiematrix

De LHSO heeft als uitgangspunt om de meest effectieve interventie in te zetten. Per situatie wordt de ‘interventieladder’ beoordeeld met de vraag wat de meest effectieve interventie is in het concrete geval. Daarbij speelt ook het maatschappelijk draagvlak voor handhaving een belangrijke rol.

De handhaver gebruikt bij stap 4 de algemene of, indien beschikbaar en van toepassing, de domeinspecifieke interventiematrix. Dit werkt als volgt:

1. De handhaver kijkt naar de interventies in het segment van de toepasselijke interventiematrix waarin hij de bevinding eerder met behulp van stap 1 in de basisinterventiematrix heeft gepositioneerd.
2. De handhaver kiest voor de minst zware (combinatie) van de bij het betreffende segment behorende interventies, tenzij de handhaver motiveert dat een andere (combinatie van) interventie(s) in de betreffende situatie passender is. Daarbij maakt hij gebruik van zijn bevindingen bij stap 2 (inzake eventuele verzwarende aspecten);
3. De handhaver zet de betreffende (combinatie van) interventie(s) in totdat sprake is van naleving. Als naleving binnen de door de handhaver bepaalde termijn uitblijft, pakt de handhaver direct door via het inzetten van een zwaardere (combinatie van) interventie(s).

In aanvulling op de LHSO kunnen er handhavings- of sanctiestrategieën zijn voor specifieke deelterreinen van het omgevingsrecht vergelijkbaar met de aanvulling voor Seveso-overtredingen (BRZO) uit 2012.

Maatvoering (termijnen)

In algemene zin geldt voor het stellen van termijnen het volgende:

- Gedragsvoorschriften dienen direct in acht te worden genomen. Hiervoor moet geen of hooguit een zeer korte termijn te worden gesteld om de overtreding te beëindigen en/of herhaling ervan te voorkomen.

In alle andere gevallen, waaronder ook situaties waarin voor het treffen van herstelmaatregelen (al dan niet aanzienlijke) investeringen moeten worden gedaan, geldt: hoe urgenter de situatie des te korter de termijn. De termijn moet altijd worden afgestemd op de tijd die redelijkerwijs nodig is om de benodigde herstelmaatregelen te treffen, dus rekening houdend met de technische en organisatorische uitvoerbaarheid.

Stap 4: bepalen of afstemmingsoverleg nodig is

Indien er aan de hand van stap 1 en stap 2 wordt vastgesteld dat er aanleiding is voor bestraffing, beziet de handhaver bij stap 3 of er overleg met andere handhavende instanties is afgesproken of om andere redenen nodig is. Indien er is afgesproken dat de bestraffende interventie een strafrechtelijke is, dan wordt die weg ingezet. Indien er sprake is van opzettelijk of zeer nalatig veroorzaken van gevaar aan personen en/of milieu wordt steeds overleg met het OM gevoerd. Afhankelijk van de afspraken vindt er nadere afstemming plaats of niet. De gemaakte afspraken en de afstemming kunnen betekenen dat er een gezamenlijke interventie plaatsvindt. Deze stap beoogt het faciliteren van goede afstemming en weloverwogen inzet van het handhavingsinstrumentarium.

Bestuursrechtelijke handhavers zoeken indien nodig en volgens de (algemene of domeinspecifieke) gemaakte afspraken het overleg op met politie en OM en omgekeerd.

Als de handhaver in een concreet geval concludeert dat overleg over de afstemming en inzet van bestuurs- en/ of strafrecht nodig is, wordt gehandeld op basis van vooraf tussen bestuursrechtelijke handhavingsinstanties, bijzondere opsporingsdiensten, politie en OM gemaakte algemene afspraken over hun inzet en samenspel (afstemming). Alleen zo kan in voorkomende gevallen accuraat en effectief optreden worden gewaarborgd, vooral als sprake is van spoed en/of heterdaad. Situaties waarin de vooraf gemaakte afspraken niet voorzien, zullen apart door de betrokken instanties worden beoordeeld, in een regulier overleg of in ad hoc overleg als snelheid is vereist. Uit het overleg volgt hoe de betreffende overtreding verder wordt opgepakt.

Ten slotte wordt, ongeacht de positionering van overtreding en overtreder, standaard aangifte bij het OM gedaan als toezichthouders de volgende ernstige bevindingen doen:

- Het toezicht wordt bewust onmogelijk gemaakt, bijvoorbeeld door het onterecht weigeren van toegang, intimidatie, geweldsdreiging, fraude, vernietiging van bewijs en/of poging tot omkoping.
- De toezichthouder constateert dat er opzettelijk mensen in gevaar worden gebracht, door onder andere sabotage, vernieling of het bewust verstrekken van verkeerde informatie.

Bij deze vormen van niet-medewerking aan het toezicht wordt tevens bestuursrechtelijk opgetreden met het opleggen van een last onder dwangsom of een last onder bestuursdwang (artikel 5:20, derde lid, en 5:32 Awb).

Stap 5: vastlegging stappen en beslissingen

De doorlopen stappen en genomen beslissingen worden systematisch, verifieerbaar en transparant vastgelegd, zodanig dat hieruit kan worden afgeleid dat is voldaan aan het motiveringsbeginsel, het zorgvuldigheidsbeginsel, het verbod van willekeur en het verbod van misbruik van bevoegdheid. De handhaver neemt hierbij in aanmerking dat handhavingsbeleid, waartoe naar vaste rechtspraak ook een

handhavingsstrategie en/of interventieladder behoort, in de regel moet worden gevolgd en dat handelen in afwijking van het beleid zorgvuldig moet worden afgewogen en deugdelijk moet worden gemotiveerd. Ook wordt zo inzichtelijk op welke wijze verzwarende en verzachtende omstandigheden een rol hebben gespeeld bij de keuze, wat bijdraagt aan een consistent overheidshandelen.

Bijlage M INTERVENTIEMOGELIJKHEDEN

1. Aanspreken/informereren

Aanspreken/informereren is een informele interventie (geen wettelijke basis) naar aanleiding van een inspectie die ertoe moet leiden dat de normadressaat (categorie personen voor wie een gegeven norm geldt) naleeft of in staat is na te leven. Aanspreken/informereren gebeurt mondeling, door het verstrekken van schriftelijke informatie of door verwijzing naar websites. Aanspreken/informereren is vooral aan de orde bij goedwillende normadressaten die onbedoeld niet naleven en die gemotiveerd zijn de niet naleving zo snel mogelijk op te lossen.

2. Waarschuwen – brief met hersteltermijn

Waarschuwen betekent dat de normadressaat naar aanleiding van een inspectie een waarschuwingsbrief ontvangt. Daarin is opgenomen welke maatregelen of voorzieningen getroffen moeten worden om na te leven en binnen welke (redelijke) termijn.

In de brief staat ook dat de handhavingsinstantie verdergaande bestuursrechtelijke interventies zal nemen als blijkt dat de in de waarschuwingsbrief opgenomen maatregelen of voorzieningen niet zijn getroffen na het verstrijken van de termijn.

3. Bestuurlijk gesprek

Een bestuurlijk gesprek met (de leiding van) de normadressaat in kwestie is een aanvullende escalerende interventie op waarschuwen.

4. Verscherpt toezicht

Verscherpt toezicht als interventie betreft het naar aanleiding van een inspectie meer of intensiever toezicht houden op de normadressaat. Een bestuurlijk gesprek zal hier vaak aan vooraf gaan. Verscherpt toezicht moet worden aangekondigd, als ook onder welke voorwaarden het verscherpt toezicht weer zal worden opgeheven.

5. Last onder dwangsom – LOD

Een last onder dwangsom is een op herstel gerichte interventie voor het ongedaan maken van overtredingen en/of het voorkomen van verdere/herhaalde overtreding. De normadressaat krijgt een verplichting (een last) opgelegd om binnen een gegeven termijn de overtreding te beëindigen door iets te doen of na te laten op straffe van het verbeuren van een dwangsom wanneer de last niet tijdig wordt uitgevoerd. De op te leggen dwangsom moet voldoende hoog zijn om de overtreding te beëindigen. Een last onder dwangsom kan alleen worden opgelegd als hiervoor een wettelijke bevoegdheid bestaat. Het opleggen van een last onder dwangsom gebeurt volgens zorgvuldig te volgen stappen. In het algemeen worden de volgende stappen doorlopen:

1. Vooraankondiging handhavend optreden, dat wil zeggen: het bekend maken van het voornemen om een last onder dwangsom op te leggen In het voornemen, dat door de ODRU wordt verzonden namens

de gemeente, wordt geen hersteltermijn opgenomen. In het voornemen, dat door de gemeente wordt verstuurd, wordt wel een hersteltermijn gehanteerd.

2. Sanctiebeschikking, dat wil zeggen: het opleggen van een last onder dwangsom met een hersteltermijn. Indien niet tijdig hersteld:
3. Verbeuren door overtreder en innen dwangsom bevoegd gezag. Voor het innen van een dwangsom wordt eerst een schriftelijk verzoek tot betaling verzonden door het bevoegde gezag. Als niet aan de betalingsverplichting wordt voldaan volgt een beschikking.

6. Last onder bestuursdwang – LOB

Een last onder bestuursdwang is een op herstel gerichte interventie voor het ongedaan maken van een overtreding waarbij de handhavingsinstantie, wanneer de last niet of niet tijdig wordt uitgevoerd, op kosten van de overtreder, een overtreding beëindigt door zelf daadwerkelijk in te (laten) grijpen. Een last onder bestuursdwang kan alleen worden toegepast als hiervoor een wettelijke bevoegdheid bestaat.

Voor de last onder bestuursdwang gelden de volgende dezelfde zorgvuldig te doorlopen stappen als voor de last onder dwangsom:

1. Vooraankondiging handhavend optreden, dat wil zeggen: het bekend maken van het voornemen om een last onder bestuursdwang op te leggen. In het voornemen, dat door de ODRU wordt verzonden namens de gemeente, wordt geen hersteltermijn opgenomen. In het voornemen, dat door de gemeente wordt verstuurd, wordt wel een hersteltermijn gehanteerd.
2. Sanctiebeschikking, dat wil zeggen: het opleggen van een last onder bestuursdwang met een hersteltermijn. Indien niet tijdig hersteld:
3. Uitvoeren bestuursdwang.

Hier kan, bijvoorbeeld in spoedeisende situaties, van worden afgeweken:

In spoedeisende situaties en bij ernstige overtredingen is de last onder bestuursdwang de meest geschikte bestuursrechtelijke interventie. De handhavingsinstantie kan verzoeken om onmiddellijke beëindiging van de overtreding. Als blijkt dat de normadressaat niet bereid is aan dit verzoek te voldoen, kan de handhavingsinstantie zelf en in spoedeisende gevallen zonder voorafgaande last feitelijk optreden. Wel moet de handhavingsinstantie zo spoedig mogelijk nadien alsnog een formele sanctiebeschikking uitvaardigen.

7. Tijdelijk stilleggen

Tijdelijk stilleggen betekent dat activiteiten of voertuigen als gevolg van de overtreding tijdelijk worden stilgelegd, tot de overtreding is hersteld en van naleving sprake is. Er kan aanleiding zijn om bij tijdelijk stilleggen beleid en/of politiek te informeren. Tijdelijk stilleggen kan onder de LOB vallen.

8. Bestuurlijke boete

Een bestuurlijke boete is een bestuurlijke bestraffende sanctie die door een daartoe bevoegde overheidsdienst zonder tussenkomst van het OM of een rechter kan worden opgelegd. Het CJIB verzorgt de inning en incasso van de bestuurlijke boetes. Een bestuurlijke boete houdt de onvoorwaardelijke verplichting in tot betaling van een geldsom en kan naast een last onder dwangsom of een last onder bestuursdwang worden opgelegd. Het opstellen van het boeterapport gebeurt door de toezichthouder/handhaver, maar de kennisgeving, beschikking en inning gebeuren door het boetebureau (o.a. CJIB). De maxima en bandbreedtes van boetebedragen zijn veelal vastgelegd in de wetgeving. Een

belangrijk verschil met de BSBm is dat bezwaar en beroep bij het bestuursorgaan dienen te worden aangetekend, terwijl de normadressaat tegen de BSBm in verzet kan komen bij het OM.

9. Schorsen of intrekken vergunning, certificaat of erkenning

Als de normadressaat houder is van een begunstigend besluit (vergunning of ontheffing), dan kan het geheel of gedeeltelijk intrekken van dat besluit een passende interventie zijn. Deze interventie is met name passend als de normadressaat niet in actie komt naar aanleiding van eerdere correctieve interventies, zoals een last onder dwangsom. Het geheel of gedeeltelijk intrekken van een begunstigend besluit is een vergaande interventie die zorgvuldig moet worden voorbereid.

10. Bestuurlijke strafbeschikking milieu – BSBm

De bestuurlijke strafbeschikking milieu is een op het strafrecht (artikel 257ba Wetboek van Strafvordering) gebaseerde interventie die daartoe bevoegde handhavingsinstanties zonder tussenkomst van het OM kunnen opleggen. Voor feiten uit het zogenoemde 'Feitenboekje Bestuurlijke Strafbeschikking Milieu- en Keurfeiten' wordt een combibon uitgeschreven (geldboete) die ter afdoening wordt gezonden aan het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB). De BSBm kan los van (óf óf), parallel met (én én) of volgtijdelijk aan (eerst...dan...) op herstel gerichte interventies worden ingezet.

De BSBm is bedoeld voor relatief eenvoudige overtredingen, waarbij er over de schuldvraag geen twijfel bestaat. De 'Richtlijn bestuurlijke strafbeschikking-bevoegdheid milieu- en keurfeiten' geeft in paragraaf 2.7 de beleidsvrijheid binnen gestelde grenzen aan en in paragraaf 2.8 de contra-indicaties voor het uitvaardigen van een BSBm. Als geen BSBm kan worden uitgevaardigd is in veel gevallen overleg met het OM noodzakelijk.

11. Proces-verbaal (PV)

Boa's die een strafbaar feit vermoeden of constateren, kunnen een PV opmaken. Dit optreden valt onder het strafrechtelijk optreden dat in de landelijke handhavingsstrategie is geregeld. Een PV is de basis voor het verdere optreden van het OM dat kan leiden tot sancties als: een geldboete, een werkstraf, een gevangenisstraf, ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel, publicatie van het vonnis, stillegging van de onderneming en verbeurdverklaring.

Bijlage N RICHTLIJN DWANGSOMMEN EN TERMIJNEN GEMEENTE MONTFOORT 2024

1. Richtlijn dwangsommen en termijnen

Deze richtlijn wordt gebruikt als wordt opgetreden door middel van het opleggen van een last onder dwangsom om een einde te maken aan een overtreding. Wij, en de namens ons werkende uitvoeringsdiensten, hebben bij het bepalen van de hoogte van de dwangsom, het maximum van het te verbeuren bedrag en bij het bepalen van de termijn waarbinnen aan de last onder dwangsom moet worden voldaan (de begunstigingstermijn), een ruime mate van beleidsvrijheid. De hoogte van de dwangsom kan en moet op de ernst van de overtreding worden afgestemd (evenredigheid) en tot doel hebben de overtreding tegen te gaan of te voorkomen (effectiviteit) (art. 5:32 Awb). Deze leidraad biedt houvast bij het bepalen van de hoogte van een dwangsom, het maximum te verbeuren bedrag en de duur van de bijbehorende begunstigingstermijn. Wij, en de namens ons werkende uitvoeringsdiensten, dienen altijd zelf een deugdelijke motivering over de hoogte van de gekozen bedragen in het besluit op te nemen. De

dwangsom dient voldoende prikkelend te werken, zodanig dat de overtreder de overtreding zal beëindigen. Bovendien mag de dwangsom niet zodanig hoog zijn dat deze als straf kan worden gezien. Deze richtlijn is niet uitpuittend bedoeld. Voor overtredingen die niet in deze tabel zijn opgenomen, wordt de hoogte van de dwangsom en de te stellen termijn per specifieke situatie nader bepaald.

2. Vaststelling hoogte dwangsom op basis van interventiematrix LHSO

Bij het vaststellen van de hoogte van de dwangsom wordt, als uitgangspunt, de gepositioneerde bevinding van de basisinterventiematrix van de Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingsrecht (zie bijlage L 'Toelichting interventie-matrix') toegepast. Er zijn drie bevindingen te onderscheiden:

- De bevinding is gepositioneerd in de lichte segmenten van de interventiematrix (**A1, A2, A3, B1, B2 en C1**). In die situatie wordt de dwangsom per tijdseenheid of per overtreding vastgesteld op (plusminus) één derde van het maximumbedrag; het te stellen maximum is het in de tabel opgenomen maximumbedrag. Als de modaliteit 'ineens' is omschreven blijft het dwangsombedrag 'ineens' gelijk aan het maximumbedrag.

Een voorbeeld: in de tabel is een maximumbedrag van € 5.000 opgenomen voor een overtreding die binnen de lichte segmenten van de interventiematrix valt. De modaliteit is 'per week' omschreven. De dwangsom wordt in dat geval vastgesteld op $€ 5.000 / 3 = € 1.667$ per week met een maximum van € 5.000.

- De bevinding is gepositioneerd in de middensegmenten van de interventiematrix (**A4, B3, B4, C2, D1 en D2**). In die situatie wordt de dwangsom per tijdseenheid of per overtreding vastgesteld op de helft van het maximumbedrag; het te stellen maximum is het in de tabel opgenomen maximumbedrag. Als de modaliteit 'ineens' is omschreven blijft het dwangsombedrag 'ineens' gelijk aan het maximumbedrag.

Een voorbeeld: in de tabel is een maximumbedrag van € 4.000 opgenomen voor een overtreding die binnen de middensegmenten van de interventiematrix valt. De modaliteit is 'per overtreding' omschreven. De dwangsom wordt in dat geval vastgesteld op $€ 4.000 / 2 = € 2.000$ per overtreding met een maximum van € 4.000.

- De bevinding is gepositioneerd in de zware segmenten van de interventiematrix (**C3, C4, D3 en D4**). In die situatie wordt de dwangsom (per tijdseenheid, per overtreding of ineens) vastgesteld op het maximumbedrag.

Een voorbeeld: in de tabel is een maximumbedrag van € 3.000 opgenomen voor een overtreding die binnen de zware segmenten van de interventiematrix valt. De modaliteit is 'per week' omschreven. De dwangsom wordt in dat geval vastgesteld op € 3.000 per week waarbij een maximum geldt van € 3.000.

3. Begunstigingstermijn

Een begunstigingstermijn dient een zodanige lengte te bevatten, dat de termijn voldoende lang is om als overtreder de opgelegde verplichtingen uit te kunnen voeren en gezien de omstandigheden van de situatie redelijk is. De begunstigingstermijn mag niet wezenlijk langer worden gesteld dan noodzakelijk om de overtreding te kunnen opheffen.

In een besluit tot het opleggen van een last onder dwangsom wordt een termijn gesteld waarbinnen de overtreder de last kan uitvoeren zonder dat de dwangsom verbeurt. De begunstigingstermijn is op een zorgvuldige wijze tot stand gekomen. Dit houdt in dat de termijn voldoende lang is om de opgelegde last

te kunnen uitvoeren en in de omstandigheden van het geval redelijk is. Een verzoek om de begunstigingstermijn te verlengen zal op zijn eigen merites worden beoordeeld. Een begunstigingstermijn wordt niet automatisch verlengd als de overtreder een bezwaarschrift (eventueel met verzoek om een voorlopige voorziening) indient. Een dergelijke automatische verlenging verhoudt zich namelijk niet met het uitgangspunt dat de oorspronkelijke begunstigingstermijn zorgvuldig tot stand is gekomen. Bovendien schept een dergelijk automatisme een ongelijke situatie ten opzichte van overtreders die in bezwaar niet om verlenging van de begunstigingstermijn verzoeken.

Wanneer de begunstigingstermijn wordt verlengd, is dit een nieuw besluit waartegen voor alle belanghebbenden bezwaar en beroep openstaat. Het indienen van bezwaar of instellen van beroep schort de werking van de handhavingsbeschikking niet op. Dit betekent dat de bezwaarmaker bij de rechtbank een verzoek om een voorlopige voorziening moet indienen om bijvoorbeeld te voorkomen dat dwangsommen verbeuren. De begunstigingstermijn zal in de regel niet enkel worden opgeschort omdat een verzoek om een voorlopige voorziening is ingediend. De voorlopige voorzieningenrechter kan beslissen de begunstigingstermijn te schorsen tijdens bezwaar/ beroepsprocedures.

4. Invordering dwangsom

Als niet is voldaan aan het gestelde in de dwangsombeschikking verbeurt de overtreder overeenkomstig de opgelegde dwangsom. De dwangsom dient vervolgens te worden ingevorderd. De bevoegdheid tot invordering van verbeurde bedragen verjaart 12 maanden na de dag waarop het bedrag is verbeurd (art. 5:35 Awb). Invordering is de norm aangezien dit de geloofwaardigheid van de handhaving ten goede komt.

Alleen in zeer bijzondere omstandigheden kan het bestuursorgaan besluiten de opgelegde dwangsom te matigen. Een reden daarvoor kan bijvoorbeeld zijn dat de overtreding na afloop van de begunstigingstermijn alsnog geheel of gedeeltelijk is gelegaliseerd, waardoor de verhouding tussen de hoogte van de dwangsom en (het niet legaliseerbare deel van) de overtreding in een nieuw licht komt te staan. Matiging kan tot maximaal 90% van het verbeurde bedrag, waarbij altijd minimaal € 100,00 wordt ingevorderd. Zoals gezegd is (volledige) invordering de norm. Matiging kan afdoen aan het gezag dat behoort uit te gaan van een besluit tot oplegging van een last onder dwangsom en kan onverschillig of calculerend gedrag van overtreders in de hand werken.

Verbeurde dwangsommen komen toe aan de rechtspersoon of natuurlijk persoon waartoe het bestuursorgaan dat de dwangsom heeft opgelegd, behoort.

5. Verhogen dwangsom

Mocht de overtreding niet ongedaan zijn gemaakt, of verdere overtreding dan wel herhaling niet kunnen worden voorkomen dan is mogelijk de hoogte van de dwangsom te laag gekozen. Er is dan een mogelijkheid na het bereiken van het maximum een nieuwe (hogere) last onder dwangsom op te leggen. Ook de hoogte van deze hogere dwangsom dient door het bestuursorgaan te worden gemotiveerd. Dat kan vaak al vrij simpel door aan te geven dat uit de omstandigheden is gebleken dat de eerder opgelegde en verbeurde dwangsombedragen niet hebben geleid tot het beëindigen van genoemde overtreding.

De eerder verbeurde dwangsommen blijven natuurlijk wel verschuldigd (als binnen 12 maanden na de dag waarop het bedrag is verbeurd de invordering is aangevangen).

6. Recidive

Indien sprake is van herhaling van een overtreding – door dezelfde overtreder op een bepaald perceel – waarvoor in het verleden (binnen de afgelopen twee jaren) reeds een dwangsombeschikking is afgegeven, wordt de te stellen dwangsom verhoogd met 100%.

7. Betalingsregeling

De hoofdregel is dat een overtreder binnen de daarvoor gestelde termijn de kosten van toepassing van bestuursdwang of de verbeurde dwangsom betaalt. Indien een overtreder (natuurlijk persoon of rechtspersoon) concreet aantoont of aannemelijk maakt dat hij/zij de verbeurde dwangsom niet in zijn geheel of ineens kan betalen, kan een betalingsregeling getroffen worden.

Om in aanmerking te komen voor een betalingsregeling moet de overtreder een schriftelijk verzoek indienen bij de gemeente.

Indien bedrijven of particulieren de betalingsregeling niet naleven wordt de invorderingsprocedure voortgezet en uit handen gegeven.

8. Tabel hoogte dwangsom en begunstigingstermijn

Voor het bepalen van de hoogte van de dwangsommen en de termijnen in de onderstaande tabel is in het algemeen gekeken naar de hoogte van de dwangsommen en termijnen die in naburige gemeenten zijn vastgesteld

De omvang van de overtreding, en daarmee de hoogte van de bouwkosten is een belangrijke wegingsfactor. Immers, in de hoogte van de dwangsom moet af te lezen zijn dat het illegaal bouwen van een grote stal, van een andere orde is dan het illegaal bouwen van een schuurtje in de achtertuin.

Algemeen

Taakveld	Overtreding	Modaliteit	Maximum €	Termijn
Algemeen	Geen medewerking verlenen aan toezichthouder	per overtreding	10.000	direct
	Niet overleggen van onderzoek zoals preventieonderzoek, bodemonderzoek, energiebesparings-onderzoek, akoestisch onderzoek etc.	ineens	5.000	8 weken
	Niet overleggen van ontbrekende gegevens, zoals logboek, administratie, energienota, lektheid, registratie, rapportage etc.	ineens	1.000	4 weken

Milieu

Taakveld	Overtreding	Modaliteit	Maximum €	Termijn
Afval	Opslag niet conform voorschriften	per week	5.000	4 weken
	Afval niet correct afvoeren	per overtreding	5.000	4 weken
	Scheiding afval niet conform voorschriften	per overtreding	5.000	4 weken
Bodem	Afvalstoffen op/in de bodem brengen	per overtreding	5.000	4 weken
	Keuring onder- of bovengrondse tank niet uitgevoerd	per week	4.000	8 weken
	Kathodische bescherming of peilbuis niet gecontroleerd	per week	2.000	4 weken
	Vloer niet vloestofdicht	per week	400/m ²	8 weken
	Vloestofdichte (lek)bak ontbreekt	per week/bak	2.000/bak	4 weken
	Geen financiële zekerheid	per week	2.000	4 weken
	Opslag vaste mest zonder voorzieningen	per overtreding	4.000	4 weken
	Ontbreken (KIWA-)certificaat mestopslag	per week	3.000	4 weken
	Foliebassin niet gekeurd	per week	3.000	4 weken
	Mestbassin niet conform de bouwtechnische richtlijnen	per week	3.000	4 weken
	Geen melding Besluit mobiel breken bouwen sloopafval	ineens	20.000	1 week
	Afgifte van grond/bouwstoffen aan een bevoegde be-/verwerker	per overtreding	10.000	4 weken
	Toepassen van grond/bouwstoffen op locatie zonder juiste keuringen en kwaliteitsverklaringen	per overtreding	12.000	4 weken

	Geen melding Besluit bodemkwaliteit	ineens	4.000	1 week
	Toepassing niet conform de voorschriften en/of voorgeschreven voorzieningen niet aangebracht	per week	5.000	4 weken
(Externe) veiligheid	Brandscheiding niet op orde	per week	1.000	8 weken
	Opslag gevaarlijke stoffen niet volgens voorschriften	per overtreding	10.000	1 week
	Opslag kluis/kast ontbreekt	per overtreding	4.000	6 weken
	Gasflessen niet tegen omvallen beschermd	per overtreding	1.000/fles	1 week
	Keuring gastank verlopen	per week	2.000/tank	8 weken
	Keuring gasfles verlopen	per week	1.000/fles	4 weken
	Hekwerk bij gastank ontbreekt/niet tegen aanrijden beschermd	per overtreding	2.000	4 weken
Geluid	Geluidnorm overschreden	per overtreding	10.000	direct
	Geluidbegrenzer niet conform verzegeling	per overtreding	5.000	direct
	Gedragsvoorschriften niet naleven	per overtreding	2.000	direct
	In werking buiten gegunde uren	per overtreding	10.000	direct
Lucht	Overschrijding emissie-eisen	per overtreding	10.000	4 weken
	Metingen niet (juist) uitgevoerd	per overtreding	1.000	4 weken
	Afvoerpijp niet op hoogte	per week	5.000	8 weken
	Niet juist gebruiken of ontbreken emissiebeperkende apparatuur (zoals (stof)filters, ontgeuringsinstallatie)	per overtreding	5.000	8 weken
	Geen keuring of onderhoud stook- of koelinstallatie	per week	2.500	8 weken
	Niet naleven voorschriften stook- of koelinstallatie	per week	2.000/install.	4 weken
	Niet afgedekte mestilo	per overtreding	2.000	2 weken
	Emissiearm stalsysteem niet geplaatst, en/of niet onderhouden en/of werking niet correct	per week	5.000	4 weken
Vuurwerk	Opslag van vuurwerk niet conform de voorschriften en er kan direct aan de voorschriften worden voldaan	per overtreding	10.000	direct
Water	Illegale lozing	ineens	5.000	1 week
	Afscheider, controleput of zuiveringstechnische voorziening ontbreekt of niet conform voorschriften	per week	3.000	6 weken
Overig (milieu)	In werking zonder vergunning (milieu)	ineens	10.000	6 weken
	Geen melding (milieu)	ineens	3.000	4 weken
	Ongewoon voorval niet gemeld (milieu)	ineens	5.000	1 week

Aanleg, bouw en sloop

Taakveld	Overtreding	Modaliteit	Maximum €	Termijn
Algemeen	In strijd met stillegging bouw of sloop bouwwerk	Per overtreding	50.000	direct
	Aanleggen, bouwen of slopen in strijd met (planregels) omgevingsplan	Per week	20.000	8 weken
Aanleggen	Aanleggen zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning kwalificatie licht: zoals kabels en leidingen, ophogen etc.	Per week	10.000	6 weken
	Aanleggen zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning kwalificatie middel: zoals heiwerkzaamheden, bodem verlagen, gronden afgraven etc.	Per week	15.000	6 weken
	Aanleggen zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning kwalificatie zwaar: zoals watergangen, oppervlakteverhardingen van wegen, regels t.a.v. archeologie etc.	Per week	20.000	6 weken
Bouwen	Bouwen zonder of in afwijking van omgevingsvergunning, kwalificatie licht: zoals erfafscheiding, tuinmeubilair, vlaggenmasten, schotelantennes, zonweringen etc.	Per week	10.000	8 weken
	Bouwen zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning kwalificatie middel: zoals aanbouw aan bestaand hoofdgebouw, bijgebouw, overkapping, paardenbak, regels t.a.v. archeologie, afwijking van vergunning t.a.v. woning of bedrijfsgebouw, etc.	Per week	20.000	8 weken
	Bouwen zonder omgevingsvergunning kwalificatie zwaar: zoals een woning, bedrijfsgebouw etc.	Ineens	100.000	8 weken

	Bouwen in strijd met het Besluit bouwwerken leefomgeving, kwalificatie licht: zoals technische voorschriften bruikbaarheid etc.	Per week	10.000	8 weken
	Bouwen in strijd met het Besluit bouwwerken leefomgeving, kwalificatie middel: zoals technische voorschriften energiezuinigheid etc.	Per week	15.000	8 weken
	Bouwen in strijd met het Besluit bouwwerken leefomgeving, kwalificatie zwaar: zoals technische voorschriften veiligheid, gezondheid etc.	Per week	€ 20.000	8 weken
	Bouwen in strijd met het Bouwbesluit, kwalificatie middel: zoals technische voorschriften energiezuinigheid etc.	Per week	15.000	8 weken
Slopen	Slopen zonder of in afwijking van omgevingsvergunning of een melding, kwalificatie licht: zoals het slopen van een bijgebouw zonder asbest etc.	Per week	5.000	6 weken
	Slopen zonder of in afwijking van omgevingsvergunning of een melding, kwalificatie middel: zoals slopen zonder asbest (overig)	Per week	10.000	6 weken
	Slopen zonder of in afwijking van omgevingsvergunning of een melding, kwalificatie zwaar: zoals slopen met (waarschijnlijk) asbest	Per week	30.000	6 weken
Monumenten	Verandering aan, op, in of bij een monument zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning.	Per week	25.000	4 weken
	Verandering in beschermd stad- en dorpsgezichten zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning.	Per week	20.000	4 weken

Overtredingen planologisch gebruik

Taakveld	Overtreding	Modaliteit	Maximum €	Termijn
Strijdig gebruik	Gebruik in strijd met bestemmingsplan zoals verkeerd gebruik grond/erf, illegale handelingen buitengebied etc.	Per week	10.000	8 weken
	Strijdig gebruik bestemming: wonen of bedrijfsmatige activiteiten waar niet toegestaan, etc.	Per week	20.000	10 weken

Overtredingen brandveiligheid

Taakveld	Overtreding	Modaliteit	Maximum €	Termijn
Brandveilig gebruik	Geen omgevingsvergunning voor brandveilig gebruik	Ineens	15.000	8 weken
	Geen melding voor brandveilig gebruik	ineens	5.000	8 weken
	Niet naleven voorschrift omgevingsvergunning voor brandveilig gebruik	ineens	3.000	8 weken
	Ontbreken document over adequate toepassing constructieonderdeel	Ineens	3.000	1 week
Voorschriften Besluit bouwwerken leefomgeving	Overschrijden totaal onechte en/of ongewenste meldingen brandmeldinstallaties	Per overtreding	5.000	Direct
	Ontbreken voorzieningen of niet volgens eisen, kwalificatie licht: zoals rookmelder, blustoestel, vluchtrouteaanduiding, zelfsluitende deur, etc.	Per week	3.000	2 weken
	Ontbreken voorzieningen of niet volgens eisen, kwalificatie middel: zoals brandweeringang, brandmeldinstallatie, aankleding ruimten, verbindingsweg, etc.	Per week	6.000	4 weken
	Ontbreken voorzieningen of niet volgens eisen, kwalificatie zwaar: zoals ontruimingsinstallatie, bluswatervoorziening etc.	Per week	10.000	8 weken

Overtredingen Algemene Plaatselijke Verordening

Taakveld	Overtreding	Modaliteit	Maximum €	Termijn
----------	-------------	------------	-----------	---------

Algemeen	Voorwerpen op of aan de weg in strijd met de publieke functie (zoals bloembakken, borden, containers)	per overtreding	2.500	1 week
	Reclame(bord) zonder vergunning	ineens	3.000	1 dag
	Maken of veranderen van uitweg zonder vergunning	ineens	3.000	6 weken
	Langdurig parkeren van voertuigen zoals caravans, aanhangwagens, vrachtwagens	per overtreding	2.500	1 week
	Verbranden van afval	per overtreding	5.000	direct
	Standplaats innemen zonder vergunning	per overtreding	5.000	1 dag
	Geluidsapparatuur/ toestel in werking zonder of in afwijking ontheffing	per week	5.000	1 week
Evenementen	Evenement zonder of in afwijking van vergunning; klein evenement (tot 50 personen)	per overtreding	5.000	direct
	Evenement zonder of in afwijking van; middelgroot evenement (50-100 personen)	per overtreding	10.000	direct
	Evenement zonder of in afwijking van; groot evenement (100 of meer personen)	per overtreding	20.000	direct
Kappen	Zonder of in afwijking omgevingsvergunning kappen dan wel het niet naleven herplantplicht	per week	5.000	4 weken
Kansspelen	Kansspelautomaten en/of speelgelegenheid aanwezig zonder vergunning	per overtreding	10.000	direct
Sluitingstijden	Niet houden aan regels of ontheffing t.a.v. sluitingstijden	per overtreding	3.000	direct

Bijlage O WERKWIJZE BIJ EEN STANDAARD CONTROLE

1. Inleiding

Een controle bestaat meestal uit drie fasen, namelijk het voorbereiden, het uitvoeren en het rapporteren. Per fase gaan we in op de werkwijze die we meestal hanteren.

Met de inwerkingtreding van de Wkb zal het onderstaande gelden voor de gevolgklasse 2 en 3 en tot 1 januari 2025 voor de verbouw van bouwwerken in gevolgklasse 1. Ten aanzien van het bouwtechnische toezicht voor de nieuwbouw van bouwwerken in gevolgklasse 1 zal het met de inwerkingtreding van de Wkb op onderdelen anders zijn. Zie hiervoor bijlage D 'Wet kwaliteitsborging voor het bouwen'.

2. Fase 1: Voorbereiding

De toezichthouder voert dossieronderzoek uit. De toezichthouder bestudeert het dossier met bijvoorbeeld de verleende vergunning(en) en eerdere correspondentie. Ook gaat hij na welke regelgeving (mogelijk) van toepassing is. Als dat nodig is stemt de toezichthouder het controlebezoek voordien af met interne vergunningverleners en andere toezichthouders. Dit past in de integrale aanpak waarbij toezichthouders op het terrein van bouw, brandveiligheid, milieu- en APV met elkaar samenwerken. In de praktijk betekent dit het hebben van een oog- en oorfunctie van de toezichthouders en het zo mogelijk combineren van controles (bijv. horeca en milieu).

Daarnaast wordt indien nodig samengewerkt met andere toezichthouders en controleurs die op het grondgebied van de gemeente actief zijn zoals de politie, de voedsel- en warenautoriteit, de regionale brandweer (VRU), de BAG- en GBA-controleurs en de WOZ-taxateurs. In dit verband worden er afspraken over de wijze van doormelding naar de verschillende instanties gemaakt.

Daarna maakt de toezichthouder, indien wenselijk, een afspraak met de contactpersoon voor de controle. Zo wordt voorkomen dat het voor een toezichthouder, op het moment dat hij langs komt, niet mogelijk is om een volledige controle uit te voeren. Van deze regel wordt afgeweken als een overtreding pas kan worden vastgesteld als de contactpersoon niet op de hoogte wordt gesteld. Dit kan het geval zijn bij ontvangen klachten, meldingen en handavingsverzoeken.

3. Fase 2: Uitvoering

Na de voorbereiding voert de toezichthouder de controle uit. Bij aankomst bij de activiteit of het object meldt de toezichthouder zich bij de contactpersoon en legitimeert zich. Vervolgens geeft de toezichthouder het doel van de controle aan en vertelt hoe hij de controle wil uitvoeren. De toezichthouder voert, indien gewenst, het controlebezoek uit samen met de contactpersoon. De toezichthouder houdt zich aan de op het terrein geldende veiligheidsaspecten. De toezichthouder gebruikt zijn wettelijke bevoegdheden als dat nodig is en hij houdt zich aan de wettelijk gestelde regels hiervoor. Bijvoorbeeld bevoegdheden en regels voor het betreden van plaatsen, het nemen van monsters, etc. De toezichthouder toetst de aangetroffen situatie aan de voorschriften en legt deze vast in het digitale controlerapport. Tijdens het bezoek kan hij ook bevindingen vastleggen met bijvoorbeeld het nemen van monsters en foto's. Tijdens het bezoek geeft de toezichthouder voorlichting over de regels die gelden en hij kan advies geven over niet verplichte zaken zoals niet verplichte (duurzame) maatregelen. Als de toezichthouder de controle heeft uitgevoerd bespreekt hij de bevindingen met de contactpersoon. De toezichthouder maakt afspraken over herstel van eventuele overtreding(en) waarbij de toezichthouder de sanctiestrategie toepast. In ernstige gevallen, bijvoorbeeld als de overtreding tot een gevaarlijke of hinderlijke situatie leidt of als de overtreding onomkeerbaar is, dan treedt de toezichthouder direct op. In minder ernstige gevallen of als alles in orde is dan vat de juridisch medewerker de bevindingen van het controlebezoek samen in een brief aan de contactpersoon of worden deze mondeling aan de contactpersoon medegedeeld waarbij de uitkomsten van de controle altijd in het digitale informatiesysteem worden opgenomen.

4. Fase 3: Rapportage

De rapportage met eventuele toegevoegde digitale foto's, bijlagen etc. dient als bewijs. Ook de vervolgspraken staan er in. De toezichthouder slaat deze rapportage na het bezoek op in het digitale informatiesysteem. Dit wordt bewaard om de omvang en diepgang van de controle en de gemaakte afspraken met de contactpersoon vast te leggen. Het controlerapport is belangrijk voor het vastleggen van de handavingshistorie en voor de bewijsbaarheid in een eventueel strafrechtelijk en of bestuursrechtelijk vervolgtraject. De gemeente toont er ook mee aan dat voldaan wordt aan de toezichtstaak als er later onverhoopt ergens iets mis gaat. Niet alle rapportages zijn even omvangrijk. Een rapport van een hercontrole bevat alleen de aspecten die tijdens de vorige controle overtreden waren. Bij periodieke controles van bedrijven op het vlak van milieu worden de resultaten door de ODRU altijd schriftelijk of via e-mail bevestigd aan de contactpersoon. Bij alle andere controles worden de resultaten alleen schriftelijk of digitaal bevestigd als er een handavingstraject is opgestart. In deze brief worden ook de afspraken over herstel van de overtreding(en) vastgelegd.

5. Fase 4: Vervolg

Voor de goede orde wordt nog opgemerkt dat indien bestuursrechtelijke handavingsmiddelen worden ingezet de Landelijke Handavingsstrategie Omgevingsrecht(LHSO) wordt gevolgd. Dit komt in de praktijk meestal neer op het opleggen van een last onder dwangsom, of (minder vaak) het opleggen van een last onder bestuursdwang. Voordat een last onder dwangsom of bestuursdwang wordt opgelegd, wordt eerst het voornemen hiertoe bekend gemaakt.

In het taakveld milieu wordt daar waar mogelijk en zinvol de bestuurlijke strafbeschikking milieu (BsM) ingezet. Dit kan naast of ter ondersteuning van de bestuursrechtelijke handaving worden ingezet.

Bijlage P VORMEN VAN INTEGRAAL TOEZICHT

Door informatie gestuurde handhaving en heldere werkafspraken zijn de volgende vormen van integraal toezicht mogelijk:

- *Controleren met elkaar:* Toezichthouders vanuit diverse taakvelden voeren gezamenlijk een integrale controle uit. Ieder voor de eigen discipline. Met name van toepassing in situaties die door een groter dan gemiddelde complexiteit of bestuurlijke prioriteit worden gekenmerkt. Soms is deze methode nodig, meestal is die arbeidsintensief en belastend voor de ondernemer of inwoner.
  - *Na elkaar controleren:* Verschillende toezichthouders van uiteenlopende instanties of afdelingen voeren zelfstandig en onafhankelijk van elkaar een controle uit. Omdat de inspecties over een relatief groter tijdsbestek worden uitgevoerd, heeft deze aanpak een sterkere preventieve uitwerking. Deze vorm van controleren is de klassieke vorm van toezicht. De toezichtlast is echter groot en de werkwijze niet efficiënt. Bovendien is het risico groot dat controles verschillende vakgebieden bestrijken, hetgeen kan leiden tot interpretatieverschillen.
  - *Voor elkaar signaleren:* Een toezichthouder kan tijdens zijn 'eigen' controle een mogelijke overtreding in een ander taakveld signaleren. Als deze constatering daartoe aanleiding geeft, zal de specialist van dat taakveld zelf een controle uitvoeren. Het voordeel van deze aanpak is dat overtredingen in een eerder stadium worden gesignaleerd. Deze aanpak vergt wel de nodige afstemming (en kunde) binnen een organisatie en tussen organisaties.
  - *Voor elkaar controleren:* Een toezichthouder neemt tijdens een integrale controle meerdere aandachtsvelden voor zijn rekening. Dit heeft voornamelijk betrekking op situaties die worden gekenmerkt door een geringe complexiteit.
3. Dit is een vorm van signaaltoezicht, die prima kan worden uitgevoerd door een generalistisch toezichthouder, die bovendien dikwijls wordt ingezet voor uiteenlopende surveillances.